

Torres, fou el segon president de l'Associació Catalana d'Escoltisme.

Tot i les seves diferències, eren les associacions obertes aconfessionals les més interessades a fer entre elles activitats comuns, encara que no foren freqüents fins a finals dels anys seixanta. El novembre de 1965 tingueren lloc les primeres jornades de caps d'agrupaments oberts a Can Vila de Parets del Vallès, amb participació també de la GNG, i el juny de 1966 es celebraren les segones jornades al Mas Silvestre de Canyamars, al Maresme. S'examinaren els canvis de la societat contemporània que afectaven profundament la joventut com, per exemple, la rapidesa dels mitjans de comunicació, la reducció de la vida familiar, el paper decreixent de les religions organitzades, la construcció d'Europa, l'interès en alça pels problemes de la vida sexual, la influència de la pornografia, a més d'altres qüestions. Aquell mateix any, pel mes d'abril havien conviscut en un Camp Natura de Pascua a La Moja de Marmellà (Alt Penedès) grups de la GNG, MM, BSC i Noies i Nois Escoltes.

Aquestes activitats prepararen la constitució el 1967 d'un comitè d'enllaç entre les associacions aconfessionals: el Secretariat d'Escoltisme Obert i Laic Català - SEOLC -, que estava integrat per Núria Figueras com a dirigent de la GNG, Xavier Casassas pels BSC, Antoni Serra i Montserrat Jaques per NINE i Sigfrid Martínez per GIBSC. El SEOLC fou poc operatiu però posà les bases d'un procés d'unificació que encara trigaria set anys en realitzar-se.

14.2. BOY SCOUTS DAVANT LA COEDUCACIÓ I EL LAICISME.

Boy Scouts de Catalunya el 1959 tenia com a comissari general a Alexandre Pinyol, que s'havia retirat dolgut en perdre les eleccions de 1948 a MM-BSC. El veterà Ramon Soler era vice-

comissari general, Ricard Andreu s'encarregava de la branca rovers, Macià Mas de la de boys i Sigfrid Martínez de la branca llobatons. El veterà Joan Feralta era comissari de scoutmestres, Antoni Altet comissari de formació de caps, Xavier Casassas secretari general, Ferran Solà tresorer i Ramon Costa comissari de demarcacions, tot i que només n'hi havia una que era la de Barcelona ciutat.

Els primers quatre agrupaments de BSC, tots quatre barcelonins, foren el Roland Philipps, el Folch i Torres, tots dos a la Unió Excursionista de Catalunya del carrer Santa Anna, el Pere Rosselló al Club Excursionista de Gràcia, el Pere el Gran a la Unió Excursionista de Catalunya de Sants i el Narcís Romaguera, fundat el 1963. Tots els agrupaments de BSC funcionaven com a seccions d'iniciació a la muntanya dels centres excursionistes i la seva clientela estava formada per nois de famílies de dependents de comerç, oficinistes, obrers i menestrals. La base social era molt popular i entre els caps no hi havia gent amb estudis universitaris. Estaven situats fora dels cercles de relacions que beneficiaven a ME i també a la GNG i a GSJ.

El Pere el Gran deixà d'existir el 1965, però aparegueren altres agrupaments. El 1969 BSC tenia 7 agrupaments, tots ells a Barcelona. A més del Roland Philipps, que el 1968 radicava a la Cooperativa de Teixidors a Mà de Gràcia com a secció excursionista, el Folch i Torres, ara domiciliat a la Casa de Menorca al carrer Diputació i el Pere Rosselló, BSC comptava amb l'agrupament Guifré el Filós a l'UEC de l'Hospitalet de Llobregat, el Pompeu Fabra, fundat el 1964 a la Penya Cultural Barcelonesa al carrer Sant Pere més Baix a Ciutat Vella, el Bori i Fontestà al Foble Nou, i finalment l'Enric Morera, que desaparegué aviat. A partir del 1970 un altre agrupament va neixer

a la Cooperativa l'Andreuena, al carrer Rubén Darío del barri de Sant Andreu : l'Ignasi Iglésias. El 1972 seguien sent set els agrupaments de BSC.

Les relacions amb els centres excursionistes no sempre foren bones. La UEC del carrer Santa Anna va fer fora primer al Folch i Torres i després al Roland Philipps abans de 1968. Com passava amb els agrupaments de MM radicats a centres excursionistes, els dirigents de l'agrupament, si volien seguretat, havien de formar part de la junta directiva del centre o club. Als clubs grans com l'UEC del carrer Santa Anna, estar presents a la junta directiva per a neutralitzar les crítiques era més difícil que als centres més petits com l'UEC de Gràcia o de Sants.

Era corrent que només una part dels nois estiguessin afiliats al centre a fi de comptar amb diners per a les activitats i el material de l'agrupament escolta. Quan les relacions entre adults i escoltes dins alguns centres excursionistes empitjoraren abans i després de 1968, els escoltes consideraren que amb les quotes que deixarien de pagar al club es podien llogar un piset on muntar un cau propi que rara vegada havien tingut com a lloc propi i exclusiu al centre excursionista. Tots perdrien amb el divorci. Els centres a canvi de la tranquil·litat veien perillar el seu futur i hagueren de reconstruir la secció d'iniciació a la muntanya, ara deslligada de l'escoltisme. Els escoltes quedaren separats d'un cercle social adult més ample i es trobaren desarrelats de vegades del barri de procedència, cosa que en algun cas resultaria fatal. Però també hagueren a la mateixa època vells ateneus obrers, cooperatives antigues i centres culturals privats, que acolliren l'escoltisme com a possible mitjà de rejuveniment futur de l'entitat.

El descontent respecte a l'escassa formació de caps ,que no era fàcil de donar a una associació tan petita com era BSC a començaments dels anys seixanta, alimentà una oposició envers el comissari general Pinyol, que decidí la seva retirada,deixant pas el 1962 al candidat del sector descontent,Macià Mas,que era pèrit industrial i treballava com a empleat a una empresa.Jordi Ballester fou elegit com a comissari de formació de caps,Lourdes Salamé de comissària de llops,Sergi del Amo fou comissari de boys i Sigfrid Martínez passà a comissari de rovers .Cal senyalar la tardana feminització de la direcció de les llopades a BSC.

Tots els càrrecs del consell directiu eren elegits per l'assemblea general , a diferència de ME i GSJ,on el comissari general electe designava els comissaris de les branques,com un cap de govern els seus ministres.Dins BSC alguns consideraven més raonable adoptar la mateixa regla en aquest tema que l'escoltisme catòlic,però es mantingué la tradició, que no sempre garantia la coherència de l'equip de govern encara que afavoria l'elecció de "governos de coalició".

El 1960 Sigfrid Martínez i Sergi del Amo assistiren a un camp de formació dels Eclaireurs de France.Des del 1957 aquesta organització havia començat a admetre noies a el 1964 es van fusionar l'associació masculina i femenina de l'escoltisme laic francès.També a Suècia i a l'escoltisme laic belga es produí un fenomen semblant .Però durant la primera meitat dels anys seixanta aquest canvi, que alterava completament la tradició escolta, restà limitat a unes poques associacions dins el conjunt internacional.El 1960 les Associacions Mundials de l'Escoltisme i del Guiatge constituïren per a estudiar la qüestió de la coeducació un comitè mixt que l'any 1963 es convertí en una comissió consultiva permanent ,sense la consideració d'una

associació distinta. El 1964 a Finlàndia es celebrà una conferència que regulà les activitats comunes i estudià la coeducació, que seguia tenint adversaris dins l'escoltisme i el guiatge mundials.

Sergi del Amo i Sigfrid Martínez el 1960 tornaren de França decidits a fer coeducació a BSC. Però la coeducació només era la part més vistent dins d'Éclaireurs de France d'una reforma que divulgava la revista "Routes Nouvelles". Els principals defensors eren François Baice, maçó com altres dirigents de EdeF, els germans Megessier i Alain Graux, tots tres pertanyents al Partit Comunista Francés. Volien destrascendentalitzar l'escoltisme, convertir la promesa en un compromís treient-li el caire sacramental, prescindir de l'uniforme deixant sols el fulard i la camisa tot abandonant la parafernàlia semi-militar d'origen anglès. Volien trencar la patrulla, introduint el mètode de la empresa amb grups més informals i variables i dividir la branca boys en dues: els preadolescents i els adolescents.

La coeducació començà a BSC a la branca llops, gairebé de forma imperceptible, però aviat es plantejà qué fer amb els nois i les noies quan hagueren de passar a la branca boys. Aleshores el comissariat general reaccionà el 23 de gener de 1963 prohibint unitats mixtes a la branca dels adolescents i a la dels joves i establint que les noies formades a llopades mixtes passessin a les GSC en lloc de passar a les seccions de boys. Al mateix temps es limità la mixitat a tres unitats de la branca llops.

El sector més conservador dels veterans s'oposava amb fermesa a la coeducació. L'antic comissari general Pinyol ha deixat escrit el seu parer a les seves memòries, Presons del meu paisatge, II: "L'escoltisme crec que pot caure en decadència i perdre puresa si prospera la pràctica coeducadora de sortir al camp nois i noies barrejats. Els scouts s'afemellaran i perdran l'iniciativa. L'home

s'ha d'endurir i estar preparat per a les altes conquestes i guanyar les dures batalles de la guerra diària. Tots els llibres de BP aconsellen la pràctica d'activitats al camp, no violentes, que endureixin físicament el cos dels boys (...)"

L'exemple d'Israel i d'alguns països comunistes indicava que es podia confiar a les dones les mateixes funcions militars que als homes. Però per a la majoria dels escoltes catalans de l'època coeducació i mixitat eren incompatibles amb l'esperit militar que en certa manera havia de tenir un escoltisme nacionalista català.

A part d'aquesta qüestió estava el laïcisme ateu que s'endevinava en la fracció coeducativa. Durant la primera meitat dels anys seixanta la majoria dels caps de BSC podien considerar-se cristians no practicants, deïstes, anticlericals i, fins i tot, agnòstics, però rebutjaven l'ateïsmes - la negació de l'existència de Déu - com a incompatible amb l'escoltisme, i més si darrere s'endevinava la influència del marxisme de signe comunista com en el cas de Sigfrid Martínez.

En defensa de la generalització de la coeducació els reformadors aconseguiren mobilitzar el març de 1964 la branca rovers, on abundaven els caps d'unitat de les altres branques. Argumentaven que no es podia limitar la coeducació i la mixitat a les llopades ja que l'educació escolta havia de conservar la seva unitat. En aquell temps la fracció coeducativa proposava mixitat completa a l'etapa llops i a l'etapa rovers, però a l'etapa boys limitava la coeducació a activitats concretes conjuntes al costat d'altres separades, restant les patrulles només de nois i només de noies. A totes les branques nois i noies dormirien i es rentarien en llocs separats. Tot i aquestes precaucions avui abandonades, la coeducació i més la mixitat era una revolució en la pràctica escolta.

La Branca rovers exigí que la coeducació fos debatuda a la propera assemblea general. A l'assemblea l'informe de Sigfrid Martínez fou combatut per un altre de Jordi Ballester, La majoria de l'assemblea de caps s'inclinà per l'opinió de que : "La coeducació no és només un procediment pedagògic ,és una concepció de la vida, que tendeix al laïcisme ateitzant, a una forma superior de democràcia sense jerarquia". La postura de la majoria de l'assemblea provocà la sortida de Sigfrid Martínez i Sergi del Amo juntament amb alguns rovers ,de dos agrupaments en pes ,el Narcís Romaguera i el Pere el Gran , de la major part del Folch i Torres i un fracció del Roland Philipps.

Aquesta escissió radicalitzà els plantejaments del comissariat general que va ordenar que totes les unitats mixtes es dissolguessin abans del primer d'octubre de 1964, posant fi a l'experiència coeducativa en sec. Però només una minoria dels reformistes havia optat per l'escissió. Una fracció més nombrosa optà per la disciplina i esperà pacientment l'hora d'esdevenir majoritària, com així acabaria passant cinc anys després, quan la ferida de l'escissió cicatritzés. Si la coeducació s'associava amb la influència marxista, l'anti-coeducació s'associava al nacionalisme català ,clàssic, amb poques connotacions socials i concebut com a instrument de formació d'una èlite d'oposició a l'estil de l'antic model de Batista i Roca. Al mateix temps que es produïa l'escissió dels partidaris de l'escoltisme mixt, al Roland Philipps eren expulsats dos caps de colla de rovers, que feien proselitisme dins l'agrupament a favor dels Cursets de Cristiandat.

Amb el següent comissari general, Xavier Casassas (2), es decidí donar molta importància dins BSC a la formació de caps i el comissari de formació ,Lluís Perona, adoptà com adjunts Jaume Bosch

per a la branca llops, Miquel Ferrero per a la branca boys i Raul Adroher per a la branca rovers i aquests dos darrers eren reformistes.

La manca de personal limità l'ambició projecte de formació de caps en una associació tan petita, on els clans eren absorbits pel servei de responsables dins l'organització i els que prestaven un servei social fora del moviment s'en anaven massa aviat.

Amb Jesús Mestanza, el comissari general que succeí a Xavier Casassas, passaren a ser comissaris de les branques Jaume Bosch per a llops, Miquel Ferrero per a boys i Raul Adroher per a rovers. Els reformistes havien arribat al poder. Les branques assumiren directament la formació de caps i el comissariat de formació de caps restà reduït a una gestió administrativa.

A l'assemblea general de 1969 BSC per 15 vots contra 3 decidí fer coeducació en un agrupament com a experiència pilot. Aquell mateix any a Minyons Escoltes, a l'escoltisme catòlic, la branca dels joves esdevenia mixta amb l'experiència Solc. També el mateix any 1969 la Germanor de Noies Guies declarava la seva voluntat de convertir-se en mixta i canviava el seu nom per Germanor de Nois i Noies Guies. Tampoc es pot oblidar que a partir del 1970, amb la Llei General d'Educació no sols l'ensenyament mixt esdevenia legal, sinó que els nous centres públics serien mixts. Els antics anirien transformant-se poc a poc. Així a Barcelona l'Institut de batxillerat Milà i Fontanals, al costat de la Ronda de Sant Pau, esdevingué mixt a partir del curs 1973-1974 i l'Institut Montserrat, a Sant Gervasi, trigà en fer el mateix fins el 1977-1978 (3). No podia ser l'escoltisme més conservador que les autoritats educatives del franquisme, si bé calgué esmerçar esforços en convencer els pares ja que les famílies eren encara

reàcies a la mixitat en una agrupació d'adolescents on la convivència era més intensa i més lliure que a l'escola .

La separació dels preadolescents i dels adolescents no s'implantà a BSC fins el 1971, un any després d'haver-se fet completament general a Minyons Escoltes, que l'havia generalitzat el 1968 i s'havia iniciat el 1964. BSC adoptà la mateixa nomenclatura que ME però més endavant trobarien per a la branca dels rangers un nom arrelat al país i gens militarista com el de raiers, és a dir els qui abans conduïen troncs riu avall, sobretot al Segre i a les dues Nogueres i feien un rai o conjunt de trocs lligats i els menaven muntats sobre ells.

Des del 1968 era comissari general Jordi Ballester, que havia assumit totes les reformes i havia guanyat a les eleccions a Raul Adroher, que seguí al front de la branca rovers. Adroher estigué detingut durant tres mesos per la seva pertinença al PSUC, on havia entrat el 1967 (4). Al front de la branca boys estava aleshores Francesc Navarro i al front la de llops seguia Jaume Bosch.

El nou reglament de 1970 de BSC és un document que permet analitzar els canvis experimentats en una associació petita on no feia tant anys que la fidelitat a l'ortodòxia havia causat una escissió. Ja no es parlava de comissaris, sino de president del consell general i de responsables de branca, si bé es mantenia la denominació de caps pels responsables d'agrupament i d'unitat.

A l'article tercer de la declaració de principis del nou reglament es deia : "BSC té per ideal la consecució d'una societat més justa i més lliure ,enfocant el seu treball a la formació de la joventut apta per a la construcció d'una societat amb aquestes característiques. Es manté doncs deslligada de qualsevol doctrina de partit ,organització o secta, política o confessional". BSC s'adheria a la declaració universal dels drets humans de la ONU.

La moderació d'aquesta declaració i la renúncia a esbosar un projecte de societat resulta remarcable si es té en compte la presència de militans del PSUC i la influència que dins BSC tenien els plantejaments del Partit Socialista d'Alliberament Nacional dels Països Catalans, nascut d'una escissió del partit Front Nacional de Catalunya el 1969, amb una voluntat d'integrar independentisme i socialisme revolucionari inspirant-se en els moviments d'alliberament nacional dels països subdesenvolupats i semicolonials.

Contrasta la contenció de BSC amb la declaració de Minyons Escoltes el 1969 en favor de "la col·lectivització dels bens de producció". Però s'explica que fes una declaració com aquesta una associació escolta catòlica que tenia cobertura legal, mentre els que tenien fama de més polititzats i esquerrans fossin més circumspectes sense deixar-se portar per la temptació d'una competició d'esquerranisme amb l'escoltisme majoritari catòlic en un context on això no era fàcil ja que el maoisme i el trostkisme feien furor.

A l'article cinqué del nou reglament interior de BSC es prescindia explícitament de la promesa i la llei escoltes. Implícitament ja les havien suprimit el 1966 en els seus estatuts Girl i Boy Scouts de Catalunya, amb la desaprobació de les altres associacions de Guiatge Català primer i de l'Oficina Mundial després. Deia la part del reglament de 1970 de BSC dedicada al compromís personal: "Mitjançant els Consells d'Unitat i les responsabilitats compartides en els treballs d'equip, es desenvolupa el compromís personal d'integració a la vida escolta de l'Unitat. En el treball d'equip es forja la personalitat del noi envers la col·lectivitat. En el Consell d'Unitat s'exercita en l'ús de la crítica per a llur millorament i dels altres. Aquest article

exclou la Promesa i la Llei. El procés és lent, permetent la conscienciació a nivell personal. És espontani, creatiu i per tant lliure i a la mida de cadascú. Les etapes superades personalment, exigeixen, però, el concurs de la col·lectivitat. El nou vingut no serà marginat dins l'Unitat en espera de passar una cerimònia, que el convertirà en segregador dels seus companys. El llop i el noi no es veuran conduïts a prometre (el que per a ells són abstraccions filosòfiques) fidelitat a Déu i a la Pàtria. L'uniforme (foulard, divises i capell), la cerimònia (consignes apreses en forma de preguntes i respostes), l'ambient (que el treu del marginament de pota tendra) són formes que arriben a esborrar el veritable valor del compromís personal que es pretén aconseguir mitjançant la promesa. El bon escolta deixarà de distingir-se per la seva adaptació als deu punts de la Llei Scout, que són per a tothom iguals, conduïnt a l'uniformisme de respostes front als problemes concrets personals i col·lectius d'ordre social, polític, religiós, laboral, estudiantil, familiar, etc. sense intervenció d'una fàlisi original verament construïda i vivenciada personalment. Destruïrem els factors de comparació i competència entre ells, (o almenys no els afavorirem amb una estructura mental rígida i determinada), tampoc afavorirem el sentiment d'emulació que condueix al noi a la consecució, potser quelcom inconscient, de distintius i badges pel seu lluitament personal, cercant una forma de distingir-se. D'això al JEFE, al domini dels uns sobre els altres, potser que hi vagi poc. El Cap d'Unitat farà viure un missatge, però sense articulats rígids i invariables, sinó que cadascú desenvoluparà el seu caràcter d'acord amb l'essència sempre viva i renovable dels missatges rebuts, conscienciats al llarg de la vida escolta i fora

d'ella, adaptats al seu tarannà i mai apresos de memòria i molt menys amb caràcter definitiu".

S'havia assumit per tant el 1970 la crítica i la revisió de l'escoltisme clàssic dels escindits el 1964 a la vegada que es posava en pràctica la coeducació i la reforma ranger-pioner. Això no suposà, però, estendre un pont per a l'unificació amb Girl i Boy Scouts de Catalunya.

El 1966 els escindits de GIBSC amb Sigfrid Martínez i Sergi del Amo van adoptar el nom Girl i Boy Scouts de Catalunya i proposaren la fusió a Girl Scouts de Catalunya, que també estava pendent del que feia i deia Eclaireuses et Eclaireurs de France. El desembre de 1964 l'assemblea de GSC decidí iniciar el procés d'unificació amb GIBSC, alhora que decidia no enviar més akeles a BSC.

Els escindits de BSC no foren admesos com a nova entitat a la federació Associació Catalana d'Escoltisme, però, del braç de GSC pogueren entrar a la federació femenina que s'estava organitzant en aquell moment amb el nom de Guiatge Català. Creat el 20 de juny de 1965 i definit i estructurat definitivament el 29 de novembre del mateix any, Guiatge Català permeté a GIBSC veure reconeguda com a mínim la seva part femenina, ja que no la masculina (5). Guiatge Català es trobà en el seu naixement amb la incoherència d'incloure dues associacions que tenien la mateixa identitat, definida per la coeducació : GIBSC i Noies i Nois Escoltes. Aquesta segona associació tampoc podia ser reconeguda per l'Associació Catalana d'Escoltisme a causa de la seva procedència de la Germanor de Minyons de Muntanya.

El cens annex a l'acta de la reunió de Guiatge Català de 8 de novembre de 1966 deia que GIBSC tenia 305 afiliats distribuïts en

8 agrupaments, quatre procedents de BSC i quatre procedents de GSC.

Al costat de la coeduació, la laicitat era l'altra innovació que caracteritzava GIBSC. Suposava la compatibilitat perfecta entre ateisme i escoltisme i anava seguida de la prohibició expressa de fer proselitisme religiós i polític dins l'associació. La confessió de laicitat, que anava molt més enllà del caire originari de l'escoltisme obert, no agradà a les altres associacions de Guiatge Català, que obligaren a GIBSC a redactar la declaració de laicitat de la següent manera: " L'Associació no és responsable de la formació religiosa, ideològica o política de cadascun dels seus membres. Els membres de l'associació poden ser creients i no creients i, en conseqüència, en les branques infants i noies-nois s'ha d'adoptar la doble promesa". Però no es feia cap menció a la promesa i a la llei escolta, que, en realitat havien estat suprimides dins GIBSC, i amb elles qualsevol menció als deures envers Déu i a la religiositat dins l'escoltisme. El 28 d'abril de 1967 la subcomissió d'estatuts de l'Associació Mundial de Guiatge demanava a GIBSC que als seus estatuts fessin referència, com a mínim, als principis fonamentals de l'escoltisme .

A la reunió de Guiatge Català del 4 de desembre de 1967, demanada per Montserrat Jaques, responsable de Noies i Nois Escoltes, ella denuncià l'activitat política de GIBSC, argumentant que els estatuts manaven ser no sols oberts i independents en l'àmbit religiós sinó també en el polític. Montserrat Jaques també va retreure a la GNG l'abandó de la llei i la promesa a la pràctica, tot i subsistir sobre el paper als estatuts de l'associació.

El cens exclusivament femení de GIBSC, registrat el 1971 per Guiatge Català, era de 154 membres distribuïts entre 44 daines, 49

noies guies, 30 guies i 31 caps. Ignorem la xifra de encis masculins ,però resulta evident que GIBSC havia experimentat un descens notable que la condemnava a una situació marginal encara que les relacions amb la GNG li feren concebre l'esperança de poder desembarcar a una organització més gran, cosa que finalment no pogué fer.

En el context de la radicalització i la dispersió esquerranista posterior a 1968, que ,després de produir l'escissió del PSUC el 1967, provocà la desintegració del Front Obrer de Catalunya, l'aparició de Bandera Roja , la difusió del nou mite maoista i la reaparició del trotskisme, mentre es produïa el desprestigi complert del model soviètic arran de la intervenció militar a Txecoslovàquia, s'explica el procés de radicalització dins GIBSC, que conduí a la escissió del grup Guspira ,potser el sector més preparat, que considerava superat l'escoltisme. i volia fer altra cosa.

GIBSC desaparegué abans de l'unificació de les associacions laiques dins Escoltes Catalans el 1974. De fet des de 1969, amb l'adopció del laïcisme i la mixitat per les associacions històriques ,GIBSC havia perdut la seva raó de ser.

Tornem a BSC. Abans de la coeducació, el 1967 tenien 364 nois, distribuïts entre 86 llops, 181 boys i 97 rovers. El 1970 la xifra global era de 389 , distribuïts entre 109 llops, 200 boys i 80 rovers. L'any 1971 apareixien per primera vegada les noies en els censos. La mixitat s'havia generalitzat. Però la xifra total havia baixat , ja que eren 342 nois i noies, que amb els 70 caps sumaven 412 membres, si bé l'any següent es recuperaren : 375 nois i noies , que amb 65 caps sumaven 440 membres.

Censos de Boy Scouts de Catalunya ,1970 - 1972

Curs	Llops		Rangers		Pioners		Clan		Totals	
	Nois	Caps	Nois	Caps	Nois	Caps	Nois	Caps	Nois	Caps
1970	109		200				80		389	
1971	122	24	97	14	72	10	51	9	342	70
1972	92	19	127	16	115	13	41	7	375	65

En relació a l'any anterior, durant el 1972 s'havia registrat una disminució del 25 % a la branca llops, compensada per un augment del 30 % a rangers, un increment d'un 60 % a pioners i una disminució del 20 % a la branca dels joves, cosa que posava en perill la renovació de caps i el manteniment del creixement. La tònica entre 1967 i 1972 era, per tant, d'estabilitat : BSC tenia 364 nois l'any 1967 i 375 el 1972, cinc anys després.

L'any 1972 eren mixtes sis de les set unitats de llops, dues de les set unitats de rangers, quatre de les set unitats de pioners i quatre dels set clans existents. Per tant, només 16 de les 28 unitats eren mixtes. No resulta estrany que la proporció de membres femenins fos petita : un 25 % de noies i un 75 % de nois.

Entre els caps la proporció era una mica més alta degut a la presència de les akeles : 11 noies en front de 8 nois. Però a les unitats de joves només hi havia una dona cap d'un total de set i a les unitats de pioners només dues dones sobre un total de tretze caps. Tampoc hi havia cap dona a l'equip dirigent de BSC, i el cens de 1972 porta un comentari marginal que ressaltava aquesta deficiència. També cridava l'atenció l'equip de coordinació general a l'agrupament Roland Philipps perquè només hi havia un cap per unitat, la qual cosa anava contra el nou principi de la direcció en equip en lloc de la unipersonal i contra la norma de que a les unitats mixtes calia que hagués com a mínim un cap de cada sexe,

cosa que al Roland Philipps li afectava poc perquè només tenia 4 noies en front de 51 nois entre els seus afiliats.

De fet el 1972, dels set agrupaments que tenia BSC ,només a dos la proporció de noies era digna de consideració : el Pere Rosselló amb 39 noies i 41 nois, i el Pompeu Fabra amb 25 noies i 51 nois.

14.3. MINYONS DE MUNTANYA I NOIES I NOIS ESCOLTES. Disortadament a l'hora d'analitzar l'evolució de la Germanor de Minyons de Muntanya, que sempre volgueren conservar el subtítol de Boy Scouts de Catalunya, ens trobem amb la dificultat de la destrucció accidental de la major part de la seva documentació com associació. Es una llàstima perquè, al marge de l'interés que presenta per aquest estudi qualsevol associació escolta catalana, Minyons de Muntanya en les anys seixanta oferia la particularitat de mantenir un pluralisme entre agrupaments confessionals catòlics i aconfessionals - com feia també la Germanor de Noies Guies - i es considerava la continuadora de l'esperit de l'antic escoltisme unificat .

El primer comissariat general de MM el 1959 estava format per Antoni Farré com a comissari general, amb Gil J. Bombardó com a responsable de la branca guies, Antoni Serra com a responsable de la branca minyons , Alfons González com a responsable de la branca llobatons juntament amb Ramona Gimó com adjunta, i el secretari general era J. M. Torner . En teoria MM continuava considerant Batista i Roca com al seu Cap Escolta. El segon comissari general el 1964 fou Josep Coté i el tercer fou entre 1967 i 1973 Albert Agustí, amb Antoni Rodríguez com a responsable de la branca minyons i Josep Lluís Pardo com a secretari general. El 1974 Albert Agustí passà al càrrec moderador i no executiu de president , Joan Josep

Rotger passà a ser el comissari general ,Ricard Rodón fou elegit responsable de la formació de caps ,amb Josep Lluís Pardo com a responsable de vegueries, encara que MM,igual que BSC només tenia agrupaments a la ciutat de Barcelona i rodalies.

A finals dels anys seixanta el local central de MM estava a Franciscàlia,a la Riera de Sant Miquel, prop de la Diagonal,disfrutant de l'hospitalitat dels caputxins de Pompeia,tot i que l'agrupament radicat a aquesta entitat pertanyia a Minyons Escoltes a diferència dels dels caputxins de Sarrià, que pertanyien a MM.També Franciscàlia donava cobertura legal a la publicació de la Circular de la GNG fins que la disminució d'aquesta associació obligà a suspendre la seva aparició el 1969.

El 1974 MM era l'associació més nombrosa de les aconfessionals.Compatava amb onze agrupaments i 842 membres,entre nois i caps ,en front dels set agrupaments amb 516 membres de la Germanor de Noies i Nois Guies,els sis agrupaments amb 440 membres de BSC i els 399 procedents de NINE , que figuren al primer cens d'Escoltes Catalans com "agrupaments constituents de l'assemblea".

Els onze agrupaments que tenia MM el 1974 eren el doctor Robert amb 91 membres,el Guerau de Liost i Victor Català fusionats el 1973 amb 117 membres,el Joaquim Ruyra amb 33 afiliats,l'Hospital de Santa Creu amb 56 membres,el Jacint Verdaguer amb 121,el Nostra Senyora del Coll amb 51,el Pau Casals amb 65,el Rafael de Casanova -dels capuxins de Sarrià - amb 106,el Skwes amb 60,el Sant Jaume -de Badalona - amb 93 i el de Verdum amb 49 membres. El Guerau de Liost,que havia començat a les Escoles Laitània,es trobava aleshores al Casal de Montserrat, igual que el Joaquim Ruyra.Altres tres agrupaments estaven acollits a parròquies i la resta havien de llogar-se un pis amb el cost corresponent.

La renovació que representà el Concili Vaticà II, beneficià l'imatge de Minyons Escoltes en perjudici del creixement dels agrupaments catòlics de la GMM.

A mitjans dels anys cinquanta el Ramon Llull i el Joan Maragall realitzaven freqüents activitats conjuntes, desvetllant de vegades crítiques, com ja s'ha indicat. El 1957 persones provinents d'aquest dos agrupaments que formaven el Nucli Escolta Nus, fundaren els dos primers agrupaments de nois i noies, l'Aureli Capmany, a l'associació Excursionista d'Etnografia i Floklore, a Ciutat Vella, i el Joaquim Ruyra. El juliol de 1962 els partidaris de la coeducació, Antoni Serra i Montserrat Jaques, que tenien present l'exemple de Eclaireus de France, organitzaren un debat sobre le tema al Casal de Montserrat, aleshores al carrer València, amb la participació del caputxí Basili de Rubí, el metge psiquiatre Josep Oriol Esteve i la professora Carme Miranda. Aquell mateix any 1962 començà a practicar la coeducació l'agrupament Doctor Robert, de la UEC de Gràcia, admetent noies. A l'assemblea general de MM del 10 de novembre de 1963 van ser autoritzats els agrupaments Aureli Capmany i Doctor Robert a formar un nucli amb autonomia per atendre la formació dels seus caps, donades les peculiaritats del mètode coeducatiu, i poder obtenir representació a la federació femenina, quan es constituís. Però a l'Associació Catalana d'Escoltisme seguirien sent considerats com a formant part de MM, igual que s'havia fet fins aquell moment.

Quan el gener de 1965 s'afeixí als postulats de l'escoltisme mixt l'agrupament Frat de la Riba, del centre parroquial de Sant Josep, a l'Hospitalet de Llobregat, Antoni Serra i Montserrat Jaques convertiren aquell nucli en Noies i Nois Escoltes, que era de fet una nova associació de l'escoltisme i el guiatge. L'agrupament Doctor Robert, dirigit per Albert Agustí, no

volgué deixar MM i continuà dins lamateixa associació,la qual cosa demostrava que dins MM era possible la subsistència d'un agrupament mixt en pla experimental, a diferència del que havia passat a BSC.

NINE no fou mai reconeguda per l'Associació Catalana d'Escoltisme però sí per Guiatge Català, que estava formant-se en aquell moment.El Guiatge Català només integrava la fracció femenina de la massa d'afiliats de NINE,una situació equivalent a la de l'altra associació mixta,GIBSC, sense que tingués justificació lògica i només històrica i personal l'existència separada de dues associacions mixtes a la mateixa federació de Guiatge Català.

Existia ,però un matís, difícil de percebre .Si bé NINE es declarava una associació laica "per quant esperen de la responsabilitat de cada un dels membres adults i de l'emanada de la voluntat dels pares dels menor,que seguiran les seves pràctiques individualment",no suprimia les referències a Déu i mantenia la llei i la promesa en la seva forma clàssica i , per tant,amb menció a la divinitat.El punt cinqué de la seva primera declaració de principis deia : "La LLei escolta,l'amor a Déu i a Catalunya,la germanor entre els joves de tot el món,són els seus postulats.Un esforç aprofundit vers la comprensió de tots els pobles és una de les tasques primordials".

Més endavant, quan revisà ,com totes les associacions, els seus principis directius el 1970,NINE seguí mantenint la llei i la promesa,en lloc de suprimir-les de dret com feien BSC o de fet ,com havia fet des del 1967 la GNG.Existien dues fórmules de promesa amb menció a Déu o sense,adoptada en cada cas, segons la voluntat dels pares (6).

NINE trencà amb la tradició escolta de separació de sexes abans que les altres associacions, però es resistí a adoptar la reforma rànger-pioner i es mantingué més temps fidel a les patrulles unitàries amb adolescents i pre-adolescents junts. NINE seguia el principi de tenir en els mateixos grups nois i noies a l'estol i al clan, i en canvi, de mantenir-los separats a la secció en patrulles de nois o de noies, amb unes activitats que eren comuns i altres de distintes. El 1970 NINE començà a tenir patrulles mixtes de nois i noies a la segona branca, la dels adolescents.

El cens de 1970 és l'únic conservat a l'arxiu de l'escoltisme. NINE constava aleshores de 13 agrupaments. A més de l'Aureli Capmany i el Prat de la Riba, tenia el Joan Maragall, radicat al col·legi Isabel de Villena que dirigia Carme Serrallonga i on treballava Montserrat Jaques; el Pau Casals a la UEC de Cerdanyola -Ripollet; el Ramir Ollé al Centre Comarcal Lleidatà, al centre de Barcelona; el Pompeu Fabra a Montbau, a la delegació de l'Associació Excursionista d'Etnografia i Folklore; el Josep Estalella, que constava també domiciliat al col·legi Isabel de Villena, aleshores a la Bonanova; el Petit Príncep, especialitzat en infants retardats mentals; el Narcís Masó, a les Escoles Esplai del barri de Sant Andreu; el Joan Llongueres, de l'Orfeó Català a la Barcelona antiga; el Víctor Català al Foment d'Horta, i, finalment un a Castelló de la Plana al Centre Excursionista de Castelló.

Cens de NINE l'any 1970

	Estol	Secció	Clan	Responsables	Totals
Membres femenins	105	106	19	51	281
Membres masculins	148	116	41	69	374
	253	222	60	120	655

La proporció femenina era molt més equilibrada que a les altres associacions que iniciaven aleshores el camí vers el sistema mixt, però, tot i així, la proporció de dones i noies era del 42 %. NINE amb els seus camps natura, el seu equilibri intern i el seu contacte continuat amb E et E de F, s'anticipà en molts aspectes a les altres associacions escoltes catalanes no confessionals.

En produir-se la fusió general de l'escoltisme laic dins Escoltes Catalans el 1974 ingressaren cinc agrupaments de NINE amb 399 membres, que havien deixat la seva associació d'origen poc abans. Antoni Serra i Montserrat Jaques intentaren mantenir NINE i fins i tot aconseguiren que fos inclosa a la Federació Catalana d'Escoltisme i Guiatge, on s'esperava la seva integració a escoltes Catalans. Finalment reconegueren l'extinció de NINE el 1979.

La Germanor de Minyons de Muntanya inicià el 1967 un procés de revisió dels seus principis i mètodes que va portar a l'aprovació en el capítol de 1970 d'una declaració de Finalitats i principis. La primera redacció enviada als agrupaments començava amb una defensa de l'unitat de l'escoltisme, tesi constant de la GMM, que considerava doblement justificada perquè les circumstàncies "segueixen no sent favorables al desenvolupament normal del país" i l'unitat seguia sent imprescindible "mentre no es gaudeixi d'una plena normalitat catalana". En aquest mateix escrit s'apuntava la necessitat de donar una educació cívico-política arrelada al país però sense propaganda de partit (7). Es rebutjava una posició neutra però tampoc es proposava un ideal alternatiu de societat.

Aleshores els caps d'un agrupament del Guinardó, el Jacint Verdaguer, aprofitaren per a enviar una resposta el 6 de gener de

1968, que condemnava el nacionalisme català de l'associació des d'un prisma unidimensionalment obrerista i desqualificava el projecte de declaració per "catalanisme petit burgès" (8). Els caps de l'agrupament Guifré el Pilós, de l'Hospitalet de Llobregat, defensaren en una altra carta del 17 de gener, la legitimitat democràtica dels drets nacionals de Catalunya que incloïen els drets del proletariat immigrant (9). Aquest episodi indica les dificultats que tenia el catalanisme, fins i tot en un ambient tan propici com el de MM, en un període de crispació esquerranista davant l'enduriment de la dictadura i quan encara no s'havia produït ni el maig francès ni l'estat d'excepció a Espanya.

Al final, l'apartat referent a la formació política de les Finalitats i principis de MM quedà formulat així, un cop aprovats pel capítol de 1970: "L'Associació és catalana per naturalesa irrenunciable i perquè sent i viu els valors que formen la personalitat del país com a col·lectivitat viva en el passat i el present. Aquesta vivència de catalanitat no va en contra de cap altra col·lectivitat ni pressuposa l'acceptació incondicional de cap estructura social o política concreta, ni és obstacle per a un ideal d'integració (no de despersonalització) de comunitats a nivell més ampli. Vol dir només amor i conreu dels valors col·lectius propis i respecte pels dels altres. Tal com queda declarat més amunt, l'Associació pretén com objectiu final la formació de l'infant i del jove per a una fructífera integració activa a la societat. Ara bé, la societat avui té una estructura injusta, basada en la relació capital-treball, que suposa sempre l'existència d'una minoria privilegiada que viu del treball d'una majoria i que, com a conseqüència, té el control econòmic, polític, social, cultural, etc., d'aquesta societat, de

manera que és pràcticament impossible qualsevol evolució tendent a canviar les bases del sistema. Naturalment la molt desigual i injusta participació del capital i del treball en el gaudi dels béns morals i materials de la col·lectivitat, genera una situació conflictiva respecte a la qual ningú pot restar conscientment neutral i menys una Associació que vol influir en la formació dels que demà integraran la societat. L'Associació aspira a una societat més justa, on l'home no pugui viure de l'explotació de l'home, on tots gaudeixin de les mateixes oportunitats" (...) Tenint en compte, però, els principis de democràcia, llibertat i respecte a la persona humana acceptats explícitament per l'Associació, aquesta evitarà la propaganda, la coacció o la labor de captació envers cap ideologia concreta institucionalitzada. I deixarà que cada membre individualment i a títol personal, elegeixi lliurement la seva actitud".

MM, després de denunciar les injustícies de la societat present, renunciava, igual que ho feia BSC, a presentar una alternativa basada, per exemple, en la col·lectivització dels bens de producció, com havia fet ME i, a continuació, GSJ. La declaració de MM era més explícitament catalanista o nacionalista que la de ME, i, encara que aquesta darrera associació també preservava la seva independència política, MM semblava sortir més clarament al pas del risc de caure en la dependència política un cop havia decidit rebutjar la neutralitat en matèria político-social.

El capítol de 1970 també fou important perquè generalitzà la coeduació i els nuclis mixtes, comptant amb l'experiència portada a terme a l'agrupament Doctor Robert. "En principi totes les unitats seran coeducatives (...). Els Agrupaments que fins ara no han posat en pràctica la coeducació, establiran un pla d'estudi i preparació per a fer-ho el més aviat possible".

Amb el títol "Laicitat",el capítol de MM aprovà el 1970 el següent text : "L'Associació és aconfessional a tot nivell.Per tant, no farà cap discriminació per motius religiosos.Considerem que la postura religiosa és una qüestió personal.Però l'Associació no pot ignorar el fet religiós com a realitat col.lectiva i individual amb moltes implicacions socials,polítiques i ètiques.Per tant, no es crearà una ambientació despectiva o coactiva sobre el tema ,ni se li aplicarà la llei del silenci sistemàtic,sino que es donarà la informació general necessària dins d'un clima d'humanisme ,per tal de conrear i desvetllar la sensibilitat espiritual". Aquest text no sols s'oposava a una tendència detectada en algun sector de MM,sinó que volia marcar una diferència amb BSC i GIBSC,on aquest silenciar les qüestions religioses es donava de manera general.La laicitat de MM era ,per tant, distinta del laicisme de BSC.

S'obria al mateix temps una revisió a nivell de branques sobre l'uniforme,la promesa,el carnet de proves ,el cerimonial ,etc.Però, a diferència de BSC, no rebutjaven de entrada llei i promesa.

14.4.LA GERMANOR DE NOIES GUIES EN MUTACIO.

La Germanor de Noies Guies a partir de 1967 inicià una revisió radical de la seva tradició i de l'escoltisme històric en general.A l'assemblea general de 1967 es retiraren les proves individuals,es donà llum verde a les activitats coeducatives concretes,es posà en tela de judici l'uniforme, però tres agrupaments encara els defensaren i es decidí mantenir-los. S'apuntà una certa identificació amb Eclaireuses i Eclaireurs de France,en sintonia explícita amb les altres associacions catalanes no confessionals.

A l'assemblea general de juny de 1968 parlaren Josep Coté com a responsable de MM i Sigfrid Martínez de GIBSC. Sigfrid Martínez digué que només eren mixtes l'estol i el clan i que a la secció només feien activitats conjuntes nois i noies, separats en grups diferents. Per 85 vots a favor i 12 en contra el 1968 es decidí començar la coeducació en pla experimental dins la GNG. A l'assemblea general de 1969 la coeducació es generalitzà per unanimitat i, en admetre nois als agrupaments, es decidí canviar el nom de la Germanor pel de Germanor de Nois i Noies Guies. Tractant-se d'una organització femenina, calgué portar a terme una campanya més intensa i més llarga entre els pares per aconseguir l'acceptació del canvi i convencer-los de la conveniència que tenia per a les seves filles.

A diferència de les associacions que venien practicant la mixitat com NINE i GIBSC i separaven nois i noies a l'esplet o secció, és a dir a l'adolescència, la GNG, ara GNING, decidí implantar la mixitat també a la segona branca, respectant les mateixes normes que observaven les demés associacions. "Tenint en compte la societat convencional en que vivim, que evidentment condiciona els nois i noies, no creiem aconsellable que nois i noies dormin en la mateixa tenda ni que es rentin junts. Pensem, però - deia l'acord sobre l'implantació de la mixitat -, que l'ideal, tant per a la societat com per a l'escoltisme coeducatiu, seria aconseguir que aixó no els representés problema. Cal a més no oblidar que la llei a Espanya prohibeix que nois i noies dormin en una mateixa tenda o local". Els nous noms que s'adoptaren per a les branques van ser branca infants - en lloc de daines -, branca nois- noies i branca joves.

Els contactes amb GIBSC foren desiguals i les dificultats aparegueren sobre tot a la branca joves on els responsables no

arribaren a un acord el 1970. L'assemblea general de 1969 registrà que hi havia agrupaments de la GNG que no havien tingut cap contacte amb el consell general ni amb les responsables de branca en tot l'any ni havien tramès censos ni enviat caps als camps de formació. A ME i a GSJ es donava el mateix fenomen, però en una associació de proporcions menors com la GNING el descontrol era relativament més greu.

L'assemblea general de 1971 constata la sensació de poca activitat i d'inasistència als cursos de formació de caps. Encara que no es conserven censos, la davallada de la GNNG era evident si es comparen les 1.421 noies que tenia el 1966 i els 516 noies i nois que enquadrava el 1974, en el moment de la fusió amb les altres associacions. L'acceptació de nois - en una proporció que desconeixem - no permeté establir els efectius ni iniciar un redreç. No era fàcil reclutar caps de l'altre sexe, si bé la revisió de la tradició escolta facilitava teòricament que fessin de caps uns adults que no havien estat escoltes. D'altra banda, l'adopció simultània de la mixitat de forma alhora competitiva i convergent, per les tres associacions principals de l'escoltisme laic - MM, GNNG i BSC - només tenia sentit si s'anava a una ràpida unificació, com efectivament es feu en una situació de pèrdua d'afiliats, globalment considerat el conjunt de les tres associacions.

14.5. DE LA DIVISIÓ EN CINQ ASSOCIACIONS A L'UNIFICACIÓ : ESCOLTES CATALANS.

A la Catalunya sotmesa a l'estat d'excepció durant els primers mesos de 1969 i amb la policia ocupant la universitat després de l'intent d'assalt del rectorat pels estudiants extremistes, el resó de la revolta juvenil de 1968 arribà molt atenuat. Les circumstàncies del país tenien poc que veure amb les dels països

occidentals ,on es produí la sacsejada dels darrers anys seixanta, caracteritzats per un grau de desenvolupament econòmic, cultural i polític superior a l'espanyol. Però la incidència del canvi de pautes morals afectà a tota una sèrie d'institucions i organitzacions culturals i polítiques antifranquistes, que seguien patint l'immobilisme del règim franquista i es veien al mateix temps contestades per la base. La renovació pedagògica ,tant a l'escola com a l'escoltisme ,patí l'impacte de l'educació no directiva .La permisivitat topava amb les concepcions que havien fonamentat la reconstrucció cívica catalanista en l'autodisciplina i en una moral ascètica. El comunisme, l'autogestió i l'alliberament de la dona posaven en quarentena el model familiar tradicional sobre el que el catalanisme - i no sols el d'arrel catòlica, sinó també el laic - havien fonamentat la regeneració d'un país desarticulat pel franquisme.

Fins i tot el comunisme patia escissions esquerranistes, mentre el desprestigi del socialisme soviètic arran de l'ocupació de Txecoslovàquia el 1968, era compatible ,de moment, amb la mitificació del comunisme xinès difosa pel maoisme i amb el ressorgiment del trostkisme. L'oposició catalana antifranquista dels adults veié com eren qüestionats pels joves els objectius i models als quals volia dirigir-se, sense que la dictadura franquista li hagués permès d'apropar-s'hi ni de lluny. D'una situació on s'enfrontaven l'immobilisme polític franquista i la contestació esquerranista marcada pel moviment de 1968 ,quedaria com a resultat una desorganització que costaria de superar.

Tot això explica que ,malgrat tots els esforços per adequar-se al nou context, abandonant bona part de les tradicions escoltes, l'escoltisme laic català no estigués en condicions de

beneficiar-se d'un fenomen que teòricament podria haver-lo afavorit com era la perdua d'influència del catolicisme sobre la societat i la difusió de l'agnosticisme religiós amb una reducció de la pràctica religiosa . Per una banda l'escoltisme laic es veia afectat igual que el catòlic pel rebuig a la institucionalització, a la disciplina i a la democràcia representativa i per la moda de la democràcia directa, l'assembleisme, la rotació dels coordinadors, l'autogestió radical i la utopia llibertària renaixent. Per altra, la fragmentació en cinc associacions agreujava els efectes de la penúria de mitjans materials, la manca de subvencions externes, la manca de quadres amb estudis universitaris i la dificultat per obtenir beques per a la formació a camps europeus a causa de la manca de reconeixement internacional.

Tampoc s'ha d'oblidar un altre factor. La demanda social efectiva de serveis escoltes havia estat coberta en una proporció tan alta per l'escoltisme catòlic majoritari, amb tota una infraestructura parroquial i de col·legis religiosos, que l'escoltisme laic en el nou context més favorable no podia expansionar-se més que a costa en part de l'escoltisme catòlic. Perquè no era gens fàcil en un terreny nou encara que teòricament restessin amplíssims sectors socials fora de l'abast escolta, precisament els més necessitats d'una educació extraescolar però aliens a l'àmbit cultural català en que es movia l'escoltisme. Un escoltisme en castellà per a immigrants o fills d'immigrants fou excepcional i tota la literatura escolta es mantingué al marge de la temptació del bilingüisme en una època en que resultava massa ambivalent qualsevol concessió en aquest terreny, donada l'absència forçosa de la llengua catalana en els mitjans de comunicació de masses i en l'ensenyament , especialment

el públic (10). El 1977 entre els caps d'unitat hi havia un 12'5 % a Escoltes Catalans i un 8'6 % a Minyons Escoltes-Guies Sant Jordi eren de parla familiar castellana (11).

ME i GSJ, tot i el qüestionament de la confessionalitat al seu interior i de que molts caps es desentenien de la formació religiosa dels nois, mai obligaren ningú a deixar l'associació per motius religiosos, de manera que fou molt excepcional el cas de grups que passessin de l'escoltisme catòlic a l'escoltisme laic, tot i que els dirigents de ME i de GSJ deien que ho consideraven lògic si no compartien la inspiració cristiana del moviment (12).

D'altra banda, entre 1969 i 1974 Minyons Escoltes i Guies Sant Jordi anaren adoptant la coeducació i la mixitat i acabaren fusionant-se el 1975, de forma que l'escoltisme laic no podia presentar en front del catòlic com a tret diferencial de la seva identitat tenir nois i noies junts a les unitats. L'escoltisme catòlic havia evolucionat al mateix temps i en la mateixa direcció, adoptant alhora un concepte obert i tolerant en quant a la fe religiosa dels seus membres i fins i tot dels seus caps. No es donaria un creixement de l'escoltisme laic com a conseqüència d'una escissió, separació o expulsió procedent de ME-GSJ.

L'excursionisme català, amb el qual havia viscut i crescut l'escoltisme aconfessional, tampoc travessava a finals dels anys seixanta i primera meitat dels setanta un moment d'alça, i alguns centres excursionistes s'estimaven més promoure les seves pròpies seccions d'iniciació a la muntanya, amb major exigència esportiva, menys càrrega educativa global i sense la pertinença a una associació externa com l'escoltisme.

D'altra banda pares, nois i entitats parroquials o laiques podien ara comptar amb una alternativa a l'escoltisme: els clubs

d'esplai, que havien assimilat elements educatius escoltes, però tenien unes característiques distintes.

Per totes aquestes causes les possibilitats de creixement a mig termini de les associacions escoltes no confessionals eren força limitades i més si continuaven en la seva fragmentació quan no presentaven signes d'identitat que els diferenciessin prou uns dels altres, com no fossin uns orígens històrics cada vegada menys rellevants i més borrosos per a les noves generacions. El més sensat era fusionar-se en una sola associació. Però qualsevol unificació és difícil perquè exigeix sacrificis per part dels que s'uneixen o, com a mínim, d'una part de les persones de les entitats que es fusionen.

El 8 de juny de 1967, com ja s'ha dit, es constituí el Secretariat d'Escoltisme Obert Laic Català (SEOLC). Núria Figueras es queixà del nom que prengué Solc, l'organització autònoma dels joves procedents de ME i de GSJ, alegant que aquesta denominació es prestava a confusions amb el SEOLC. La coordinació dins el SEOLC va donar pocs fruits de cara a la dinamització de les entitats integrants i fracassaren les gestions per a l'adquisició d'una casa a Calafell, operació per a la qual s'esperava un ajut econòmic de l'escoltisme europeu.

El curs 1968-69 es prengué una decisió important: la formació en comú de caps de GNG, MM i GIBSC com a "base d'una futura associació oberta coeducativa", segons es declarava en l'acord.

Com s'ha indicat ja, la GNG decidí el 1969 adoptar la mixitat de forma més radical que els altres. Després de sentir als representants de la MM i de GIBSC, Núria Figueras declarà davant l'assemblea de la GNG el juny de 1969 que tenien agrupaments "totalment confessionals" com MM, a diferència de GIBSC.

Al mateix temps MM decidia convertir en mixtes les branques llobatons i rovers ,i passar a generalitzar aquesta mida per decisió del capítol el 1970 a la branca mitjana.

GIBS plantejà el 1971 a la GNNG la fusió immediata de les dues associacions en un congrés constituent d'una nova associació unificada,però l'assemblea general de la GNNG rebutjà per gran majoria la proposta alhora que volia seguir treballant amb GIBSC.S'argumentà que si l'unió resultava insatisfactòria ,els disconformes es trobarien amb que la seva associació havia ja desaparegut com a tal.La GNNG desconfiava de GIBSC.Entre les circumstàncies que desaconsellaven anar a un congrés constituent les caps de la GNNG senyalaven la "baixa situació moral de la Germanor en aquest moment per les poques activitats portades a terme". Una de les assistents explicava la seva reticència perquè GIBSC tenia "un sentit més socialista".

A la mateixa assemblea general dimití Núria Figueras ,després de més d'un decenni de ser la responsable màxima de GNNG, i donà pas a un equip dirigent de cinc persones ,exercint ella les funcions de responsable de relacions exteriors.La resta de l'equip estava compost per Anna Oriol,Carme Giralt,Roser Bertran i Manuel Pascual, l'únic home.Aquesta distribució podria indica la proporció de caps i afiliats del sexe masculí en aquell moment dins GNNG.El curs 1972-1973 el quintet dirigent donà pas a una direcció unipersonal confiada a Carme Giralt.

Les relacions entre MM i BSC travessaren un moment difícil quan el 1970 ,els dirigents de la primera associació que tenia la seva seu central a Franciscàlia - Riera de Sant Miquel 3 - es negaren a compartir el pis amb BSC.Jordi Ballester denuncià el fet als superiors dels frares caputxins i el novembre de 1971 MM acceptà deixar part del seu local a BSC.Josep Lluís Pardo,del

consell general de MM ,actuà com a enllaç i pont amb el consell general de BSC.

A la reunió de dirigents de la GMM i de BSC a Parets del Vallès el juny de 1973 es decidí anar directament a la fusió.La posició envers la fe religiosa seguia marcant una diferència de matís.Però tant la GMM com BSC estaven d'acord amb no fer cap definició expressa d'opció política per anar a un tipus determinat de societat futura.Es formà una comissió d'enllaç formada per Albert Agustí de MM, Rafael Vidal Folch de BSC i Josep Lluís Pardo de secretari.

A un ritme accelerat es van redactar els quatre manuals comuns per a cada una de les quatre branques.El 15 de setembre de 1973 es reuniren a Montserrat els consells de les dues associacions,constatant que MM tenia doble nombre d'afiliats que BSC,que posseïa uns cinc-cents.Fou en aquesta reunió on es decidí també buscar un nom per a l'associació unificada que fos diferent al de les dues entitats que es fondrien, per tal d'evitar que la segona unificació no fracassés com la de 1937.Una carta de Jordi Ballester on lamentava que el treball material per a portar a terme la unificació l'estiguessin realitzant gairebé sols els responsables de BSC,creà un moment de tensió.Raul Adroher ,de BSC, es retirà per tal d'indicar que desaprojava una acusació que feia perillar la negociació.A partir d'aquell moment Jordi Ballester i Albert Agustí cediren el lloc a Raul Adroher i a Ricard Rodon en la fase final de les gestions de l'unificació i es pensà per a la futura presidència en un històric de més edat,Rafael Vidal Folch,que havia estat durant els anys cinquanta cap de l'agrupament Roland Philipps.Al mateix temps desapareixia GIBSC.

La GNNG decidí vendre el pis del carrer Mandri 21 que havia adquirit el 1959 i havia pagat en cinc anys.El març de 1974 es

portà a terme la venda per 1.800.000 pessetes, quan estaven molt avençades les negociacions per a l'unificació. D'aquest producte es lliurà una part a GSJ posant fi a un llarg litigi sobre patrimoni. La GNNG no podria disposar de la quantitat restant més que si arribava a tenir vint agrupaments o si l'associació amb la qual es fusionés comptava amb trenta agrupaments, que anava a ser la xifra previsible de nuclis que tindria Escoltes Catalans en constituir-se el 15 de desembre de 1974.

Als darrers estatuts de la GNNG ,els del 17 de juny de 1973, desapareixia la menció als "deures envers Déu", tampoc es parlava ni de llei ni de promesa i sols de "normes d'actuació personal" .A l'article primer es deia que la GNNG "promou en la joventut la presa de consciència dels problemes socials i l'afany de resoldre'ls per aconseguir una societat més justa on no sigui possible l'explotació de l'home per l'home". Es declarava que la GNNG era laica.

Escoltes Catalans començà a funcionar el 1975 amb 30 agrupaments, tots de Barcelona, menys un de Badalona, un de l'Hospitalet de Llobregat, un de Cerdanyola-Ripollet, un de Mataró i un de Nova Escolta del País Valencià, el Guillem de Vinatea. Comptava amb 1.901 nois i noies i 350 caps sumant un total de 2.251 membres. El resultat immediat de l'unificació fou l'estabilització dels efectius ,ja que el 1976-1977 tenia 2.377 membres. La repartició entre branques era la següent:

	ESCOLTES CATALANS		
	1974-75	1976-77	% de cada branca sobre 1.970.
LLops	697	670	34
Raiers	680	740	37'5
Pioners	316	449	22'7
Joves	236	111	5'6
Total nois i noies	1.901	1.970	
Responsables	350	407	

Total 2.251 2.377

Els efectius d'Escoltes Catalans el 1977 equivalien al 20 % dels posseïen ME-GSJ, que tenien aleshores 11.879 membres. La relació numèrica caps/ nois era semblant a les dues associacions :5'5 nois per cap, i també la distribució per branques era similar ,amb una proporció més petita a la branca llops a Escoltes Catalans - 34 % - que a ME-GSJ ,on representava el 42'6 %.

MM aportà el 1974 a Escoltes Catalans (EECC) 11 agrupaments amb de 842 membres,BSC ingressà els seus 6 agrupaments amb 440 membres ,la GNNG aportà 7 agrupaments amb 516 afiliats,Nova Escolta del País Valencià un amb 54 mebres i n'hi havia 5 agrupaments més amb 399 membres que procedien de NINE i figuraven en el cens com "agrupaments constituents de l'assemblea".

El 1974 fou elegit president d'EECC Rafael Vidal Folch, la vicepresidenta fou Carme Giralt, el comissari general electe fou Raul Adroher; Ricard Rodon fou el comissari de formació de branques i Antoni Zabala el comissari de branques. Els estatuts d'EECC no imposaven a cada lloc una diarquia d'un home i una dona com a ME-GSJ, on la preocupació per garantir la presència de les dones a la direcció semblava més gran. Només s'establí a EECC que quan la presidència requeria en un home la vicepresidència havia d'estar ocupada per una dona i a l'inrevés, com aviat passaria.

Escoltes Catalans començà tenint la seva seu a un petit pis del carrer Verdi, a Gràcia ,que era el darrer local central de GNING, després de deixar el pis del carrer Mandri. Però el mateix 1975 es traslladà a un pis més espaiós del carrer Cervantes, prop de l'Ajuntament de Barcelona i el 1980 pogué comprar un altre pis a la mateixa escala, sense deixar l'anterior que ocupà FORCA, escola homologada de formació de caps d'EECC . Amb grans esforços EECC pogué anar pagant el prestam de la Caixa de Catalunya que li havia

permés fer la compra del pis. Superar la precarietat i l'estretó de la seu central ha estat important per a les activitats d'Escoltes Catalans. El segon comissari general d'EECC fou J.M. Villena entre 1977 i 1980 i el tercer, Jordi Ballester entre 1980 i 1983. El segon president d'EECC fou Albert Agustí i la tercera presidenta Carme Giralt.

El perfil socio-professional dels caps d'escoltes Catalans que ens ofereix l'enquesta feta per l'Institut d'Estudis Socials el 1976 (13), presenta diverses dades d'interés. Treballaven un percentatge una mica superior al de ME-GSJ: el 48'3 % en front del 47'6 %, i estudiaven un 26'8 %, mentre ho feien el 30'3 % dels caps de ME-GSJ. Per categories ocupacionals els caps d'Escoltes Catalans oferien la més alta proporció d'empleats i administratius, el 41'1 %, enfront d'un 33'2 % a ME-GSJ. També presentava una proporció una mica superior de treballadors manuals, el 12'5 % en front del 10'9 % dels caps de l'escoltisme catòlic. La proporció de professionals liberals i tècnics era menor entre els caps d'Escoltes Catalans, un 5'4 % en lloc del 8'6 % de ME-GSJ.

Des del punt de vista de les tendències polítiques Escoltes Catalans presentava una proporció més alta d'afiliats a associacions polítiques i d'ajuda social que a ME-GSJ, ja que tenia un 16'1 % dels caps afiliats a associacions polítiques i un 14'3 % a les d'ajuda social, mentre ME-GSJ presentava un 11'7 i un 6'1 % respectivament. Les simpaties envers el comunisme i l'anarquisme - 19'6 % i 16 % - equivalien al doble que a ME-GSJ, mentre l'identificació amb el socialisme era menor - un 28'6 % - que en l'escoltisme catòlic, que presentava un 38'3 %. A Escoltes Catalans les relacions sexuals prematrimonials i sense intenció matrimonial eren millor vistes que a l'altra associació escolta i entre els monitors de clubs d'esplai.

Escoltes Catalans presentava un percentatge alt d'indiferents religiosos, agnòstics i ateus, arribant al 66'1 % dels caps en aquell moment, en un procés ascendent, mentre que aquesta proporció era del 23'6 % entre els caps de ME-GSJ. El 76'8 % dels caps d'Escoltes Catalans no havia estudiat a escoles religioses privades.

La llengua parlada a casa era el català en el 82'1 % dels casos, mentre que entre les caps de ME-GSJ era un 87'6 %. Paral·lelament el 5'4 % havia nascut fora de Catalunya, una mica més que en el cas de ME-GSJ : un 4'8 %. Escoltes Catalans presentava, doncs, un perfil ideològicament més agnòstic, lliurepensador i esquerrà, amb més participació en l'associacionisme cívico-social, però la base social no era gaire diferent, amb una proporció una mica més gran de caps que fonamentalment treballaven, una major proporció d'empleats i administratius, un percentatge una mica més alt de treballadors manuals i una mica més baix de professionals liberals, si bé domina la impressió de que la composició social de la base de l'escoltisme laic i del catòlic era cada vegada més semblant.

1. " Es el nostre major goig el poder dir-vos que hi som tots. Els escoltes que ens acompanyen són de tots els grups organitzats, joves i noies, i és en nom de tots ells que us parlem (...). Devotament i als Vostres peus volem pregar-vos : Per la millora espiritual de la nostra joventut. Pels nostres germans malalts i adolorits. Pels nostres germans empresonats i perseguits. Per tots els nostres familiars i estimats. Perquè imperi sempre la Justícia a casa nostra. Perquè les llibertats essencials del nostre esperit i de la nostra Terra ens siguin reconegudes. Perquè la nostra llengua sigui estimada i respectada per tots, preservi la seva riquesa, sigui el llaç de la nostra unió i ànima de la nostra vida terrena"

2. Xavier Casassas era empleat de la Caixa d'Estalvis de Barcelona. Introduí el sindicalisme entre els empleats de les caixes d'estalvis, fou enllaç sindical i un dels fundadors de la Solidaritat d'Obrers Cristians després rebatejada amb el nom de Solidaritat d'Obrers de Catalunya. Era catòlic practicant i amic de

Coll i Alentorn. En aquell temps estava afiliat a la Unió Democràtica de Catalunya.

3. "La Vanguardia" de 27 d'abril de 1992, en commemorar la fundació d'aquests instituts de batxillerat.

4. La policia li prengué un llistat de membres de BSC i no en feu cap ús. Al contrari, en descobrir que era un cap escolta, els policies li digueren que es dediqués als nois i deixés la política. L'escoltisme ja no preocupava a les autoritats davant el desenvolupament de les forces oposades al franquisme.

5. A l'acta de la constitució definitiva de Guiatge Català es donava una interpretació de l'identitat de GIBSC, que pretenia ignorar que era producte d'una fusió amb un grup de boy scouts escindits que havien adoptat el nom de Girl i Boy Scouts abans d'unir-se amb GSC: "En data 13 d'octubre de 1965 l'Associació Girl Scouts de Catalunya en la seva assemblea general va prendre l'acord de practicar Guiatge coeducatiu, adoptant amb aquest motiu el nom de Girl i Boy Scouts de Catalunya".

6. Els principis directius de NINE de juny de 1970 establien dues fórmules. La laica deia: "D'acord amb les meves conviccions, jo prometo fer tot el que pugui per aplicar el meu esforç a servir el meu País i l'amistat entre els homes, ajudar tothora l'altra gent i viure la nostra llei". La dels creients deia el mateix, però començava dient: "D'acord amb les meves conviccions i amb la gràcia de Déu, jo prometo...". Per defensar la promesa escolta, que altres associacions qüestionaven o abandonaven es deia: "Sentit de la Promesa Escolta. Es una adhesió lliure a un grup d'amics del qual compliment únicament es compromet amb ells. Un contracte que no compromet solament al que fa la promesa sinó a tota la Unitat, doncs els escoltes s'ajuden mútuament per a mantenir-la". La Llei escolta tingué una redacció actualitzada, que responia a les crítiques formulades, però el punt seté, un dels més controvertits, deia lacònicament: "L'escolta sap obeir".

7. "L'Associació no serà instrument de propaganda de cap ideologia o religió, però no serà neutra, sinó que impulsarà, als nivells corresponents, l'estudi dels problemes que té plantejats el país i el món, dintre d'un ambient de llibertat, respecte, tolerància i democràcia. L'Associació es proposa formar i preparar mitjançant el Mètode Escolta, una joventut conscient i austera, arrelada al país sense xovinisme i solidària dels homes de tot el món; disposada a aportar a la societat el seu esforç amb esperit de servei i amb un inconformisme constructiu".

8. "Què vol dir això de "circumstàncies no favorables al desenvolupament del país"? Què vol dir "gaudir d'una plena normalitat catalana"? Vol dir, potser, que no hi haurà parats a la plaça d'Urquinaona? Vol dir que les empreses catalanes seran administrades i dirigides pels seus treballadors? Vol dir que la cultura catalana deixarà de ser una cultura d'evasió, de massificació, etc...? Passarà a ser una cultura al servei de tots els homes? Vol dir la desaparició de les classes socials? Vol dir la creació d'escoles amb iguals recursos tècnics, econòmics, etc. per a tothom? O potser vol dir que les escoles segueixin com ara però amb una bandera catalana al portal? O potser vol dir substituir la policia armada per mossos d'esquadra? O potser vol dir que segueixi l'opressió, però feta en català?". L'escoltisme, com institució educadora, no ha de treballar per aconseguir la dita normalitat catalana, sinó que s'ha de proposar formar homes que siguin capaços d'entendre els problemes que té plantejats la humanitat i de treballar per a la seva resolució. L'escoltisme no ha de ser un GRUP DE PRESSIO; entendre l'escoltisme com a un grup determinat de pressió fa que els escoltes es desentenguin i

ignorin els grups i associacions des d'on podrien lluitar per a la consecució dels ideals". (...) "Donada la tònica de caire catalanista petit burgès d'aquesta Declaració de Principis, veiem necessari que s'expliqui quin sentit ha de tenir aquest arrelament al país i si aquest arrelament al país ens ha de portar a sentir-nos més solidaris d'un burgès català que d'un proletari de qualsevol altre país. Creiem que l'arrelament al país no té sentit en si mateix, sinó que el té en quan porta a lluitar per la consecució d'un món on l'home es pugui realitzar lliurement. Creiem, doncs, més arrelat a Catalunya un dit "charnego" que treballi a Comissions Obreres, que qualsevol català que visqui a esquenes del treball dels altres homes, per més sardanes que balli i més senyeres que porti".

9. "...I també al servei del nostre poble, que té uns drets imprescriptibles als quals no podem renunciar ni com a escoltes ni els podem oblidar en cap moment. Per això la formació i les preocupacions dels escoltes a casa nostra han de tenir com a principals objectius assolir la llibertat, defensar la dignitat de la persona humana i la independència política dels Països Catalans, que formen una sola nació i que volen reconstruir i estructurar un règim de plena democràcia, rebutjant per endavant qualsevol sistema de força que pretenguin imposar -nos novament al servei d'un partit o d'un grup. La democràcia que creiem que cal instaurar a casa nostra és una democràcia autèntica i no pas condicionada a idees exòtiques. Per assolir aquest règim de plena llibertat hem de desvetllar entre la joventut la consciència nacional, l'esperit de justícia i la voluntat de poder per tal de col.laborar en el nou alçament solidari i propiciar el triomf de la gran majoria del nostre poble a través del sufragi universal". (...) "La plena normalitat catalana, doncs, serà aquella que ens ha de permetre de fer la nostra voluntat col.lectiva governats per nosaltres mateixos, d'acord amb un règim autènticament democràtic i a base del sufragi universal. I és només així que els catalans podrem establir, amb el nostre propi esforç, un règim polític i social ben nostre, per la voluntat majoritària del país, per tal de poder atendre els principals problemes que esmenteu, com és ara l'assistència als obrers sense feina, la llibertat sindical dels treballadors, l'establiment d'un sistema educatiu al servei de tots, procurant que als pressupostos del nostre Estat no hi hagi partides improductives d'unes forces armades que només són utilitzades per a la repressió de les masses populars en lluita per llur llibertat i supervivència". (...) "Fomentar l'odi i la guerra civil ja hem vist el resultat que dóna. Treballar en defensa dels interessos morals i materials del nostre poble és el deure de tots: dels catalans i dels que no ho són però que han vingut a casa nostra i han refet llur viure com si fóssim germans". Després de mencionar l'exemple de la independència de Guinea Ecuatorial, colònia espanyola, acabava dient: "Es amb aquest esperit de germanor i de respecte mutu i també d'unitat democràtica nacional catalana que invitem a la reflexió per tal de crear, entre tots, l'Associació d'Escoltes que volem que treballin i que lluitin al servei de les lliberats individuals i col.lectives, al marge de tota mena de disciplines forasteres".

10. L'escoltisme contribuï a finals dels anys seixanta i principis de la dels setanta a l'identificació amb Catalunya de nois fills de famílies obreres immigrades. Al mateix temps que les classes benestants tendien a prescindir de l'escoltisme, s'extenia als estrats socials més populars en barriades de baix nivell de vida i en zones suburbanes.

11. Colònies d'estiu i escoltisme a Catalunya. Resultats d'una enquesta a caps i monitors, Laboratori de Sociologia de l'Institut Catòlic d'Estudis Socials. Fundació Jaume Bofill, Barcelona, 1978, p.80.

12. Només hem trobat documentat el cas de l'agrupament Jaume Vicens Vives, de Molins de Rei, que el 1978 es declarà laic i el 1981 deixà ME-GSJ per a integrar-se a Escoltes Catalans. Agrupament Escolta Jaume Vicens Vives. Recull 25 aniversari, Barcelona, 1988, p. 58-59.

13. Colònies d'estiu i Escoltisme a Catalunya, ob. cit..

15. MINYONS ESCOLTES ,TRANSFORMACIO I IDENTITAT.

15.1. LA REFORMA RANGERS-PIONERS.

A mitjans dels anys seixanta la branca minyons, l'eix de l'escoltisme, amb la seva duració de quatre anys, entre el 12 i els 17 anys, dins del petit grup de sis o vuit nois d'edats diverses, funcionava aparentment be .A la festa de la branca minyons de 1964 participaren uns mil nois plantant setcents pinetons a Gallifa i organitzant una olimpiada.L'any següent es repetí l'experiència i 1.500 nois, la meitat dels efectius totals de la branca, plantaren pins.

Els censos no indicaven una perdua alarmant d'adolescents.La millora del llabatonisme permetia augmentar el nivell dels pre-adolescents que entraven a la secció.Però alguns percebien una pèrdua de dinamisme.A la Circular de juny de 1963 Josep Muntañola escrivia : "Els meus nois no es diverteixen amb res.Ja no se qué fer-ne. Aquesta frase i moltes de semblants he sentit dir a caps escoltes i a educadors de l'adolescència en general.Els nois ja no juguen.Els nois són diferents".Muntañola deia que el joc imaginatiu estava deixant pas al joc científic-realista."El noi desitja treballar amb eines .desitja fer accions reals i útils,desitja jugar a la realitat,dominar la tècnica,assajar-se dins un camí que ha de portar-lo a un món nou,no plé de misteris .sinó d'eficàcia,d'exigències d'acció i de domini".

D'altra banda l'observació dels grups naturals de nois indicava que els pre-adolescents i els adolescents no solien anar junts a la mateixa colla. A la patrulla escolta les activitats solien programar-se al nivell dels més grans,dels adolescents, tot i ser menys nombrosos,perquè eren els grans i manaven. Muntañola i Bassó indicaven a la Circular de novembre de 1964 el risc de que "moltes vegades els pre-adolescents no rebin allò que necessita

l'ur moment evolutiu". Consideraven que calia endarrerir la promesa en lloc de fer-la tres mesos després d'haver entrat a la secció de minyons.

Al mateix temps es posava en marxa una reforma molt important del consell d'honor. Ja no estava formada pel cap de secció i els caps de patrulla únicament, sinó que s'incorporaren els nois majors de 14 anys que havien passat les proves de la segona classe. No havien de reunir-se per a judicar els individus sino per a revisar la vida de l'unitat. Era aquest el lloc on el consiliari havia de trobar " el lloc privilegiat per una educació del sentit missioner".

Si els pre-adolescents podien ser sotmesos a la tensió d'unes exigències pròpies dels adolescents, els adolescents podien avorir-se amb els jocs que seguien entusiasmant als pre-adolescents. Només el cap d'unitat i el seu adjunt, successor generalment del primer, comptaven amb la gratificació de la responsabilitat de comandament i no tots els adolescents pasaven per aquests llocs.

Baden Powell havia dit que la patrulla havia de marxar al pas del més petit, i per aixó havia d'anar davant, immediatament al darrera del cap. La reforma que anava a separar adolescents i pre-adolescents anava a evitar que els grans haguessin de frenar el pas per a no distanciar-se dels petits i que els petits haguessin de forçar el pas per ajustar-se a les necessitats dels més grans. El preu, però anava a ser la liquidació de la patrulla, pedra angular del mètode escolta clàssic. Per alguns no seria una perdua lamentable, ja que consideraven la patrulla com a una estructura rígida que no era el mitjà adequat per a renovar el mètode escolta. La progressió personal - individual - per mitjà de

proves i especialitats registrades al carnet, havia de donar pas a la progressió en grup per mitjà de l'empresa comunitària.

Muntañola, el comissari de la branca deia a la Circular de juliol-agost de 1966: "Tothom ha d'aprendre a treballar en equip que és la forma que avui pren l'amor". L'equipisme substituïa definitivament la "mística del cap" i no deixava de tenir també, com s'acava de veure, una justificació gairebé mística. No sols calia superar l'emulació entre individus, sinó l'emulació entre patrulles. Dins l'unitat de rangers (pre-adolescents fins als 14 anys) i dins l'unitat de pioners (adolescents) el noi formaria un equip amb uns determinats nois, segons l'empresa escollida en debat entre tots, i podria canviar de grup quan acabés l'empresa, que solia durar un trimestre. El noi deixava d'estar fixat dins un petit grup, on, segons els crítics, es reproduïen les relacions dominadors - dominats de la societat classista, però la major llibertat el noi la pagava amb la dissolució dins un grup més gran de vint nois que tenien força menys diferència d'edat que abans.

La reforma rangers-pioners va iniciar-se a Minyons Escoltes el 1964, un any tant sols després que a Scouts de France, el model de l'escoltisme catòlic català. Resulta difícil esbrinar si la reforma obeï més a les necessitats dels pre-adolescents o dels adolescents. De fet, primer es constituï la branca rangers com a tal. El setembre de 1966 es constituï un nou equip per portar la branca rangers amb Joan Olivella, mentre Josep Muntañola seguia al front només dels pioners.

Seguint el model francès, els pioners no sols tenien una denominació que recordava els pioners rojos soviètics, sinó que portaven una camisa vermella, en lloc de la caqui o gris tradicional. El rodatge fou lent. Ara les unitats havien de ser portades per un equip en lloc del cap individual, però el mètode

era més complexe i exigia més maduresa i preparació, perquè era més ambiciós. Muntañola a la Circular de setembre de 1965 constatava que la majoria de les unitats no realitzaven els consells d'honor d'acord amb la nova normativa ,destinada a convertir-los en un àmbit per "reflexionar" en lloc de "judicar",encara que alguns caps deien que els nois aprenien aviat a dialogar i a expressar les seves opinions sense por ni entrebancs."El Cap de Secció si vol fer reflexionar amb fruit als seus adolescents - escrivia Muntañola - ,ha d'adquirir prèviament una maduresa mínima personal que li permeti orientar el diàleg"."En la mida que els nois grans de la Secció se sentin responsables de la marxa comú, el Consell d'Honor serà viu, espontani i ric.Si no,pel contrari, restarà un diàleg entre muts,una conversa d'infants".

Aviat els caps més refractaris a aquell canvi el criticaren titllant-lo d'intel.lectualista.El comissari de la branca respongué a la Circular el març de 1965 als que consideraven que les raonaments sobre el "nou adolescent" pecaven d'intel.lectualisme : " No dubtem que el sistema de realització d'empreses pot restar en "intent de fer coses",en "realització de programa darrera programa",sense acabar mai bé cap empresa ni petita ni gran ,i així les seccions no fan més que pensar i repensar".El comissari de la branca digué a la Circular de setembre de 1966 que "quan es parla d'aprofitar les iniciatives dels nois no s'ha d'entendre pas un "lligar-se" al que ells vulguin fer ,ni tampoc diem "esperar" que vinguin iniciatives sense cap preparació o cap crida : parlem d'aprofiatar les seves iniciatives després d'estimular la seva vinguda amb uns determinats mètodes educatius,dels quals hem parlat en moltes ocasions anteriors".De fet s'ofaniren als caps un seguit de fitxes

tècniques orientatives . "El cap "educador-animador" d'avui ha de saber ser tan dur i exigent com calgui, treballant "a partir" de les iniciatives que ha estimulat en els nois . No crec que hagi de ser un "afluixament d'autoritat" el fet democràtic d'escollir unes activitats, si fos així vol dir que l'autoritat era molt feble. El que caldrà és retrobar-la. Un cap no és més educador perquè es faci el que ell personalment vulgui sino perquè ajudi els nois a "fer-se" d'acord amb un estil i un esperit que l'escoltisme catòlic determina" (...) "El consell d'elecció (d'empresa) és l'escola de la decisió, però una decisió previament "animada" - no "dirigida", animar no és fer trampa - però sí que és deixar ben clares les possibilitats de les diferents iniciatives". Tot aquest canvi anava lligat a la substitució de la llei - externa - per la carta de l'empresa, és a dir unes normes vinculades directament a la praxis, acordades comunitàriament.

A les ciutats l'empresa podia ser més difícil de decidir i de realitzar que a un poble, perquè allà mancaven més coses sovint a la comunitat a la qual es volia fer un servei, però als pobles la xifra menor de nois a la secció feia més difícil la subdivisió d'adolescents i pre-adolescents i també era més difícil trobar gent preparada i dispsada per a un mètode dialogant més difícil.

El nivell de vida havia millorat i permetia més despeses en l'utilització de mitjans més complexes i tecnificats, però als barris populars i als pobles no sempre s'hi arribava. A la demarcació de Vic ,segons la Circular de desembre de 1966, es temia un "perill d'aburgesament" social a causa de l'exclusió inconscient provocada per la realització corrent de programes cars a les unitats ,i proposava com a remeis l'autofinançament de totes les activitats amb hores de treball a l'estiu per a nois estudiants i també l'austeritat. A la demarcació de Girona ,que

tenia 19 agrupaments, només 5 seguien el 1968 la metodologia vinculada a la divisió entre rangers i pioners. La resta seguia funcionant amb seccions unitàries i patrulles tradicionals. A la demarcació de Barcelona la diferència entre ciutats i pobles era igualment marcada.

La reforma començà per 4 unitats dividides en rangers i pioners el 1964-65, totes a la ciutat de Barcelona. El curs 1965-66 ja foren 17 les unitats de rangers i 15 les de pioners, gairebé totes a la demarcació de Barcelona excepte dues a la de Vic. Al mateix temps es posaven en marxa camps de formació de futurs caps per al nou mètode i es publicava un manual, Carnet de ranger. El curs 1966-67 eren 34 les unitats de rangers i 31 les de pioners i es publicava Viure l'aventura. El curs 1967-68 funcionaven 66 unitats de rangers i 62 de pioners, amb 1.380 rangers i 942 pioners i es publicava el manual Pioners.

L'assemblea general de ME de maig de 1967 decidí la generalització immediata del nou sistema i Muntañola deixava el lloc com a comissari de pioners a Miquel Martorell, estudiant de jesuïta, mentre Jaume Olivella continuà un any més al front de la branca rangers i fou rellevat l'any 1968 per Carles Camps. Com que el nombre total de nois a la branca era de 4.528, volia dir que la meitat dels efectius de l'antiga branca minyons encara no s'havia incorporat a la reforma rangers-pioners el 1967. L'any 1970 quedaven 7 seccions unitàries a Barcelona i 23 a la resta de Catalunya. S'anuncià que no es farien més camps de formació de caps per a seccions unitàries. La reforma s'havia generalitzat.

Ara ME necessitava més del doble de caps d'unitat que abans, quan hi havia una sola branca minyons i un sol cap per a cada secció, i els nous caps havien de tenir una preparació més complexa, havien de conèixer els rudiments de la dinàmica de grup i

tècniques psicològiques i pedagògiques, que no era fàcil que dominessin uns caps cada vegada més joves i atrets per una pluralitat creixent de motivacions en el seu ambient. La necessitat de cursos donats per especialistes universitaris es féu acuitant i l'escoltisme aparegué com un gran laboratori de pràctiques, amb tots els avantatges i desavantages.

El 1967 els dirigents tenien una impressió poc satisfactòria de la marxa del moviment. Muntañola deia a la Circular d'octubre: "En molts camps d'estiu he observat que hi havia uns mateixos adolescents, despenjats, com voluntariament interessats a no haver-los descobert cap interès per alguna cosa". L'equip Pioners deia a la mateixa Circular: "De pioners de debó, de pioners com cal (hi ha honroses excepcions), més aviat no n'hi ha. (...) Desgraciadament els pioners del 67 no han demostrat d'ésser en els seus camps els escoltes que volia EF". I es referia a la norma del fundador de que els escoltes havien de deixar el lloc millor que l'havien trobat. La Circular de novembre de 1967 mencionava un fet explicat feia poc pel comissari general J.M. Martorell: "En una trobada de minyons, ell i Mossèn Fedrals es posaren a recollir papers de terra per tal de donar exemple. L'única reacció dels nois va ésser: Miri Mossèn, allà n'hi ha un !. Mira Martorell, allà n'hi ha un altre".

A la Circular de desembre del mateix any l'equip directiu de la branca minyons havia d'amençar amb prescindir de les unitats que tinguessin caps que no havien passat un CEP o que no tinguessin una majoria de nois que haguessin demostrat un mínim d'exigència, demostrada si havien aconseguit l'ensenya de final del primer any. A la mateixa Circular J.M. Martorell havia de defensar l'uniforme, ara simplificat, el que indica que era discutit i començava a ser oblidat. Allò que havia sigut tan desitjat en els

anys cinquanta, quan estava prohibit, ara havia deixat de ser valorat.

Els nois s'havien lliurat de l'estructura rígida de la patrulla però havien perdut el petit grup de suport i de control del propi progrés. Aviat caldria tornar a reforçar el petit grup. Els pioners es semblaven ara més als rovers. Els rangers, que seguien le mateix model dels pioners, tenien ara uns models concrets per a creixer més difícils d'assolir perquè els caps eren més allunyats d'ells en edat que abans, una edat equivalent a la de l'antic cap de la secció unitària, sense el model proper dels adolescents de la patrulla i especialment del cap d'aquesta.

La direcció en equip de les unitats podia reforçar l'autoritat dels caps i facilitar conduir les assemblees de l'unitat darrera d'una teoria super democràtica, aviat qualificada d'autogestionària. Els equips de caps d'unitat en l'àmbit del sector urbà, de la comarca i, fins i tot, de la demarcació tendien a reunir-se i a formar "soviets" de caps molt joves, independitzats cada vegada més d'uns caps d'agrupament - adults - , que tenien dificultats per a no perdre el tren en una època de contestació juvenil generalitzada després del maig de 1968.

Resulta gairebé impossible saber si la reforma ranger -pioner aconseguí retenir dins l'escoltisme una major proporció d'adolescents que abans. No contem amb dades censals que distingeixin entre edats a l'antiga branca minyons. Segons el cens de 1973, immediatament anterior a la unificació de l'organització masculina i femenina, ME tenia 2.143 rangers i 1.484 pioners, és a dir que la branca dels adolescents equivalia al 69 % de la dels pre-adolescents.

A GSJ es pot qualificar de fracàs la reforma noies guies - caravel·les, com a mínim respecte a les adolescents. L'any 1973 les

noies guies eren 1.502 i les caravel·les només 501, és a dir sols el 33 % de la xifra de la branca anterior, cosa que repercutia en la insignificància de la branca de les joves. Però deu anys després, la situació havia millorat en cert sentit. El cens de ME-SSJ de 1981-82 indica que la segona branca tenia 1.959 nois i 1.525 noies, mentre la tercera enquadrava 1.378 nois i 1.010 noies. Això volia dir que el nombre de pioners equivalia al 70 % dels rangers - en lloc del 63 % de l'any 1972 - i la xifra de caravel·les era igual al 73'2 % de les noies guies. La permanència dins l'escoltisme havia passat a ser superior entre les noies que entre els nois en els anys vuitanta, al revés del que passava deu anys abans si bé la xifra de preadolescents era menor el 1982 que el 1972 en el cas dels nois i equivalent en el cas de les noies. La proporció noi/noia havia passat de 1'4 el 1972 a 1'2 el 1982 en el cas de la branca rangers- noies guies i de 2'9 a 1'3 en el cas de la branca pioners- caravel·les. La notable reducció del desequilibri entres els dos sexes a partir de l'unificació de les organitzacions masculina i femenina fou paral·lela a un creixement de la branca dels adolescents, més gran entre les noies que entre els nois, juntament amb un descens de la branca dels pre-adolescents nois i un l'estancament de la xifra de pre-adolescents noies.

15. 2. MUTACIÓ I REDUCCIÓ DE LA BRANCA DELS JOVES.

De fet la reforma iniciada el 1964 i generalitzada el 1969 a la segona branca havia deixat a la branca dels rovers sense les seves peculiaritats distintives ja que empresa comunitària, manca de proves individuals i reflexió i decisió d'unitat eren algunes de les característiques dels novells, és a dir del primer nivell

de la Ruta o branca dels joves, abans de passar al segon nivell en que s'els demanava prestar un servei dins o fora del moviment.

No obstant, la Ruta no donava senyals de decadència numèrica. El 1967 els rovers eren 1.423, una xifra una mica superior a la de l'any anterior :1.372, encara que inferior a la de l'any 1965, quan eren 1.945. La diferència no era alarmant. si bé la branca guia havia passat de representar el 30 % dels efectius el 1965 a equivaldre sols al 15'3 % l'any 1967, una pèrdua de pes relatiu, a la qual es sumava la crisi d'identitat en un sistema on la neta diferenciació dels mètodes segons les branques per edats havia estat un estimul important en l'interés per a passar de l'una a l'altra.

Malgrat tot, la branca que feia de planter de caps per a les altres ,no semblava amenaçada d'esgotament quan l'arribada de les primeres promocions de pioners i el resó del maig de 1968 semblà imposar un canvi radical. on la mixitat aparegué lligada a la conversió de l'antiga branca dels grans de l'escoltisme en un moviment autònom de joventut. Fou l'experiència del Solc, un nou nom per a una entitat nova.

Tot començà amb l'acord de 25 d'abril de 1968 dels dos comissariats generals ,de ME i de GSJ de treballar conjuntament les branques guies i rovers per portar a terme activitats conjuntes ,seguint, però la recomanació de la Ruta europea que a Westwornohe el 20 d'abril anterior havia desaconsellat la formació d'unitats mixtes. Però des del seu inici ,el setembre de 1968, Solc fou mixt i el 16 d'abril de 1969 es definia com a una entitat autònoma : "Solc en la seva estructura no és com una de les altres branques ,sinó que constitueix un moviment de joves amb finalitats d'educació i entitat pròpia ,depenent alhora de GSJ i ME".

L'experiència es posà en marxa de cop, sense transicions i sense l'experimentació prudent que havia caracteritzat el desplegament gradual de la reforma ranger-pioners. Els dos comissariats generals de ME i de GSJ encarregaren la direcció de Solc a Josep Muntañola, l'antic impulsor de la reforma ranger-pioner, Miquel Verdaguer i Teresa Fort, comissària de la branca guies de GSJ, amb Jordi Roca i l'ecclésiàstic Ramon M. Nogués de consiliaris. Rec I era el nom donat als responsables adults, Rec II era l'equip coordinador de nois i noies i Rec III l'assemblea formada per dos representants de cada grup equivalent a l'antic clan.

El 10 de febrer de 1969 Miquel Tort, responsable de rovers de la demarcació de Barcelona demanà als clans que volguessin continuar el mètode Ruta que ho comunicuessin abans de final de mes. Els caps d'agrupament deixaren de considerar Solc com a unitat de l'agrupament. El cens de 1970-71 - no es troben els anteriors - xifrava la quarta branca en 175 membres. La Ruta s'havia extingit.

Un fullet titulat Crònica Solc 1969, informava que Josep Muntañola havia donat a Solc més de 30.000 pessetes. Solc es declarava europeista: "Europa necessita un jovent polititzat però no un jovent fanàtic d'unes consignes de grup. Necessita els joves enquadrats en partits polítics, però amb una visió ample i fonda, que els faci recolçar una política eficaç i no falsament idealista i mística". "Solc no preten fer propaganda de cap model polític concret d'estructura del país, no obstant això, sí que preten la "politització" de tot jove".

L'assemblea Rec III de 24-25 de gener de 1970 decidí per 28 vots contra 6 i 4 abstencions - cal deduir que n'hi havien 19 grups de Solc representats - " d'integrar Solc en el treball de formació d'un futur moviment inexistent, coordinador de grups que

actuïn amb finalitats purament polítiques a nivell de país".Solc es separava de l'escoltisme.

En un informe del 9 de març de 1970 el comissari general J.M. Martorell, considerava que alguns grups de Solc havien fracassat, sobre tot per manca de la presència de nois i noies de més de vint anys "que fessin viables els processos d'autogestió". "El fracàs de l'assaig Solc d'alguns grups ha portat fàcilment a un descrèdit del Solc, segurament poc aprofundit críticament". La Circular de ME no parlà més de Solc.

L'abril del mateix any el Rec III, amb assistència de 40 representants, elegí un comitè permanent format per Victor Farré (18 anys), estudiant del grup de Sant Anton; Montserrat Pelegrí (22 anys), estudiant de Lleida; Jordi Albertí (19 anys) treballador de Cassà; J.M. Rueda (23 anys) estudiant de Lleida; J. Carles Vallejo (19 anys) treballador del Clot, i Joan Subirats (18 anys), estudiant de Sant Anton. Aquest equip continuava considerant Solc com una sortida pels escoltes a partir dels 17 anys, però obert a tots els nois i noies, a la vegada que ME i GSJ seguien facilitant la legalitat de Solc.

Es calculava que Solc agrupava en aquell moment unes 160 persones i que amb una quota mensual de 25 pessetes per membre es podien cobrir les despeses del secretariat que eren de 4000 pessetes. Solc es definia com "una xarxa de recursos per a l'animació dels joves, nascuda de l'escoltisme catòlic masculí i femení a Catalunya, coincidint amb els moviments anàlegs en altres països d'Europa".

Les relacions amb ME i GSJ no rutllaven perquè el 1970 els equips pedagògics de les dues associacions consideraven la possibilitat d'oferir un alternativa a Solc, sense que, de moment, surtís ningú amb empena per a inventar-la.

Als dos anys del seu inici Solc es va esgotar. Deslligat de ME i de GSI i sense una institucionalització mínima, desaparegué quan els seus components arribaren als vint anys. Per als que havien passat per la branca pioners i per caravel·les, viscudes com un mètode normal i no ja com una reforma radical, Solc no representava el mateix grau de novetat que pels seus iniciadors i al mateix temps la il·lusió de l'autogestió començà a esvaïr-se.

Però reconstruir una quarta branca lligada al moviment tampoc seria gens fàcil. El 1972 es formulà el projecte, encara poc concret, de Truc. Ningú sap qué volia dir la paraula i aquesta ambigüitat és ben representativa de la situació. A la trobada de llançament de Truc per al curs 1974-75, la convocatòria volgué donar un sentit al terme: "Tots a la Recerca d'un Compromís". Però sembla més aviat una interpretació a posteriori, ja que algú havia suggerit abans que Truc volia dir "Tots Reunits, Una Comunitat", interpretació també lliure i molt poc difosa.

L'equip de llançament experimental de Truc, al juliol de 1972, estava format per Victòria Herreros, Salvador Juncà - futur comissari general el 1975 -, Jordi López, Eulàlia Quer i Josep Rota. Després de dues reunions generals l'equip constata la manca d'imaginació, la pobresa de recursos d'animació i l'absència de postures en l'àmbit social, polític, laboral, universitari, sindical "en moments en que tot això ho han de viure per força", diuen els responsables.

En començar el curs 1974-74 s'aplegaren 300 joves a Alella. El número 1 de la publicació "Papers" comentava decebut: "Un altre fet que sorpren és el baix nivell d'exigència en el progrés i en el comportament d'alguns grups i dels joves en general. Sembla com si l'única cosa que preocupés fos l'esplai anàrquic i sorollós, amb abundància de "tacos" i de begudes alcohòliques."

El 1975 Truc es composava de 38 grups a la demarcació de Barcelona amb 367 joves i 31 caps. I el curs 1976-77 eren 575, dels quals uns 400 pertanyien a la demarcació de Barcelona. El juliol de 1978 el comissariat general insistia en que un grup Truc havia de comportar-se com la quarta branca a un agrupament. S'estava aconseguint la reinserció dels joves en l'estructura de l'associació, però la petitesa i manca de lideratge de la quarta branca, no permetia considerar l'escoltisme com a moviment de joventut sinó com a una obra d'esplai.

Cinc anys després del seu llançament, el curs 1978-79, Truc o la quarta branca, només representava el 5'6 % del total de nois i noies enquadrats per ME-GSJ. Els joves de Truc eren 453 sobre un total de 8.251.

No sols en termes absoluts Truc el 1978 equivalia a la tercera part de la Ruta el 1967, sinó que estava molt lluny d'aquella proporció del 30 al 15 % de tota l'associació que la branca dels joves havia representat entre 1965 i 1967. La restauració de la quarta branca seria lenta, però el curs 1981-82 donaria un salt, arribant a 712 afiliats i es mantindria en una mitjana de 770 durant els cinc anys posteriors. El 1982 la branca dels joves seguia representant una baixa proporció dins el moviment ja que només equivalia al 6'05 % del total d'afiliats a ME-GSJ.

Entre 1972 i 1982 es reduí considerablement el desequilibri entre joves dels dos sexes dins la quarta branca. Si el 1972 el Truc tenia 117 nois i 40 noies, amb una proporció de gairebé tres a una, el 1982 tenia 402 nois i 310 noies, presentant una proporció entre nois i noies de 1'2 a una (4).

Els censos indiquen que, a començaments dels setanta - l'època de Solc, el seu esgotament i la difícil gestació del Truc -, ME i

GSJ no van experimentar un descens del nombre de caps. Aixó indica que els integrants de Solc i els integrants de Truc eren els majors de disset anys que no feien de caps a les branques rangers i pioners. De fet, ja abans prestar servei al moviment era quelcom tan absorbent que els caps d'unitat participaven poc o gens en la vida del clan, sobre tot si l'agrupament al qual servien no tenia clan. A partir de la davallada de Ruta, feien de caps nois de 17 anys, sense ni tan sols els dos anys previs que abans s'exigien dins l'antiga etapa de novells, que era la primera fase de la branca rovers. A diferència de la paràbola evangèlica, en aquest cas, el fill pròdig - Solc - no tornaria a la casa del pare, i els fills que hi havien restat feren valer la seva fidelitat, tot i la seva joventut i inexperiència, en front de caps d'agrupament i consiliaris, mentre la duplictat de la línia de comandament i la pedagògica, tendia a convertir-se en dualitat de poders.

El procés que portà de la Ruta al Truc passant pel Solc, cal situar-lo en el context de l'evolució social coetànea. El desenvolupament econòmic accelerat dels anys seixanta permeté i exigí la prolongació del temps dels estudis i de la preparació per a la vida professional adulta. A Espanya com arreu d'Europa primer l'escolarització obligatòria passà dels deu als catorze anys i després, a partir de 1970 l'edat d'incorporació al treball es retardà als setze anys. Els estudis universitaris deixaren de ser patrimoni d'una petita minoria. Els estudiants del món universitari català pasaren de 11.544 l'any 1960 a 33.413 deu anys després i a 54.336 l'any 1974.

Per un costat tendia a anticipar-se la joventut a causa de la relativa precocitat dels adolescents i per altre es prologava negativament en endarrerir-se la independència econòmica i professional. Al mateix temps els adults pretenien semblar

joves. Tot això ja ho deia el 1965 Aranguren, encara que només era parcialment veritat la seva tesi de que la desconfiança dels joves envers els grans ideals polítics que havien conduït a la guerra, es tradueix en una privatització de l'existència (2). De Berkeley a Berlín, passant per París el món universitari desmentiria la tesi de la despolitització de la joventut, encara que l'anàlisi d'aquells moviments mostra que es tractava d'una proposta de revolució cultural i moral més que d'una revolució política.

Els joves que deixaren la branca pionera als setze anys el 1968 havien nascut després de la postguerra espanyola i encara que seguien sota una dictadura, no havien patit un grau de repressió en tots els ordres comparable al que havien conegut els nascuts immediatament després de la guerra o durant el conflicte i que eren els que estaven accedint aleshores a la direcció de l'escultisme i rellevaven poc després als més adults, que havien intentat recuperar el que havien conegut a la seva infantesa o adolescència, immediatament abans de la guerra.

Maria Aurèlia Capmany escrivia tot just després de maig de 1968: "L'adolescència ha deixat de ser l'estat precari de salut que havia estat en altre temps (...). I junt amb una plenitud d'energies més immediata, es produeix també una eclosió de la sexualitat més prematura, i una més ràpida resposta als estímuls exteriors. Si la joventut, com estadi conscient, té un inici més prematur, té per altra banda una durada més llarga que abans. Les dificultats per aconseguir un status són cada vegada més grans, i els períodes d'estudi previs per aconseguir un lloc multipliquen les seves gradacions. La joventut, a més, en convertir-se en grup consumidor es converteix en blanc de tota mena de sol·licitacions. S'apel·la al seu gust, a la seva decisió, s'atreu i

es tracta de desenvolupar els seus sentits oferint-li els plaers de l'existència com un bé que li és degut. S'afalaga la seva consciència de joventut, els eslogans publicitaris repeteixen fins a la sacietat el crit d'ordre : fa jove . La juvenesa deixa de ser un període de transit, un pas que tendeix a la maduresa , per acumular una plenitud de valors en ella mateixa" (3).

Però la joventut no deixava de ser en realitat un període transitori com ho demostrà l'extinció Solc i l'esgotament de la revolta juvenil americana i francesa, que havia començat abans. No hi ha dubte ,però, que si la joventut tendia a deixar de ser considerada un temps d'espera, el roverisme perdia el context ideològic en que s'havia sustentat .

En el nou marc de canvi accelerat ja no es podia veure el jove ni viure la pròpia juvenut sota els paràmetres del sacrifici i de la preparació per a un futur, entès com l'entrada en unes formes de vida ja bàsicament establertes. Els joves - en realitat sols alguns - apareixien com a portadors del canvi social i vinculats a ell, de manera que s'avabà identificant el canvi social amb allò que deien i feien els joves , una visió que va ser indiscriminadament generalitzada pels mitjans de comunicació (4).

El futur ja no calia esperar-lo ja que l'estem fent ara , en el present, i l'horitzó social deixava de ser reservar-se i invertir de cara al futur , substituït per l'orientació a "realitzar-se" en el present. Calia canviar la vida i les pràctiques quotidianes passaven a ser vistes com el camp predilecte de les transformacions revolucionàries. Totes aquelles institucions que havien pretès ordenar la vida passaven a ser contestades i desbordades. Els adults intentaven imitar els joves per a mantenir-se en el mateix lloc i declaraven que els joves eren els protadors

socials dels nous valors que ho havien de renovar tot.No és extrany que acabés plantejant-se si els joves eren una nova classe i els nous subjectes revolucionaris.La joventut deixava de ser un lloc de pas per començar a ser un punt d'arribada, ja que els joves mostraven el futur.I es creava un model de jove : critic, independent creatiu, que no sempre corresponia ni de bon troç a la realitat tal com comprovà decebut l'equip promotor de Truc,segons s'acaba d'indicar més amunt.

Com ha dit Josep.M Lozano, en la mesura que els joves representen la superació d'una societat eminentment "repressiva", es tractava d'evitar-los al màxim possible tota mena de traumes,frustracions ,repressions o imposicions, en la creença de que d'aquesta manera emergiria automàticament tot allò de bo i de nou que els joves porten i anuncien.Més tard es descobriria fins a quin punt tot això era un miratge dels adults (5).

Ja el 1965 Aranguren constatava amb certa amargura que joves i adults començaven a acostumar-se a renunciar als grans perquè i a viure sense fonament,de manera que al tarannà tràgic de la desesperació existencialista havia succeït una desesperança tranquil·la (6).Donat que l'escoltisme ,especialment el catòlic,pretenia satisfer el desig de fonament,la nova posició l'anava a afectar fortament.

La continuïtat de l'escoltisme s'explica no sols per la funció educativa insubstituïble que seguia realitzant ,sinó també per la vitalitat pragmàtica i flexible que formava part del seu llegat originari i que justament començà a revaloritzar-se quan el transcendentalisme que l'havia recobert,començava a deteriorar-se. De moment a la Catalunya de finals del franquisme,el marxisme ,convertit en ideologia hegemònica de l'antifranquisme,responia parcialment al desig de fonament en substitució d'una fe

religiosa qüestionada. Però era una solució temporal. L'eurocomunisme, que havia substituït l'estalinisme, encaixava en les necessitats unitàries per aconseguir una transició pacífica vers un règim constitucional, però un cop establert, es faria preceptible la crisi d'identitat que comportava la revisió eurocomunista, que feia indiferenciable al comunisme de la socialdemocràcia.

15.3. OPCIO POLITICA DE L'ESCOLTISME CATOLIC I CRITICA EXTERIOR.

Paral·lelament al canvi metodològic de la substitució del lideratge individual per l'equipisme (7) es produí una evolució ideològica que conduí a la primera - i darrera - definició política de Minyons Escoltes el curs 1969-70. El fullet Minyons Escoltes als anys 70, aparegut el 1968 (8), denunciava l'explotació del Tercer Món per l'Occident, deia que "una estructura econòmica feudal no facilita els mitjans de creixement humà que (dóna) una estructura econòmica de tipus socialista", i també feia una constatació: "Vivim en un món pluralista i aixó vol dir que no hi ha un patró ni un model únic d'home que calgui assolir". El rebuig del dogmatisme, anava acompanyat encara de certa perplexitat a l'hora de judicar alguns canvis (9).

El 1969 a un fullet ciclostilat titulat El primer temps de la formació de caps. Orientacions per als equips responsables. Curs 1969-1970, a l'apartat Arrelament al país: la seva dimensió actual, es va fer una declaració en favor del socialisme: "Es evident que, a través de la pedagogia dels nostres Moviments en la vida de les unitats, es dibuixen unes formes de decisió i d'actuació col·lectives que prefiguren uns models polítics. Es per aixó que quan parlem de Catalunya ens preguntem per quina Catalunya estem treballant. Tot i respectant la llibertat de

consciència política dels nois i de les noies, creiem que els hem d'educar per a la construcció d'un tipus de societat que tendeixi cap a l'abolició dels privilegis de la propietat privada, cap a la col·lectivització dels béns de producció, cap a la veritable democràtització no tan sols de la paraula i de l'opinió, sino de la riquesa i del poder econòmic. En aquest sentit podem dir que, per a nosaltres, l'arrelament suposa anar creant les condicions per a una socialització humana".

El 1971 al document número 7 de la formació de caps donada per la branca Pioners- Caravel, les es refusava educar els adolescents per a la integració a la societat "establerta" i es refermava la tesi abans esmentada afeixint un matis de democràcia directa (10).

No es tractava d'una afirmació esporàdica i marginal. El comissari general J.M. Martorell la repetí en el seu darrer missatge abans de deixar el càrrec el 1972 i abans, el 1971, l'havia fet seva la troika dirigent de GSJ. A les ponències resultat del congrés de caps denominat "Sinera 80", l'any 1975, es tornaria a repetir i refermar l'opció pro-socialista de 1969 (11).

La definició pro-socialista de ME contrastava amb el capteniment observat al capítol anterior en parlar de les opcions amb que s'identificaven el mateix any 1970 les associacions de l'escoltisme laic. L'opció de ME no significava que passava a estar en l'òrbita de cap partit. L'associació mantingué de manera efectiva la seva independència política.

A l'enquesta realitzada entre 185 assistents a la formació de caps de 1971- 72, només 15 defensaven com a reivindicació important la socialització de la indústria. Suècia amb 27 vots i el Xile d'Allende amb 20 vots apareixien com els dos països que provocaven més identificació entre les caps enquestats i

Suïssa, Japó i Alemanya Occidental anaven davant de Xina, Cuba i Israel, mentre Rússia només obtenia 5 vots. La desorientació es manifestava en el fet que un 68 % manifestaven estar d'acord amb l'associació conjunta de patrons i treballadors en els sindicats, és a dir amb els sindicats verticals a l'estil franquista. Un 32 % no s'havien enterat de l'opció de l'associació perquè la consideraven burgesa i només un 14 % la consideraven adequada. Un 54 % la jutjaven millorable en abstracte. El nivell de coherència i d'educació política era baix a pesar de les declaracions de la cúpula dos anys abans.

Els resultats d'una enquesta realitzada a finals de 1976 pel Laboratori de Sociologia de l'Institut Catòlic d'Estudis Socials entre caps de ME-SSJ i d'Escoltes Catalans així com entre monitors de colònies i clubs d'esplai, mostraria un grau d'afiliació política baix: només un 11'2 % dels caps de ME-SSJ i un 16 % dels de Escoltes Catalans pertanyien a un partit polític (12). Un 38'3 % dels caps enquestat de ME-SSJ s'identificaven amb el socialisme i un 80'3 % amb el comunisme - percentatges que a Escoltes Catalans eren respectivament del 28'6 % i del 19'6 %.

Existia una correlació entre nivell d'estudis i politització amb una opció política més esquerrana. Entre els que només tenien estudis primaris, que cal suposar eren de posició social més baixa, la manca de resposta o el desinterés per una tendència política arribava a sumar el 40'9, mentre l'inhibició era només del 19 % en el cas dels que tenien estudis secundaris i superiors. Entre els que tenien només estudis primaris el socialisme obtenia l'adhesió del 28 % i el comunisme el 3'8 %, en canvi entre els que tenien estudis superiors el 44 % i el 9'8 % es declaraven a favor respectivament de les dues opcions esmentades. A l'hora de declarar la seva proximitat a un partit concret, els

qui no se sentien pròxims a cap partit i els que confessaven estar poc informats sumaven prop del 61 % , obtenint els Partit Socialista de Catalunya (Congrés) un 13 % i el PSUC un 7'7 %,únicament.

Només un 12 % dels caps escoltes enquestats deien que l'escoltisme havia exercit influència forta en la seva orientació política.Tan sols un 1'9 % dels caps que deixaven el moviment,deien que el motiu era haver ingressat a un partit i sols un 13 % havia substituït la dedicació al moviment educatiu per una major acció cívica i política (13).El temor dels dirigents de l'escoltisme a que els partis polítics ,en el moment d'accedir finalment a la legalitat, poguessin restar dedicació i ,fins i tot ,efectius al seu quadre de caps,no tenia fonament a jutjar pel resultat de l'enquesta de finals de 1976 i començaments de 1977,mig any abans de les primeres eleccions democràtiques.

La crítica exterior havia acusat l'escoltisme d'inhibició envers la política i la lluita de classes ,de manca de coneixement dels problemes socials,de manca de capacitat per a enfrontar-se amb la realitat.En llavis de marxistes militans de principis del anys seixanta a l'universitat,la frase "és un minyó de muntanya" equivalia a una desqualificació com a ingenu i simplista en el camp social i polític encara que aixó no correspongués a la proporció relativament alta d'escoltes que participaven en l'agitació universitària.El desig dels corrents més o menys marxistes de fer trencar als nous militants amb els seus orígens pot haver influït en aquest postura,que no tenia res de crítica desinteressada.

Un any abans del pronunciament pro-socialista i pro-coeducatiu de l'escoltisme catòlic majoritari,però sota l'impacte del maig francès del 68,Jaume Lorés feia una crítica de l'escoltisme a

"Serra d'Or", una revista favorable al moviment (14). Lorès feia justícia a l'escoltisme contra cert esquerranisme anticatalanista. L'escoltisme estava sent abandonat per la burgesia i era un error considerar que perquè es feia en català era burgès, ja que en aquell moment s'extenia als suburbis i ho feia sense "cap intenció paternalista, ni té cap designi ocult en estendre el català entre els altres catalans". Lorès ressaltava que l'escoltisme no actuava com a un grup de pressió i era pobre, la qual cosa indicava que "els benpensants accepten l'escoltisme en tant que és un control de la revolta juvenil, però el temen en tant que és format majoritàriament de joves". I d'aquí la manca de mitjans.

Però Jaume Lorès deia que l'escoltisme estava perdent empenta. "Si en la dècada anterior l'escoltisme conservà un seguit de coses que han estat imprescindibles en l'actual situació del país, després s'ha limitat a divulgar o a adaptar un seguit de troballes que la joventut ha realitzat al marge de l'escoltisme". "Els benpensants locals consideraven fa deu anys l'escoltisme com a revolucionari i perillós; avui els sembla un mètode idoni perquè la quitxalla esdevingui eixerideta, i prou atrevit perquè absorbeixi satisfactoriament les revoltes dels adolescents".

Però la situació estava canviant. "La radicalitat de la revolta juvenil no fa excepcions amb l'escoltisme. I aquest posseint una imatge del jove com a solució, no pot congeniar amb una revolta iconoclasta i que es basa en la decisió de la joventut d'escollir la pròpia imatge". Perquè l'escoltisme, segon Lorès "vol reconstruir l'home de la societat industrial i urbana fent-li practicar un seguit de virtuts que aquesta societat ha deixat en desús". "L'escoltisme no creu que la moral s'hagi de descobrir davant una realitat fluctuant, sinó que hi ha virtuts que tenen

valor per elles mateixes, independent de la realitat". "L'escolta , a força de fer actes de certes virtuts com qui fa gimnàstica, arriba a una veritable inflació ètica. Domina el mecanisme d'unes virtuts, però això no significa pas que sigui en principi més capaç per afrontar moralment la realitat. El perill radica en el fet que en lloc de comprendre la complexitat ètica d'un problema i construir la resposta humana adient, engegui un castell de focs de virtuts escoltes que no venen al cas". I Lorès deduia que "un civisme realista faria saltar pels aires els pressupostos de la mentalitat escolta".

Lorès constatava, però, que l'escoltisme tendia a funcionalitzar-se , a "fer-ne més una pedagogia activa que no una ètica". I això podia portar a un trencament entre "els benpensants" i l'escoltisme. Si l'escoltisme no aconseguia retenir els post-adolescents en obrir-se a la problemàtica de la joventut, perdria l'interès col·lectiu que havia tingut, segons Jaume Lorès.

En el context esquerranista de 1970, quan l'escoltisme catòlic declarà la seva opció filo-socialista, ningú semblà parar atenció, com si s'el considerés un simple gest verbal. El 1973 l'Editorial Cuadernos, para el Diálogo a Madrid en els 5 Suplements de la revista "Cuadernos para el Diálogo", publicà un assaig titulat Del mito de la juventud a la realidad de los jóvenes, escrit per Angels Pascal, una sociòloga catalana que coneixia l'escoltes (15). Dels 180 entrevistats, 20 pertenyien a l'escoltisme - 14 nois i 6 noies - i 17 dels 20 escoltes eren estudiants. L'autora afirmava la tesi següent : "El escoltismo es un movimiento más bien de minorías: su objetivo es la formación de los hijos de la burguesía para que lleguen a ser hombres capaces de ocupar lugares de responsabilidad en aquellos ambientes que

frecuents y susceptibles de ser propuestos como modelo. La educación se basa en la exaltación del ideal de perfeccionamiento individual, a través de la domesticación de los instintos, y en la adquisición de un hábito de disponibilidad y de un sentido de responsabilidad al servicio de unos objetivos abstractos bien asimilados, que, posteriormente, la clase dominante cuidará de concretar en cada situación, de conformidad con sus intereses".

En contrast amb els demás aspectes de la vida dels enquestats, que no donaven lloc més que a conclusions a partir d'una base empírica i sense la interferència de judicis de valor i d'intenció, la tesi que s'acaba de transcriure era exposada sense demostració, com a admesa per tothom a l'ambient de la intel·lectualitat universitària. No es tenia en compte per a res la transformació experimentada en tots els ordres per l'escoltisme.

Però el més sorprenent és la manca de resposta dels dirigents escoltes. Podria pensar-se que consideraven que el silenci era millor que engegar una polèmica pública, però la publicació pertanyia a una col·lecció de difusió relativament ample i podia arribar a mans dels caps, que era previsible que esperessin trobar a la Circular una resposta. Unicamnet es publicà a la Circular de gener -novembre de 1974 un article aparegut al butlletí dels scouts catòlics de Granada, contradint timidament i només en part l'assaig d'Àngels Pascual (16). Si s'optava per respondre, el més normal en una associació de comptava amb tanta autors de textos de tota mena, hauria sigut una contesta des de ME-SSJ i no la reproducció d'un article d'una revista andalusa. Semblava com si la capacitat de resposta estigués deteriorada per una mala consciència derivada de la cobertura eclesiàstica que havia fet possible la vida legal de ME i de SSJ.

A l'assemblea del Moviment Scout Catòlic de 1975, celebrada aquell any a Sitges, alhora que es refermava la independència envers qualsevol organització política, es declarava: "MSC per bé que conscient de les dificultats que pugui suposar per a la marxa de l'escoltisme, no sols permet sinó que creu convenient el compromís polític dels seus responsables adults, com a conseqüència de llur participació en la vida de la societat i com a base real sobre la qual assentar l'educació política que el Moviment escolta persegueix, però no accepta en el seu marc ni el proselitisme ni la demagògia. Només serà possible l'equilibri si la dimensió educativa de la política pesa suficientment en la consciència dels seus responsables com a mitjà per a neutralitzar la possible instrumentalització partidista de l'educació" (17).

El mateix 1975 la Circular de ME-SSJ informava que el moviment s'havia sumat a la protesta de 46 entitats més contra la votació contrària a l'Ajuntament de Barcelona d'una petició de subvenció de 15.000 pessetes per a l'ensenyament del català, a proposta del conseller municipal Solé Padró, amb l'abstenció de l'alcalde i d'altres i el vot en contra de 18 consellers municipals. La protesta feu recular el darrer ajuntament franquista i es destinaren 47 milions a la protecció de la cultura catalana.

També s'adherí ME-SSJ al Congrés de Cultura Catalana convocat el març de 1975 (18). Donà després suport a la petició de l'abolició de la pena de mort del Grup Cristià de Promoció i Defensa dels Drets Humans en el moment immediatament anterior a les condemes de mort executades en militants d'ETA, alhora que ME-SSJ exaltava la figura de Lluís Maria Xirinacs, que venia fent campanya per l'amnistia de presos polítics i contra la pena de mort, i era aleshores proposat per al premi Nobel de la Pau. La

Circular del 19 de novembre de 1975 recordava el passat de Xirinacs a l'escoltisme en els anys cinquanta i primers seixanta.

15.4.1. L'ALTERNATIVA DELS CLUBS D'ESPLAI.

A partir de 1968 el context en que es desenvolupava l'escoltisme va veure apareixer una alternativa , els clubs d'esplai de les parròquies,creats a partir de les colònies de vacances que havien tingut una finalitat benèfica.Els clubs d'esplai continuaven durant el curs l'obra educativa estiuenca a les colònies (19) .Entre d'altres, un pedagog escolta ,Joaquim Franch,va promoure el canvi (20).Els clubs d'esplai van atreure personal escolta i van adoptar recursos educatius de l'escoltisme ,com havien fet des dels seus inicis a començaments dels anys cinquanta les colònies de vacances,que el 1957 s'havien coordinat per mitjà del Secretariat de Colònies,depenent de Caritas Diocesana de Barcelona i del seu suport econòmic. El 1959 les Colònies de Vacances comptaven amb 37 entitats que portaven 4.441 infants a colònies.Tota aquesta obra es sistematitzà amb la creació de l'escola de monitors el 1961.

Per a alguns rectors de parròquia els clubs d'esplai representaven el 1968 una alternativa a l'escoltisme ,en plena mutació i crisi. En el millor dels casos no el substituïren sinó que al costat de l'agrupament escolta aparegué el club d'esplai.Mentre un agrupament escolta tenia personalitat jurídica per la seva vinculació a ME o a SSJ i la parròquia només era l'entitat acollidora, els clubs d'esplai depenien jurídicament de la parròquia.

Era evident que els clubs d'esplai eren una obra i no un moviment de joventut,però l'escoltisme s'hagué de preguntar-se si ell mateix no era cada vegada més una obra més que no pas un

moviment ,sobre tot en desintegrar-se la branca escolta dels joves.Els clubs d'esplai ,per la seva simple existència,exigien a l'escoltisme clarificar la seva pròpia identitat.

Vers 1976 els infants atesos en els clubs d'esplai a Catalunya eren 12.090 i comptaven amb 1.906 monitors.Tingueren l'encert de donar una formació sistemàtica als seus monitors en cursos vespertins.La procedència social dels monitors tenia una composició semblant a la dels caps escoltes. Els no nascuts a Catalunya eren el 6'7 % ,una mica més que a ME i GSJ amb un 4'8 % (21).El percentatge dels que només estudiaven era més alta que a l'escoltisme .Representava un 36'1 % als clubs d'esplai i colònies d'estiu ,30'3 % a ME-GSJ i 26'8 % a Escoltes Catalans.Els clubs d'esplai atreïen el 1976 més ensenyants que l'escoltisme ja que aquests eren un 20'3 % dels monitors i en canvi entre els caps de ME-GSJ només arribaven al 11'8 %.

La proporció de castellanoparlants era una mica més alta entre els monitors de clubs d'esplai ,un 13'8 % en lloc del 8'6 % dels caps de ME-GSJ. S'utilitzava bàsicament el català en el 68 % dels clubs d'esplai i colònies d'estiu, mentre la proporció arribava al 93'6 % a ME-GSJ.

Gairebé un 40 % dels monitors dels clubs d'esplai tenien una fe religiosa personal,mentre sols declarava el mateix un 26'8 % dels caps de ME-GSJ.Els monitors presentaven un 35'5 % de vinculació a comunitats cristianes o a parròquies, mentre els caps de ME-GSJ només presentaven un 15'6 %.

Els clubs d'esplai pogueren arribar a segments obrers de la immigració recent amb més facilitat que l'escoltisme .No es lliuraren els clubs d'esplai de les tensions producte de la politització ni de la contestació de la confessionalitat. L'Església tenia un protagonisme excessiu en un camp solo-educatiu

on exercia una suplència i no es podien eviatar els conflictes en un context com aquell. Però l'estabilitat i la reproducció de l'obra dels clubs d'esplai i colònies d'estiu semblaven en aquells anys més garantides que en el cas de l'escoltisme, tot i que aquest comptés amb una tradició més prestigiosa.

Els monitors dels clubs d'esplai presentaven una dedicació mitjana més llarga a l'entitat que els caps escoltes a la seva. Mentre la durada de la dedicació d'un monitor estava entre els 3 i 5 anys, la d'un cap de ME-GSJ es trobava entre els 2 i 3. Però el fenomen més sorprenent que descobrí l'estudi realitzat a finals de 1976 fou que es donava el pas d'escoltes als clubs d'esplai per a fer de monitors - un 12 % - però no es registrava gairebé el cas invers. El trasvassament a nivell d'infants i adolescents era més gran. Un 20 % dels que anaven als clubs d'esplai havien anat abans a l'escoltisme. Els clubs d'esplai venien a aguditzar la qüestió de la identitat que ja tenia plantejada l'escoltisme.

15.5. LA CONFSSIONALITAT QUESTIONADA.

Al fullet Pedagogia de la fe. 11-14 anys. Rangers, publicat per ME el 1968, després d'indicar que el pre-adolescent buscava l'eficàcia en la construcció d'ell mateix, deia: "Cal que els educadors de la fe ajudin els pre-adolescents a descobrir l'autèntica utilitat de la fe. Perquè el noi abandonarà la fe si no li serveix de res. I solament la sentirà necessària si l'ajuda a creixer". Però l'esforç en la direcció d'una pedagogia de la fe, abans menys problemàtica, topava, segons reconeixia el fullet, amb la manca de consiliaris i havia de confiar cada vegada més en els caps d'unitat i d'agrupament, justament quan la fe de molts d'ells es trobava en crisi.

Fel seu caràcter educatiu , interclassista i descentralitzat l'escoltisme catòlic s'estalvià el desgast que afectà a la JOC i a la resta de moviments especialitzats juvenils d'Església amb motiu de la lluita amb al jerarquia eclesiàstica espanyola entorn de la crisi dels estatuts entre 1967 i 1969,el resultat de la qual fou que ben poca cosa quedava el 1970 d'aquell brillant desplegament dels moviments juvenils catòlics del qual l'escoltisme havia participat a començaments dels anys seixanta. L'escoltisme s'en veié efectat de manera indirecta, en funció de l'afebliment del marc en que s'havia desenvolopat anteriorment i els dirigents de ME i de GSJ n'eren conscients.Quan arribà el canvi en la correlació de forces en la Conferència Episcopal Espanyola i es celebrà l'assemblea conjunta bisbes-sacerdots de 1971,que marca el gir eclesiàstic de deslligament del franquisme a Espanya, era massa tard per als moviments catòlics de joventut..

Al marge d'aquella pugna amb la jerarquia eclesiàstica espanyola, existia als darrers anys seixanta la sensació de que l'aggiornamento de l'Església davant el món modern començava a ser dementit.L'encíclica Populorum progressio de Pau VI l'any 1967 a favor dels pobles del Tercer Món,encara alimentà el progressisme cristià.Però el bon efecte restà anulat el 1968 amb l'encíclica Humanae Vitae.Semblava el retorn a l'època en que s'oposaven ciència i fe, felicitat i religió,domini d la natura i llei divina.No serví de res que la condemna dels anticonceptius anés embolcallada de la defensa dels pobles subdesenvolupats i explotats de la terra.En els mitjans intel.lectuals catalans va caure malament la Humanae Vitae .

___Fou a la demarcació de Girona on es produí la primera crisi amb motiu de la confessionalitat de ME.El 1969 dimití l'equip de la Ruta,liderat per Antoni Domènech,un dels veterans de l'escoltisme

local. Invocant l'autoritat intel·lectual de González Ruiz i el seu llibre El cristianismo no es un humanismo, l'equip gironí de la quarta branca, la dels joves, considerava en un document enviat als responsables dels clans de la demarcació que: "Si l'escoltisme proposa una educació integral de la persona com a base per a la recepció d'un missatge cristià pot admetre en la tasca d'educació humana als individus que volguin aprofitar-se del mètode i de la posició vital de planteig que es puguin fer els membres del grup sobre els problemes humans, tot garantint-los la total llibertat en matèria religiosa". Es simptomàtic que en un ambient abans tan conservador com el gironí, on només existia l'escoltisme catòlic, es demanés un cert grau de desconfessionalització per a posar l'escoltisme al servei de tothom.

El mateix any 1969 al fullet El primer temps de la formació de caps, on es feu la declaració pro-socialista, es deia que era indispensable que en la vida a les unitats es fes "l'anunci de l'Evangeli als nois". "Entenem per evangelització l'anunci de la bona nova de Jesucrist als homes que creuen i als que no creuen". "Entenem per catequesi el procés de formació cristiana que es pot portar a terme a partir d'una opció de fe ja iniciada". "El nostre escoltisme ha de facilitar l'evangelització de tots els nois, creguin o no. Pels que acceptin l'anunci, el nostre escoltisme ha de facilitar els mitjans per a un progrés personal en aquest sentit a través de la catequesi". "Els nois són ben lliures d'acceptar o no aquest anunci i per tant de no participar en la catequesi si han decidit no acceptar la opció de fe proposada". "La pertinença dels nois al moviment no suposa acceptar l'evangeli sinó acceptar que l'anunci de l'evangeli sigui fet en la vida del moviment".

El cap havia d'haver fet aquesta opció de fe, però "com que entenem el cristianisme d'una manera dinàmica i per altra part l'edat de la majoria dels caps no pot donar un cristianisme adult, creiem que el cap pot estar a diversos nivells dins aquesta opció. Acceptem que estigui a l'inici d'aquesta recerca en l'opció de fe".

Els dirigents de ME eren conscients de que " els nois en el nostre país tenen normalment un empatx d'endoctrinament cristià, donat a través de l'escola o d'altres mitjans, que correspon generalment a una catequesi mal feta (l'assignatura de religió, etc.). Aquest empatx arriba a provocar en un moment o altre el vòmit de tot el que ha rebut". S'estava molt lluny de l'anterior proclamació religiosa dels darrers anys cinquanta i principis dels seixanta, plena de seguretat i d'exigència apostòlica.

El comissari general J.M. Martorell, després de fer el recompte dels consiliaris, que eren 121 - en front de 124 caps d'agrupament - pels 138 agrupaments amb que comptava ME i dels quals només 31 assistien a aquella assemblea, deia al seu darrer informe anual: "N'hi ha uns quants que només ho són nominalment i a aquest fet hi concorren el moviment canviant de la nostra Església, el de l'escoltisme, la seva evolució de mètodes, la mateixa crisi del clergat, la dinàmica que ha pres la visió de fe al nostre escoltisme en passar d'un escoltisme "catòlic" a un escoltisme que vol educar "amb perspectiva de fe" i apunta cap a la possibilitat de "fer neixer l'Església enmig dels món dels nois". Hi ha forces casos en els quals no s'ha retrobat el paper del Consiliari, ni en el si de les Unitats ni en l'equip de Caps. Però quan s'ha reït, s'ha forjat una nova imatge del sacerdot, la qual cosa ha estat un dels millors serveis que l'escoltisme ha fet a l'Església".

A la reforma dels estatuts de Minyons Escoltes de 1973 els principis i normes generals foren modificats en la seva formulació reflexant el canvi de punt de vista ja adoptat anys abans. En lloc de la norma anterior que deia que ME cuidaria de "la formació cristiana amb una intensa vida sacramental i litúrgica", ara diria que ME "es proposa l'anunci de Jesucrist en la vida escolta per fer creixer l'Església enmig dels nois".

La revalorització dels seglars dins l'Església i la desclericalització corresponent, que els mateixos consiliaris promovien, afectà en primer lloc a la posició d'aquests dins les associacions de militans catòlics i, entre elles, a la posició dels consiliaris de l'escoltisme. La devaluació relativa de l'antic estatut clerical va fer que la manca d'una professió secular i el celibat, abans signes de superioritat, semblessin ara signes d'extranyament, de manera que els sacrificis que comportaven quedaven sense compensació moral en el nou context social.

El procés accelerat de secularització de la societat i la frustració de les expectatives de canvi associades al post-concili, generà una crisi religiosa, especialment vistent en una país que encara era sota un règim polític que seguia proclamant-se catòlic. La baixa de l'assistència a la missa dominical fou un dels signes. El 1950 era d'un 15 % a la ciutat de Barcelona i l'any 1970 havia baixat a menys d'un 8 %. Aixó era compatible amb el manteniment dels ritus religiosos per part de la gran massa de la població en els casos del bateix, primera comunió, casament i enterrament, però l'allunyament de la pràctica religiosa era indubtable.

En contrast amb el boom del llibre de tema religiós de la primera meitat dels anys seixanta, es produí una davallada a partir de 1970. Els llibres de temàtica religiosa en llengua catalana

apareguts l'any 1967 encara representaven el 10'9 % del total ,una mica més que el percentatge corresponent als nous llibres sobre ciències socials. Però el 1972 representaven només el 3 % dels nous llibres editats en català. El mateix percentatge es registrava el 1975, quan la proporció dels llibres sobre ciències socials era del 9 % (22).

Entre 1969 i 1975 el promig de secularitzacions només de sacerdots seculars de la diòcesi de Barcelona fou de 10 per any amb una mitjana d'edat de 37 anys i onze anys de ministeri. A més altres 20 sacerdots havien trencat la relació amb la diòcesi sense tramitar papers. Al costat d'aquestes 100 baixes per abandó del ministeri, només s'ordenaren en el mateix període 43 nous capellans .Hagué un promig de 7 ordenacions anuals amb tendència a la baixa - l'any 1975 no n'hi hagué cap -, mentre el promig entre 1954 i 1960 havia estat de 26'8 l'any. L'edat mitjana de la clerecia secular havia pujat el 1975 a 56 anys i només un 1'4 % tenia menys de 30 anys. El total d'expedients de secularització tramitats per la vicaria general de la diòcesi de Barcelona el 1975 havia estat de 500 i quan un capellà o religiós presentava la petició normalment havia abandonat ja el seu ministeri de forma irreversible. En la majoria dels casos la incompatibilitat entre ministeri sacerdotal i matrimoni era la causa determinant de la secularització (23). Entre els sacerdots secularitzats la primera meitat dels anys setanta estaven els tres consiliaris més representatius del període ascendent de l'escoltisme catòlic català : Ricard Pedrals, Frederic Bassó i Jacint Matas.

Els consiliaris que restaren a ME i GSJ tenien més dificultats que abans. Ja s'ha vist l'informe del consiliari general GSJ el 1972. La Lletre d'Estiu als Consiliaris de 20 de juny de 1974, enviada per Genís Samper, consiliari general de ME

que , a partir d'aquell any ho era també de GSJ,deia : " Tenim la impressió que està baixant no solament el nombre de consiliaris a l'escoltisme sinó també la influència educativa dels que hi són.El consiliari ha deixat el lloc que tenia en les unitats,i fins aquí ha fet molt bé.Però no acaba se situar-se en un lloc nou dins de l'equip de caps.Ha passat de ser el que comptava en tot a comptar molt poc.Potser valdria la pena de recentrar les coses i de recuperar la confiança en la nostra tasca".

A la perduda de l'antiga consideració del consiliari dins l'escoltisme ,es sumava la necessitat de coneixer a fons uns mètodes en plena transformació i cada vegada més complexes , la devaluació social i política del propi escoltisme i la dificultat per a uns capellans que ara tenien una edat mitjana superior, de sortir d'acampada i de travessa amb nois i noies,dormir en tenda i fer vivac.

Una enquesta feta l'any 1973 entre 150 caps de la demarcació de Tarragona i costestada per 51 d'ells ,indicava que més del 50 % creien en Déu,un 10 % consideraven que era una invenció de l'home i la resta dubtava.Però un 80 % no se sentia dins l'Església institució i el 75 % no utilitzava la Bíblia quan actuaven amb els nois.El 50 % considerava que la vida de l'unitat podia prescindir perfectament de cap missatge religiós.

A la mateixa assemblea general de caps on es va donar a conèixer el resultat d'aquesta enquesta,Ramon Manent ,cap d'agrupament de Mataró,présentà una proposta de que ME reconsiderés la exigència que es feia als caps de donar una educació cristiana dins les unitats," ja que actualment hi ha Agrupaments que creiem que aquesta educació o catequesi s'ha de fer a altres llocs i no a l'escoltisme". La proposta de formar una comissió d'estudi sobre la qüestió va ser rebutjada per 67 vots

contra 5 a favor i 2 en blanc. Els assistents a l'assemblea - la majoria dels convocats no hi eren - resultaven ser els creients identificats amb la definició religiosa tolerant de ME.

Un pronunciament en direcció desconfessionalitzadora treia a ME la seva pròpia raó de ser fundacional com associació diferent de les altres escoltes, que en aquell moment anaven a unificar-se. Una declaració que restés contingut a la confessionalitat treia també el fonament del reconeixement del Moviment Scout Catòlic per la Conferència Episcopal Espanyola, reconeixement que es produiria un més després, el dia 11 de juliol de 1973, i un any abans que els bisbes de Catalunya, col·lectivament, aprovessin els estatuts de ME l'abril de 1974. La base de la legalitat de ME i GSSJ venia donada per la confessionalitat i era en funció d'ella que comptaven amb locals de parròquies i d'entitats religioses.

L'escoltisme catòlic no va excloure ningú per la seva situació religiosa, una política considerada tova o, com a mínim, ambigua des d'alguns sectors de l'Església, però que li permeté capejar el temporal.

El mateix estudi sociològic sobre els caps i monitors el 1976, que s'ha citat anteriorment, indicava que, quan havien arribat a caps, el 19'5 % tenien una convicció religiosa personal i només el 14'4 % es consideraven indiferents, agnòstics o ateus i la resta seguien la rutina o dubtaven. En el moment de fer-se l'enquesta, el 1976, el percentatge que havia accedit a una convicció religiosa personal havia pujat al 26'8 % però també havia augmentat la proporció d'indiferents, agnòstics i ateus fins al 23'6 %; aquest darrer percentatge havia crescut en una proporció més elevada que no pas els creients convençuts (24). Només el 7'8 % vivien la seva fe religiosa vinculats a comunitats cristianes de base i un altre 7 % a la respectiva parròquia - fet

remarcable tenint en compte que la majoria d'agrupaments tenien el seu local a parròquies -,en contrast amb el que passava amb els monitors de colònies de vacances i clubs d'esplai ,un 23'2 % dels quals estaven conectats amb comunitats cristianes i un 12'3 % amb parròquies.

A la gran trobada de caps de la Pàscua de 1975 al Castell de l'Areny,al Bergadà , que portà per nom Sinera 80,es va iniciar una línia que feia de la vivència més que no pas del dogma la base d'un cristianisme obert als joves i dirigit a una segona fase innovadora de les formes de culte - com la dels primers anys seixanta - ,amb una voluntat efectiva de convergència de l'escoltisme amb els altres moviments d'Església,en lloc de seguir aïllat.

Sobre el mateix terme fe escrivia Genis Samper en la convocatòria de Sinera 80 : "D'aquí endavant queda prohibit d'emprar aquesta paraula i la substituïrem per mil paraules boniques i que ens ajudin a viure.Que ens ajudin a viure perquè la paraula fe no ens hi ha ajudat.Veig gent ,d'aquí estant,molt satisfeta d'ella mateixa i molt menyspreuadora dels altres,perquè diuen tenir fe.En veig d'altres tristos i esquerps, neguitosos,perquè "han perdut la fe".Uns tercers prenen aires de nova superioritat perquè ells "han superat això de la fe".A Sinera 80 ,no acceptem entrar en aquest joc i passar-nos el temps discutint qui té fe i qui no en té.Perquè això no és problema de paraules sinó de fets.I no en parlem més ,de fe : enterrem solemnement aquesta paraula".

La ponència "Ecoltisme i Església" de Sinera 80 deia : "La nostra opció de fe,explicitada en els estatuts com a "l'anunci de Jesucrist en la vida escolta per a fer créixer l'Església enmig dels nois", trenca amb la imatge d'una fe viscuda com a deures

religiosos i malfiança del món, així com també amb una fe entesa com afer privat en el qual ningú no hi ha de posar el nas". La humilitat era un punt de partença : "Som conscients que no tenim ni el monopoli de la veritat ,ni la clau de l'èxit:la nostra opció se'ns apareix plena de riscos i de responsabilitat i exigeix de tots els Caps serenor,obertura i generositat". "Entenem que a l'Església res no està definitivament dit ni fet.Per això l'escoltisme pot fer un excel.lent servei a la totalitat del Poble de Déu si es converteix en un lloc dinàmic i lliure on la fe de demà pugui ser expressada i on la litúrgia viva de demà pugui ser ja celebrada".

Sense amenaçar amb cap purga ,tampoc negava l'exigència : " Si el Cap compregués que no és aquest l'escoltisme que ell està disposat a jugar,cal que obri en conseqüència amb tota honestetat".La reinserció dels consiliaris era demanada sense embuts : " El Consiliari ha de tenir el seu lloc en l'equip de Caps, i cal que el tingui de ple dret.Cal matar la por que porta a vegades als Caps a evitar la presència dels Consiliaris com si fossin controladors de la tasca que fan els Caps : el Consiliari ha d'estar fraternalment present en tots els moments de la vida de les Unitats en què es projecta i es revisa la feina escolta. Els moviments es ressenten en aquest moment de Consiliaris estranys a la vida i als plantejaments que es fan als moviments".

L'obertura de l'escoltisme als altres moviments juvenils d'Església era indispensable : "La ponència creu, doncs, que evitant els dos extrems de sotmetiment dels Agrupaments a decisions vingudes de l'exterior per un costat ,i desconeixement de part dels Agrupaments de qualsevol altra realitat d'Església,haurien de ser revisades les relacions tan diverses que en aquest moment tenen els Agrupaments amb parròquies i entitats

acollidores a fi que responguin millor a les exigències d'autonomia i col.laboració". "La fe avui no és possessió ,sinó recerca. Cal ,doncs, en la vida escolta, cercar noves maneres d'expressar la fe i de celebrar-la. La ponència demana que es preguin les mesures que calgui per intercanviar -ne experiències i recursos, per convocar trobades de fe, emprant mitjans normals dels moviments o creant-ne d'altres".

D'aquí sortiria un equip d'animació de la fe ,majoritàriament seglar i una sèrie de trobades pasquals de joves cristians de tot Catalunya, la primera de les quals fou "12 hores de Pascua a Montserrat", trobades que a la llarga desembocarien a partir de 1982 en els Aplecs de l'Espèrit (25). El nou llibret per ajudar els caps fou Mil noms de la fe...a mig escriure, del qual es feu una versió castellana el 1979 per a Espanya i una altra per a Xile.

El nou tarannà amb que s'enfocava la temàtica religiosa s'expressava així en la Lletra d'estiu del consiliari general el primer de juliol de 1977: "I sienguany de la fe en diguéssim llibertat ? I si llibertat fos quelcom més que fer el món a la meva mida? Manta vegada els Caps es queixen que no saben com educar la fe. I potser oblidem que cada vegada que acollim un infant, fem un acte de fe. Cada vegada que ensenyem a viure en pau i llibertat, fem un acte de fe. Cada vegada que donem el que tenim i som perquè els nois i les noies puguin viure i jugar, fem un acte de fe. Perquè la fe no es diu ni s'ensenyava ,sinó que es viu. I quan ha estat viscuda ,ja pot ser dita, i potser no cal. Retornar als Escoltes i a les Guies la joia de viure ,és educar la fe. Ensenyar-los a obrir els ulls ,a anar més lluny, a escoltar la veu de la creació, a fer lloc a l'altre, a respectar el més feble i darrer vingut, és construir l'home que hem vist perfecte en Jesús de Natzaret ".

15.6. DE LA FRAGMENTACIÓ DEL PODER A LA UNITAT DE LA DIRECCIÓ I LA UNIO DE MINYONS ESCOLTES I GUIES SANT JORDI.

La direcció en equip, practicada primer a les unitats i a les branques, acabà projectant-se al càrrec de comissari general, però a ME la direcció col·legiada de quatre responsables màxims que succeí a J.M. Martorell el 1972 prendria un significat distint que a GSI, que havia adoptat primer el sistema amb les tres responsables que havien accedit a la direcció el 1971 després de Rosa M. Carrasco.

Abans d'aquest rellevament, el 1969, es plantejà un conflicte entre el comissari general de la demarcació de Barcelona, Jaume Ciurana, i el comissari general J.M. Martorell, que acabà amb la dimissió de Ciurana i també amb la del tresorer general Juli Lahosa en solidaritat (26). Tot i prendre les aparences d'una simple incompatibilitat personal, reflexava de forma confusa les tensions dins les estructures directives de ME. El conflicte es plantejà entre dues autoritats de la cadena de comandament - la primera i la segona de fet -, però al darrera estava el conflicte latent entre la cadena de comandament i la cadena pedagògica que estava superant els límits del seu rol tècnic, formalment subordinat a la primera que la nomenava. En el cas Ciurana, J.M. Martorell sembla haver estat al costat dels comissaris de branca. Ciurana era molt actiu i molt exigent amb els seus col·laboradors, alguns consideren que massa. Volia restablir tota la dependència dels adjunts de branca envers el comissari de demarcació. Per primera vegada, després de la dimissió de Ciurana, hagué una direcció col·legiada - Lluís García, Salvador Segarra i Joan Millan - al davant de la demarcació de Barcelona, precedent del que passaria després al cap de munt de ME.

El mateix any 1969 els caps d'unitat i els equips directius de les branques obtenien una reivindicació que els promocionava políticament dins el moviment. Passaran a ser membres amb veu i vot a l'assemblea general de ME, que elegia al comissari general i debatia i aprovava la política general, i també foren presents amb veu i vot a l'assemblea de demarcació que elegia al comissari corresponent (27).

Tres anys després J. M. Martorell escursava el seu darrer mandat i, després de nou anys al front de ME, donava pas a un quadrumvirat (28) format per Jordi Porta, primus inter pares i dedicat a la relació amb les demarcacions i la coordinació general, Josep Manuel Basáñez, dedicat en la formació de caps, Carles Camps, dedicat les branques i Rafael Méndez, especialitzat en les relacions exteriors (29). El responsable màxim de la branca pioners era Josep Robert. De la branca rangers es feia càrrec Joaquim Novella. Mentre a GSI les tres comissàries generals tenien un camp acotat, a ME els quatre responsables màxims exercien col·legiadament l'autoritat encara que tinguessin un àrea especial de dedicació.

El primer conflicte entre branques i l'equip de comissaris generals es plantejà amb la dimissió de l'equip que portava conjuntament la branca llobatons i daines, dirigit per Teresa Climent i Cristina Rimbau, que deixaren el càrrec el setembre de 1972. Carles Camps s'hagué de fer càrrec provissionalment de la branca llobatons.

Un dels problemes radicava en garantir a totes les branques la capacitat dels caps d'unitat per mitjà de cursos de formació donats per l'associació. Només el 25 % dels que feien la primera part de la formació de caps, passava a fer la segona part, tot i estar exercint el càrrec de caps a les unitats. El 1973, segons

l'informe de l'equip de màxims responsables de ME a l'assemblea general, només el 22 % dels estols de llobatons, el 21 % de les unitats de rangers i el 24 % de les de pioners complien les condicions per a ser reconegudes en estar comanades per caps que havien fet satisfactòriament els cursos corresponents. Els caps d'agrupament canviaven cada tres anys i els caps d'unitat solien no durar més de dos. Els esforços fets en la seva preparació i aprenentatge no s'amortitzaven ni de lluny i ME tenia caps cada vegada més joves i menys preparats per a portar a la pràctica mètodes cada vegada més complexes a la vegada que calien quatre vegades més caps d'unitat que abans a causa de la subdivisió de l'antiga branca minyons i de que calia alhora un equip i no sols un individu per a portar una unitat. La pretensió vigent que exigia tenir vint anys per a portar una unitat mixta, resultava irrealitzable en la majoria de casos.

La marxa cap a la mixtat esdevenia un altre factor de desestructuració. L'any 1970 el consiliari general Ricard Pedrals, que deixaria el càrrec l'any següent, deia en una reunió de l'equip pedagògic : " Amb un escoltisme dur aconseguirem nois compromesos .D'un escoltisme mixt no en sortiran responsables de sindicats". Cal recordar que es referia a sindicats clandestins. La creença que el nivell d'exigència baixaria amb la mixtat era difícil de superar per a alguns dirigents. La preocupació de fons era com evitar que dormissin a les mateixes tendes o habitacions nois i noies a la nit. NINE ho tenia resolt : nois i noies dormien a tendes separades. Però a una organització tan gran com ME era més difícil assegurar el compliment d'una normativa semblant. A una associació petita com NINE el control de la base era superior. D'altra banda en algun cas excepcional algun cap o alguna cap d'unitat havia resolt fer superar el pudor tradicional

ordenant als nois i noies desvestir-se alhora ,emprant una forma compulsiva per a superar les velles represions amb semblant intolerància.Es tractava de casos absolutament excepcionals però eren ràpidament difosos i coneguts amb escàndal de pares i preocupació de responsables màxims.

El 1970 les poques unitats mixtes eren ateses per un equip especial i a l'assemblea general d'aquest any es donava la norma de no fomentar més unitats mixtes mentre no estigués enllestit l'estudi corresponent sobre el canvi de mètode.Els dirigents de ME i de GSOJ a la Circular de febrer de 1972 vinculaven la mixitat a la dignificació de la dona."Les relacions de convivència entre nois i noies han de portar tant a l'alliberament dels tabús que planen sobre els sexe (és a dir ,han d'ajudar cada ú a assumir el propi sexe dins l'equilibri total de la persona), com a l'alliberament de l'esclavatge que significa la banalització de les relacions sexuals (és a dir l'esclavatge que és situar-les fora del compromís de l'amor i de la fidelitat)". "Caldrà valorar les dimensions espirituals i "romàntiques " dels enamorats i, alhora,que els enamorats no trenquin els grups ni portin a l'estancament i a la passivitat"..."caldrà donar possibilitat als moments espontanis i necessaris de nois i noies sols".

L'equip de dirigents de les branques llobatons i daines advertia a la Circular de març de 1972 que el treball conjunt pedagògic no suposava anar a la mixitat en breu ja que calia abans un llarg estudi per fixar criteris educatius.

El 1971 hi havia notícia de 14 unitats mixtes i de dos agrupaments que practicaven a totes les etapes la coeducació.A mitjans de 1972, segons la Circular de maig-juny, del conjunt de 138 agrupaments de ME ,n'hi havia 18 que tenien unitats mixtes,és a dir el 13 %. Un any després eren 32 sobre 140 agrupaments, és

dir el 22'8 %. El secretari tècnic conjunt, Francesc Ciua, advertia que apareixien problemes de diversos ordres com persones amb més d'un càrrec o servei, agrupaments amb unitats de ME i de GSJ conjuntament, unitats mixtes resultat de la fusió d'agrupaments separats de ME i de GSJ que no sabien a quin de les dues associacions pertanyien i tot això, a més de qüestions burocràtiques, plantejava una "confusió conceptual i de funcionament educatiu".

A la demarcació de Tarragona el camp de Setmana Santa a Mont-ral havien assistit 100 pioners i 18 caravel·les i el desequilibri numèric era problemàtic. També el mateix 1973 pioners i caravel·les havien treballat per arranjar la pista de Cornudella a Siurana de Prades i el resultat havia semblat satisfactori. A Olot, segons la Circular de gener-febrer de 1973, el nucli mixt havia començant dormint per separat i després s'havien format grups més petits de nois i noies que feren marxas de regularitat junts i dormiren junts i també realitzaren junts extre-jobs, és a dir feines com la recollida de paper i ampolles per a fer alguns diners per a l'agrupament. "Durant el campament no hi ha hagut distinció en quant a les tasques a fer pel fet de ser noi o noia. Tothom ha fet de tot".

Un dels temes era que es reproduïssin els rols socials en funció del sexe d'acord amb la mentalitat patriarcalista heretada, o per a dir-ho amb una caricatura emprada aleshores, que a una unitat mixta durant l'acampada, les noies fessin el sopar mentre els nois feien un pont.

El 1973 ME i GSJ tenien comuns el secretariat i la tresoreria generals, l'equip de coeduació, l'equip dirigent de Truc, mentre els equips de branca treballaven conjuntament. El 1974 a la demarcació de Girona i a la de Lleida-Urgell-Solsona, la direcció estava ja

unificada, mentre a Tarragona la mixitat progressava poc i en els casos de mixitat la direcció de l'agrupament passava a mans exclusivament masculines, cosa que venia facilitada pels reduïts efectius femenins (30).

A l'assemblea general de ME de 1973 la fusió de ME i GSI no es considerava encara propera: "Són dos moviments desiguals quant a nombre d'afiliats i en quan a nombre de responsables. Una fusió precipitada podria significar l'absorció d'un moviment per l'altra". "Com a conseqüència del punt anterior, cal assegurar la presència dels Caps de GSI en els equips conjunts. Algunes demarcacions, per exemple, constaten que als equips de formació de caps manca moltes vegades aquesta presència. Això podria significar que la fusió disminuiria el potencial humà de responsables existent quan els dos moviments anaven per separat." "La representativitat en les relacions amb altres escoltismes catalans i amb escoltismes peninsulars i internacionals continua exigint les dues línies paral·leles, la qual cosa reclama que a a nivell general, quedin clarament diferenciades les responsabilitats".

A la vista de tot això, res feia esperar que el 1974 es decidís anar a una fusió ràpida i acabar amb les vacilacions i ajornaments en quant a la generalització de la mixitat, tot i que fins aleshores no es veia gens fàcil assolir l'objectiu coeducatiu que enuncïava, per exemple, la Circular de maig-juny de 1974: "Volem anar dibuixant unes relacions i papers d'home i de dona diferents dels establerts actualment en la nostra societat. Que en ells la dona no estigui subordinada a l'home i les funcions a realitzar no estiguin determinades per raons del seu sexe".

A l'assemblea general del 9 de juny de 1974 l'equip que exercia col·legiadament la funció de comissari general de ME i que actuava cada vegada més coordinadament amb el de GSI (31), va fer

una dura crítica de la situació del moviment ,crítica que justificava l'inici d'un procés que restaurava la unitat de la direcció, iniciava un procés de restabliment de la responsabilitat individual en contra dels excessos de l'autogestió, limitava el poder i l'autonomia dels comissariats de branca , posava fi a l'ajornament de la constitució de Truc com a quarta branca vinculada als agrupaments, i anava a la mixitat de forma immediata igual que a la unificació de ME i GSJ.

Deia l'informe dels quadrumvirat responsable : " No acabem de veure que els esforços que tots plegats fem als diversos nivells ,serveixin realment per millorar la qualitat de la vida educativa de les Unitats ,únic objectiu que justifica tota l'activitat del nostre moviment". "En termes generals ,nosaltres creiem que el nostre escoltisme s'està convertint en un pur entreteniment dels nois i de les noies, sense tenir una influència real a nivell d'actituds i d'opcions bàsiques". "En general el nostre escoltisme està mancat d'exigència". "Respecte al paper de l'animador ,s'ha arribat a la conclusió que el règim d'autogestió té com a conseqüència una manca de garanties per als moviments i una manca de recursos per als nois i noies. D'aquí la necessitat d'un responsable". "Els diversos organs treballen poc connectats ,donen orientacions i material independentment i aixó fa que tot plegat :les publicacions,les trobades,els recursos educatius,etc., donguin un conjunt molt incoherent".

La coeducació passava a ser una norma i deixava de ser una simple experiència i a tots els nivells calia implantar una paritat home- dona en l'exercici de tots els càrrecs, amb la decisió d'anar immediatament a la fusió de ME i GSJ. La mixitat o es generalitzava o s'aturava i els responsables de ME sabien que posar fre a la coeducació havia costat anys abans a l'escoltisme

laic escissions i fragmentacions per a ser més tard unànimement adoptada per totes les associacions de l'escoltisme no confessional, les quals anaven a una unificació, que influïa en l'escoltisme catòlic en el sentit de no voler deixar en exclusiva la mixitat com a signe d'identitat i de progressisme a l'escoltisme laic unificat. L'unió de ME i GSJ, preparada des de 1968, es veia estimulada per la constitució d'Escoltes Catalans, tot i la seva inferioritat numèrica. L'exemple del minoritari escoltisme laic català fou més important en aquest cas que el model de l'escoltisme catòlic francès. Guides de France, sentint-se febles per a acceptar una unificació que no fos una absorció i prou fortes per a rebutjar la fusió amb Scouts de France, havien decidit restar separades alhora que Scouts de France començaven a admetre noies unilateralment. No era aquest el camí adoptat per GSJ.

Els que deien que no s'havia trobat encara el mètode per tal que la mixitat i la unificació fos beneficiosa per a les noies, tenien raó, però ningú havia descobert encara el desllorigador i no es podia demanar a l'escoltisme que trobés tot sol la resposta i que endarrerís el procés mentre no la trobés.

El quadrumvirat dirigent anuncià un canvi en el comissariat general, que no sotmetia a l'aprovació de l'assemblea (34) perquè considerava que la reestructuració entrava dins les atribucions dels comissaris generals. Es constituïa un equip únic de direcció i d'animació amb poder de decisió i d'execució dels acords que prenguéssin. Aquest equip de sis persones que estava constituït pels quatre comissaris i els responsables del secretariat, la tresoreria i el servei de publicacions, es reuniria setmanalment i assumiria de fet les competències íntegres de la formació de caps i dels comissariats de les branques. El comissariat general, que

comprenia els comissaris de les branques i els comissaris de demarcació amb els seus col.laboradors, només es reuniria cada dos mesos com una espècie de comissió ampliada assessora i de control del govern efectiu. No hagueren dimissions, però les branques perderen poder i iniciativa.

Els informes de les demarcacions havien seguit un qüestionari de cara a l'assemblea general de 1974 i els comissaris generals en treien unes conclusions més aviat pessimistes. A la demarcació de Barcelona una petita enquesta mostrava que el 60 % de l'opinió pública desconeixia l'escoltisme i el 40 % restant es repartia entre tres parers: els que consideraven que l'escoltisme no era el d'abans i estava en decadència - opinió difosa entre els antics escoltes - , els que creien que l'escoltisme era una entitat militaritzada on tot es feia a cop de xiulet - opinió dels profans -, i els que veien amb temor els escoltes , com els propietaris de masies i els responsables d'algunes entitats, entre les quals calia comptar alguns rectors de parròquia , encara que l'acta no ho digués. De fet a les demarcacions de Barcelona i de Girona i Tarragona la promesa i la llei escolta havien estat deixades de banda i la manca d'exigència era un perill.

El cop de timó de juny de 1974, o el "cop d'estat" com el denominaren alguns , anunciava la fi de la condescendència amb els caps d'unitat que no anaven als camps de formació, volia aturar el desprestigi social de l'escoltisme i tenia lloc en un ambient polític on l'extremisme anava cedint el lloc als partits estructurats com a tals i a la coordinació de les forces d'oposició en l'Assemblea de Catalunya a la vegada que el PSUC recuperava afiliats i adoptava l'eurocomunisme al mateix temps que la conflictivitat laboral creixia sense constituir una amenaça

revolucionària tot i que sí perjudicava la pervivència de la dictadura.

La unificació de ME i GSIJ tingué lloc el 1975 a la vegada que es retornava a la direcció individual, en aquest cas en forma de diarquia d'un home i una dona, amb l'elecció de Salvador Juncà i Teresa Olivella com a màxims responsables de ME-GSIJ (33). Però la diarquia home-dona seria més difícil d'aplicar a nivell d'agrupaments que a nivell de la cúpula del moviment.

Abans, però del canvi de dirigents i de l'unió, la direcció de ME i de GSIJ convocà una gran trobada de caps per a impulsar el moviment i clarificar objectius. Fou Sinera 80. Des de 1966 no s'havia fet un congrés de caps. Tots pogueren gaudir d'un cost igual del viatge fins al Castell de l'Arany (Bergadà), des de qualsevol lloc que vinguessin. La reunió adoptava com a nom el que donava idealment el poeta Salvador Espriu a la seva població natal. Una gran pancarta rebia als participants amb les paraules: "Benvinguts a la terra lliure de Sinera". Sota la pluja i la neu d'aquella Pasqua de 1975 van debatre els grans temes uns 650 participants, la quarta part dels quadres de ME i de GSIJ, que representaven un centenar d'agrupaments amb l'absència de 54. Un 76'6 % eren caps d'unitat, molt joves, als quals s'oferia l'oportunitat de participar en la dinàmica global del moviment. Tenien entre 16 i 21 anys 413 dels assistents, és a dir el 66 %. El 46 % dels participants només treballaven - un 70 % ho feien a la indústria, un 29 % als serveis i un 1 % a l'agricultura - i estudiaven sense altres ocupacions el 43 % i d'aquests un 56 % cursaven estudis universitaris. Un 11 % estudiaven i treballaven alhora. Les comarques amb una proporció més alta de participació eren el Baix Llobregat, Maresme i Vallès juntament amb les demarcacions de Girona - amb només un absent -, Vic- Manresa i

Lleida-Sau d'Urgell - Solsona. Eren la ciutat de Barcelona i la demarcació de Tarragona les que presentaven un major grau d'absentisme .

Sinera 80 no podia per la seva naturalesa donar lloc a l'aprovació de ponències formulades amb precisió. Les ponències foren redactades després i aprovades en un comissariat general ampliat a les darreries de l'any 1975 a Banyoles. El model de Sinera 80 era la reunió de deu mil quadres Scouts i Guides de France el juliol de 1973 a la Trivalle, a l'Hérault, una concentració que també havia tingut lloc després que el comissari general hagués représ el control de la direcció l'any 1972. Els francesos publicaren un llibre sobre la Trivalle. Els catalans no arribaren a tant. Es publicà una separata de la Circular com a convocatòria, però les ponències no serien publicades fins dos anys després, quan la majoria dels que havien organitzat i havien participat a Sinera 80, ja havien estat rellevats.

Josep M. Huertas Claveria va escriure al diari "Telexprés" el 10 d'abril sobre Sinera 80 un article ,El esculatismo ,en busca de una nueva identidad, on deia entre altres coses : "Los reunidos eran conscientes de que el esculatismo fue sobrevalorado hace unos años por la situación política del país, y que después en cambio sufrió las consecuencias de esa sobrevaloración y fue rechazado como algo que estaba desfasado. Creen que debería ser considerado como una situación de servei. Son conscientes de los defectos de un tiempo no tan lejano : voluntarismo, idealismo, falta de crítica social ; y desean que crezca el número de "escoltes catalans", o sea no confesionales , porque responderá más a la realidad sociológica del país. La realidad es que tanto entre los "católicos" como entre los "laicos" se da una recesión de "agrupaments" en los barrios burgueses y una extensión entre los

obreros y populares ,e igualmente en la periferia de Barcelona.En
cuanto a comarcas ,las más potenciadas son Garraf,el Baix
Llobregat ,el Bages ,Girona y sus alrededores i el Penedés" (34).

15.7. MINYONS ESCOLTES,GUIES SANT JORDI I L'EPISCOPAT.

Als estatuts del MSC que va aprovar la Conferència Episcopal
espanyola el dia 7 de juliol de 1973 estaven previstes les
associacions supradiocesanes i aixó suposava que ME hauria de
rebre el seu reconeixment eclesiàstic d'aquella Conferència.En el
passat cada bisbe de Catalunya a la seva diòcesi havia anat
aprovant els estatuts particulars de la respectiva DDE,però ME com
a tal no tenia reconeixment episcopal oficial.

El 1974 el comissariat i el consiliari generals de ME
volgueren que el seu reconeixment procedís com a signe de
catalanitat dels bisbes de Catalunya i no de la Conferència
Episcopal Espanyola.Calgué unificar els estatuts de les
respectives Delegacions Diocesanes d'Escoltisme de Catalunya , que
foren aprovats el mateix dia - 11 de juliol de 1974 - pels vuit
bisbes de Catalunya,els quals el 23 d'abril de 1975 aprovaren els
estatuts de ME com associació supradiocesana.Aquesta aprovació
deixà però en suspens l'article 12 que preveia la col.laboració
amb l'escoltisme femení "a tots els nivells tant pedagògics com de
govern".Els bisbes de Catalunya ,preocupats per la mixitat a les
unitats entre nois escoltes i noies guies ,no volgueren entendre
que l'article 12 es referia a les associacions i no a la base i
advertiren que estaven preparant un document sobre la mixitat a
l'educació,document que mai arribaren a publicar.Els bisbes veien
amb bons ulls la unitat associativa entre ME i GSG ,però alguns
d'ells tenien reserves en relació a la mixitat.

El problema en el cas de GSIJ fou més complicat ja que els en els estatuts generals presentats als bisbes de Catalunya, seguien definint-se com associació "oberta, (que) accepta i respecta els seus membres d'altres confessions". Les dirigents de GSIJ argumentaven per a mantenir aquest punt de la seva definició inicial, que el guiatge mundial era obert. Però les associacions concretes no tenien necessàriament de ser obertes i els bisbes deien que no havien d'aprovar els estatuts d'associacions que es declaraessin obertes. Això era contradictori ja que GSIJ havia nascut per imperatiu de confessionalitat i era membre fundador de la CIOG.

Fins que GSIJ no cedí, homologant la seva definició a la de ME, no es produí l'aprovació pels vuit bisbes de Catalunya el dia 11 de 1978, tres anys després de l'aprovació dels estatuts generals de ME i d'actuar amb els de manera unificada.

Però les relacions exteriors de GSIJ presentaven una complicació suplementària. La integració de GSIJ dins l'organització espanyola de la qual formava part ME i que de fet dirigien: el Moviment Scout Catòlic. Les Guies diocesanes del MSC no tenien personalitat jurídica ni representació pròpia dins les DDE de la resta d'Espanya. Les dirigents de GSIJ declararen que no podien integrar-se al MSC mentre no canviessin els seus estatuts de manera que les noies tinguessin representació pròpia a les DDE espanyoles i MSC no passés a convertir-se en MSGC. Però les dirigents de GSIJ confessaven al mateix temps que no tenien forces per a promoure i coordinar les guies diocesanes espanyoles.

EFFECTIUS DE MINYONS ESCOLTES

1965-66

Ll.	My.	Ro.	Total	Caps	Agrup.
2.690	3.704	1.372	7.766	800	140

1967-68

3.329	4.528	1.423	9.280	1.062	-

1971-72 (35)

	Ll.	My.	Rang.	Pion.	Rov.	Total	Caps	Agrup.
B.ciutat	1.214		931	652		2.797	392	47
B.comar.	629		555	339		1.523	-	32
Vic-Manr.	433		336	192		961	85	19
Girona	129		84	90		303	57	7
Tarragona	53		75	51		179	31	4
Aldres	39		28	15		82	-	1
No classi- ficats		55			162			
Totals	2.497	55	2.009	1.339	162	6.062	1.530	110

1972-73 2.878 2.394 1.731 7.003 1.529 140(36)

1976-77

Minyons Escoltes - Guies Sant Jordi

	Ll.	D.	R.	N.G.	P.	C.	Truc	Total	Caps
D.Ciutat	743	550	586	336	475	338	134 109	3.371	691
B.comarq.	685	458	431	286	327	231	88 69	2.575	585
Vic.-Man.	394	295	289	189	156	126	32 25	1.506	367
Girona	255	240	191	148	99	48	34 38	1.053	179
Tarrag.	99	135	93	86	68	78	27 17	603	126
Ll./S./U.	164	154	140	85	90	46	0 0	679	147
Totals	2.340	1.832	1.730	1.230	1.230	867	315 258	9.787	2.092

1981-82

	Ll.	D.	R.	N.G.	P.	C.	Truc	Total	Caps
B.ciutat	636	533	716	492	524	340	183 151	3.575	787
B.comarq.	521	410	375	329	257	207	67 39	2.235	513
Vic.-Man.	389	310	302	209	179	175	27 19	1.610	335
Girona	267	227	221	165	151	81	42 34	1.188	249
Tarrag.	162	173	136	152	88	75	16 22	824	166
Ll./S./U.	245	261	209	178	149	132	67 45	1.452	231

Totals 2.320 1.914 1.959 1.525 1.378 1.010 402 310 10.818 2.443

Quant als efectius totals es percep un redreçament modest amb estabilitat. El descens de mitjans dels setanta pot no correspondre a pèrdua efectiva de membres sinó a desorganització administrativa en el moment de la fusió ME-GSJ. Els efectius totals eren el 1967-68 de 11.152 nois i noies, i per tant, la tònica d'estabilitat es consolidà. En quant a la xifra d'agrupaments, ME i GSJ sumats el 1967-68 tenia 170; el curs 1971-72 els censos donaven 140; sis anys després de l'unificació, el 1981-82, ME-GSJ tenien 148 agrupaments i el 1987-88 arribaven a 151. Vint anys després d'haver assolit les xifres més altes, ME-GSJ no havien recuperat encara ni el nombre d'agrupaments ni d'afiliats de 1967-68.

L'evolució per branques entre 1968 i 1988 fou la següent:

	Ll.-D.	R.-G.	M.-G.	F.-C.	4a Branca	Nois-noies
1967-68	4.385		6.107		2.326	12.818
1971-72	4.791	3.962		2.033	157	10.943
1976-77	4.172	2.960		2.082	575	9.787
1981-82	4.234	3.484		2.388	712	10.818
1987-88	3.981	3.891		2.390	816	11.152

Si separem per sexes cada branca, és possible analitzar millor l'evolució:

	Ll.	D.	M.	N.G.	4a Branca	
1967-68	3.329	1.056	4.528	1.579	1.423	903

	Ll.	D.	R.	G.	F.	C.	4a Branca	
1971-72	3.107	1.684	2.526	1.436	1.605	428	117	40
1976-77	2.340	1.832	1.730	1.230	1.215	867	315	258
1981-82	2.320	1.914	1.959	1.525	1.378	1.010	402	310

Abans d'analitzar la composició per sexes, convé veure la proporció que cada branca representava en percentatge dins el conjunt d'afiliats:

	Ll.-D.	M.-N.G.	4a Branca	
1967-68	34'2	47'6	18'1	
	R.-G.	F.-C.		
1971-72	39'1	36'2	18'5	
1976-77	42'6	30'2	21'2	
1981-82	39'1	32'2	22	
			6'5	

1987-88   35'1   34'8   21'4   7'3

La branca dels adolescents - pioners i caravel·les - va ser la que va experimentar més clarament un redreç gràcies al creixement notable del nombre de noies ,que compensà el descens del nombre de nois.Si abans de la unificació els pioners eren 3'7 vegades més que les caravel·les,deu anys més tard la relació entre nois i noies era només de 1'3 a la branca dels adolescents.La quarta branca ,que va haver de partir gairebé de zero,després de la desintegració de Solc,representava el 1977 el 5'8 % dels efectius total i seguí creixent dins un equilibri numèric dels dos sexes.Les branques infantil - llobatons i daines - i pre-adolescent - rangers i noies guies - ,que eren les més nombroses abans de l'unificació de 1975,trigaren en recuperar-se del descens aparent de mitjans dels setanta,però en el cas de la braca dels pre-adolescents el descens de les noies fou notablement menor que el dels nois entre 1972 i 1977.La mixitat sembla haver afavorit menys el creixement en el cas dels rangers i noies guies que en el de la branca dels adolescents,però resulta clar que el 1982 la xifra de noies era superior en aquesta branca a la de 1972,mentre que el nombre de nois no.A la branca dels llobatons i daines l'augment de les noies no aconseguí compensar el descens dels nois i el 1982 la branca no havia recuperat la xifra de 1972.El creixement de la branca dels adolescents frenà la "llobatització" del moviment (37).

En termes generals la unificació contribuí a un increment del nombre de noies mentre baixava el de nois,i després a una estabilització de la part masculina mentre seguia creixent la femenina.

Proporció entre nois i noies a ME-GSJ

	Nois	Noies	<u>Ratio</u>
1967-68	9.280	3.538	2'6 / 1
1971-72	7.355	4.187	2 / 1
1976-77	5.600	4.187	1'3 / 1
1981-82	6.059	4.759	1'2 / 1
1987-88	6.131	5.021	1'2 / 1

Un dels problemes que més havia preocupat als dirigents abans de l'unificació era la inferioritat numèrica de les noies ,però la unificació sembla haver revaloritzat l'escoltisme al ulls de les noies més que als ulls dels nois i l'equilibri s'acabà aconseguint.El descens dels efectius masculins havia començat abans de l'unificació i el redreçament es produí abans a la branca dels adolescents que a les dels pre-adolescents i infants.La quarta branca ,tot i el seu creixement, no va recuperar el lloc que havia tingut abans del daltabaix de 1968.El Truc no tenia ni de lluny els efectius amb que havien comptat els Clans i els Focs abans de Solc.Les branques que més pes havien tingut abans de l'unificació - llobatons i rangens - foren també les que es redreçaren més lentament en comparació amb la branca dels adolescents, que aconseguí retenir més nois i noies de 14 a 16 anys que anteriorment.

L'altre preocupació en el moment d'unificar-se ME i GSJ era la desigual presència masculina i femenina als càrrecs de responsabilitat,que semblava tendir a agreujar-se en el procés unificador.

El cens de 1981-82,reproduït a Qui som Minyons Escoltes - Guies Sant Jordi, indica que l'equilibri s'havia aconseguit al nivell de caps d'unitat,els caps més joves: 888 nois i 794 noies, el que dona una relació de 1'1 / 1 .

En canvi la proporció home-dona seguia sent desequilibrada al nivell de caps d'agrupament, és a dir a nivell d'adults : 148 homes i 83 dones ,resultant una relació de 1'8 / 1,força superior a la relació entre els nois i noies que era aleshores de 1'2 / 1. Atendre una professió, una família i alhora un càrrec de responsabilitat a l'escoltisme resultava més dur per a les dones que per als homes perquè a el repartiment de les càrregues a la llar seguia sent desigual.La diarquia home -dona al front dels agrupaments no es complia a més de la meitat dels agrupaments.

A nivell dels equips dirigents del moviment no comptem amb la distinció per sexes en els censos del 1982 i del 1988. Al primer comissariat general arran de l'unificació el 1975 ,dels 34 membres que el formaren, 11 eren dones ,comptant-ti Teresa Olivella que exercia amb Salvador Juncà la responsabilitat màxima,per tant eren dones la tercera part.En comissariat general de 1978,al costat de Jordi Ayza com responsable màxim,no es trobà una dona disposada a exercir el càrrec tota sola i la reponsabilitat màxima tornà a ser compartida per tres dones :Mercè Godall,Antonieta Montserrat i Dolons Vergès.Tot i la sensació de dificultat per a trobar un responsable femení de cara a consolidar la diarquia,cal dir que hi havia 13 homes i 8 dones a l'equip dirigent de ME-GSJ.

Quant a la relació numèrica entre caps i nois, comptant-hi no sols els caps que exercien una funció educativa directa sinó aquells que formaven part dels equips pedagògics i també els consiliaris,la conclusió és de millora, com a mínim quantitativa.El 1968 hi havia un cap per cada 11 nois i noies,el 1972 n'hi havia un per cada 5'5 , el 1982 un per cada 4'4 i el 1988 es mantenia la mateixa proporció.

La proporció de consiliaris ha anat devallant.El 1968, amb 186 consiliaris sols per a ME,la proporció era d'un per 50 nois i

devia ser semblant a G9J -.El 1977 amb 94 consiliaris per a ME i G9J ,n'hi havia un per 104 nois i noies .El 1982, amb la mateixa xifra de consiliaris,la proporció havia baixat lleugerament a un per 115 nois i noies.En aquest aspecte també es palesava una estabilització, encara que amb certa tendència a la baixa.

La base social de ME i G9J,segons s'ha indicat diverses vegades aquí,va ser cada vegada menys burgesa ,però no tenim enquestes psicollògiques que ens ho permetin quantificar.J.M. Martorell ja indicava al seu article del número 110 de "Serra d'Or" el novembre de 1968 la difusió de l'escoltisme als barris obrers de la Guineuta,la Trinitat,el Port,les Vivendes del Congrés,Sants, el Besós,Sant Adrià , l'Hospitalet i les vivendes dels treballadors de la SEAT.

La ponència Escoltisme i societat de Sivera 80 deia :
 "L'escoltisme arriba majoritàriament a una classe mitja de parla catalana.Cada vegada més, degut a l'extensió d'escoles actives i les possibilitats d'omplir el temps lliure en altres activitats (esports,activitats musicals i artístiques,etc.),l'escoltisme s'extén en llocs i barris on encara no ha arribat l'escola activa i on les possibilitats que s'oferixen als adolescents i als joves són molt poques.Aquests nous agrupaments que estan sorgint ,per a la seva continuïtat, necessiten una ajuda especial,tant en l'aspecte econòmic,com en el metodològic i d'assitència.Són problemes importants : les despeses materials (tendes,excursions,camps...),el que el català no sigui la llengua utilitzada habitualment pels nois/noies,la falta de tradició en educació activa (poca participació dels adults,Caps molt joves...),la falta de suport (tant per part dels pares ,parròquia,etc.),dificultats de trobar local,etc.,etc..Al mateix temps ,és clar que per superar aquests problemes no s'ha de caure

en "paternalismes" ni "colonialismes", ja que l'escoltisme que voler fer ha d'ésser arrelat al barri, i un pas imprescindible és que els Caps visquin al mateix lloc (en cas de suplència, que en coneixin la història), i treballin amb les persones que més es preocupen pels problemes comunitaris".

Es preveia la formació d'un fons de material que es llogaria a baix preu a aquests agrupaments. Calia relacionar-se amb les associacions de veïns i centres de joves. Es concedirien prestams per a les despeses inicials a tornar a poc a poc, una quota més baixa, un fons per ajuda als campaments i "estudiar la millor manera de resoldre el problema del català-castellà, perquè no sigui un fre a l'expansió de l'escoltisme, ni una dificultat per a la participació i comunicació dels Caps la llengua habitual dels quals no és la catalana, i al mateix temps possibiliti un arrelament a Catalunya i la seva descoberta".

Quan, després de la transició a un règim constitucional i amb l'autonomia de Catalunya, arribessin les subvencions per cada noi que anava de campament, per a material i per a formació de caps, l'escoltisme podria comptar amb recursos que fins aleshores no havia tingut per a fer front als problemes enunciats per la ponència de Sinera 80 l'any 1975.

De fet l'extensió entre mitjans obrers i entre fills d'immigrants no era una novetat dels anys setanta. La procedència socio-professional de la mostra de caps estudiada el 1976 per l'enquesta de l'Institut Catòlic d'Estudis Socials ja esmentada, pot ser considerada com a representativa en part de la base social de ME i GSOJ. Només un 9% dels pares eren empresaris, directors i gerents. Sols ho eren un 0'6 % dels caps, segurament per la seva edat. El 23'1 % dels caps eren fills de petits empresaris, però només també ho eren un 2'8 % dels caps de ME i GSOJ. Mentrem un 20'9

% dels pares eren obrers ,només un 9'4% dels fills ho eren.En canvi ,mentre un 19'9 % dels pares eren empleats i administratius,ho eren el 31'3 % dels caps escoltes.El 8'4 % dels pares dels caps eren petits empresaris agrícoles però només el 0'6 % dels quadres escoltes tenien aquesta professió.En definitiva,l'escoltisme reflexava el procés de terciarització i salarització de la població activa de Catalunya i la reducció de la proporció de treballadors manuals en benefici dels administratius i de serveis.

El 30 % dels caps escoltes entrevistats estudiaven i un 47'6 % treballaven.Una tercera part cursaven estudis superiors però només el 5'8 % els havia ja acabat.Els que només tenien estudis primaris eren únicament el 15'6 % .El 40 % havia cursat els seus estudis pre-universitaris a escoles privades religioses.Entre les categories ocupacionals, després dels empleats i administratius,que eren el 33'2 %, venien els ensenyants ,que representaven el 10'9 %,un percentatge equivalent a la meitat del que s'observava entre els monitors de clubs d'esplai i colònies de vacances.

1. El cens del curs 1981-82 és a Qui som Minyons Escoltes /Guies Sant Jordi, Barcelona, 1983, p. 113.
2. J. Lluís L. Aranguren : La juventud europea y otros ensayos, Seix y Barral, Barcelona, 1965, p. 21.
3. M. A. Capmany : La joventut és una nova classe ?. Edicions 62, Barcelona, març de 1969, p. 190.
4. Josep M. Lozano : De què parlem quan parlem dels joves ? Acabar amb l'obsessió juvenil. Cristianisme i Justícia, Barcelona, 1991, p. 7- 11.
5. Josep M. Lozano, al mateix assaig diu que als primers vuitanta els joves passaven de ser considerats protadors del futur a representar la consciència desgraciada de l'època, sobre tot per als seus pares i educadors que eren els que havien estat joves entre 1945 i 1975. I així el màxim que es pot esperar d'un jove no és que "sigui" sinó que "no sigui". Pares, educadors i reponsables orienten els seus esforços i les seves preocupacions a evitar que els joves siguin drogaddictes, aturats, fracassats escolars o marginats. Així esdevenen suportables o acceptades formes de vida i de comportament que mereixerien ser discutides. Els joves no prefiguren el futur sinó que són una radiografia del nostre present, d'una cultura i de tots els que viuen dins d'ella. La pregunta no és què fem amb ells, sinó què estem fent nosaltres amb nosaltres mateixos, i també en relació als joves. Només la mitificació de la joventut fa de la descripció de les seves formes de vida una instància crítica i un punt de referència per a la vida de tots.
6. Aranguren, ibidem, p. 9.
7. A la Circular de ME i GSJ d'abril-maig de 1973 es publicà un article -L'equip d'animació al mig d'una unitat - traducció de la revista de la Federació d'Escoltes Suïssos, on es comparaven el sistema del cap sol i de l'equip de direcció : el lideratge individual presentava l'avantatge de que les decisions es prenen ràpidament per una persona que tenia una visió general de la situació i com que cadascú volia esdevenir cap, col.laborava intensament, però cap membre de l'equip es sentia plenament responsable ja que les opinions no eren consultades i les decisions corrien el perill d'èsser boicotejades, les lluites pel poder podien bloquejar el grup i les diverses maneres de fer amenaçaven l'unitat. Al sistema d'equip cadascú es compromet segons les seves capacitats especials, la diversitat es admesa, les decisions són examinades amb compte, ningú no treballa de manera isolada i la responsabilitat és compartida. Els perills radiquen en que la planificació és més difícil i demana més temps i es pot difuminar la responsabilitat i també l'equip de caps pot isolar-se del grup.
8. Amb pròleg de J.M. Martorell datat el gener de 1968, el fullet, realitzat el 1967, havia estat redactat per Jordi Canet, Maria Assumpta Cendra, Josep Muntañola, Ricard Pedrals i Jordi Forta.
9. "En el món de les famílies resalta la lluita per subestimar es troben noves motivacions de desequilibri al si de la família : el benestar com a objectiu màxim coex amb l'intimisme; la promoció de la dona s'interfereix a l'educació dels fills".

10. Calia preparar els nois per una nova societat caracteritzada per la "democràcia política (participació del poble en la vida política : elecció dels representants per gestió directa dels afers públics i control de la seva gestió) i democràcia econòmica (elecció dels representants per la gestió directa dels afers econòmics i el control de la seva gestió per part del poble; per això serà necessària l'abolició dels privilegis de la propietat privada i la col·lectivització dels mitjans de producció)".

11. Més tard, el 1983, el paràgraf en favor de la col·lectivització dels mitjans de producció desapareixeria sense queixa de ningú a la nostra opció de país, dins el llibret Qui som Minyons Escoltes -Guies Sant Jordi, p. 59.

12. Colònies d'estiu i escoltisme a Catalunya, resultats d'una enquesta a caps i monitors. Barcelona 1977. Laboratori de Sociologia de l'ICESEB - Publicacions de la Fundació Jaume Bofill, Barcelona, 1978, p. 102, 114, 115, 116.

13. Ibidem, p. 154 i 156,

14. Jaume Lorès : Situació i problemes de l'escoltisme, "Serra d'Or", 15 de novembre de 1968.

15. L'estudi partia d'una enquesta a 180 joves de 17 a 20 anys, que vivien amb els seus pares, la meitat nois i la meitat noies de Barcelona. Eren estudiants de preuniversitari i d'universitat 60, altres tants eren empleats de banca i de grans magatzems i altres 60, obrers del metal i obreres del textil.

16. L'article de la revista "El Bolo", no negava la possibilitat de que l'escoltisme estigués impregnant d'idealisme burgès els nois de la classe obrera, però creia possible evitar-ho, i s'adua la substitució de la pràctica fortament jerarquitzada per una formació democràtica i anti-autoritària a través dels mètodes de l'autogestió.

17. Circular de ME-69J de juliol de 1976. La coberta amb lletres molt grans deia "Democràcia".

18. Circular del 10 de juny de 1975.

19. Entre la documentació impresa sobre el tema, poden citar-se els següents treballs. 100 anys de colònies, "Quaderns de Pastoral", núm. 45, desembre de 1976, p. 430 -461. Francesc Padró : Rasos de Pequena. Les Colònies a Catalunya, 1893 - 1975, Edebé, Barcelona, 1983, 104 p. Genís Samper : Reflexions sobre Colònies de Vacances i Moviments de Joves, Escola d'Esplai de Barcelona, 1986, 22 p. A. Oliveras, M. Miranda i A. Serramona : Colònies i Esplais cristians, moviments eclesials de joventut, per a una lectura integradora, Quaderns sobre Pastoral de Joves 4, Centre d'Estudis Pastorals i Coordinació Catalana de Colònies, Casals i Clubs d'Esplai, Barcelona, s.a., 43 p. Miquel Miranda i Pérez : 25 anys formant monitors, Escola de l'Esplai de Barcelona, 1986, 37 p.

20. Joaquim Franch i Batlle, autor de L'autogestió a l'escola (1971), El lleure com a projecte (1985) i Els aiguamolls de l'Empordà, va ser membre de l'equip directiu dels Serveis de Colònies de Vacances i responsable de l'Escola de l'Esplai. Va continuar col·laborant amb ME-69J i redactà el nou manual de 1980 de rangers-noies A l'aquait d'una aventura, de 485 p. Entre 1969 i 1980 va ser professor de l'Escola Costa i Llobera de Barcelona. Participà de forma constant a les Escoles d'Estiu de Rosa Sensat. A partir de 1977 fou professor de psicopsicologia de l'Escola de Mestres de l'Universitat Autònoma de Barcelona. Va ser el primer director de l'Institut Municipal d'Animació i Esplai de l'Ajuntament de Barcelona. Morí el 1987.

21. Dades de l'estudi Colònies d'estiu i escoltisme a Catalunya, ja citat anteriorment.

22. Antoni Maria Güell i Modest Reixach :La producció editorial de les àrees lingüístiques restringides : el cas català.Fundació Jaume Bofill, Barcelona, 1978.

23. Secularitzacions a Barcelona, "Quaderns de Pastoral",núm. 39, desembre de 1975,p. 413-417.

24. Colònies d'estiu i escoltisme a Catalunya...,p. 119-122.

25. Josep Massana i Cortina :La fe viscuda a l'escoltisme, "Quaderns de Pastoral" núm. 67, setembre de 1981, p. 35-39. Josep Massana succeí Genís Samper com a consiliari general de ME-GSJ el 1982.

26. Jaume Ciurana seria anys més tard i fins a la seva mort prematura, un dels dirigents de Convergència Democràtica de Catalunya.

27. En aquella època la majoria d'edat era als vint i un anys pels homes i als vint i tres per a les dones. Donat que la majoria dels caps d'unitat tenien 18 anys, necessitaven tèbricament el permís dels pares pera exercir aquesta responsabilitat. Les tensions entre responsables adults - comissaris generals, de demarcació i caps d'agrupament - i equips de branques i caps d'unitat traduien l'enfrontament generacional i la demanda d'un reconeixement superior per part dels joves.

28. No era aquesta la fórmula que havia aconsellat J. M. Martorell. Davant el pes enorme que suportava el comissari general i més amb el precedent de la seva pròpia dedicació entregada al moviment, Martorell considerava que el comissari general havia de tenir uns vice-comissaris que l'ajudessin, no un equip de quatre dirigents. A més del precedent del triumvirat al front de la demarcació de Barcelona, pasà l'exemple de GSJ, amb la seva troika de comissàries generals, en un moment en que s'havia decidit treballar conjuntament amb elles.

29. Jordi Porta , fill d'un empleat d'uns grans magatzems de Barcelona, començà a treballar als catorce anys i estudià el batxillerat nocturn i la carrera de Filosofia i Lletres sense deixar de treballar. Amplià estudis de filosofia a París amb una beca entre 1967 i 1973. Com ja s'ha indicat, des del 1972 és director de la Fundació Jaume Bofill. Manuel Basañez , va neixar a Burgos i es traslladà a Barcelona als tretze anys amb el seu pare , basc, tècnic mercantil, i la seva mare , castellana. Estudià als jesuïtes de Sarrià i té el la carrera d'enginyer industrial. Quan arribà al comissariat general estava a punt de deixar la direcció comercial de la Catalana de Gas i de començar a ser gerent de la Universitat Politècnica de Barcelona, càrrec que ocupà fins al 1975. El 1981 fou nomenat director general de programació del Departament d'Ensenyament de la Generalitat. Passà a ser secretari general del Departament d'Economia i Finances el 1983 , arribant a ser conseller d'aquest departament entre 1987 i 1988 i l'any següent passà a ser president el Mercat Oficial d'Opcions i Futurs Financers i conseller delegat d'Autopistes CESA. Rafael Mèndez, enginyer tècnic i economista, fill d'un comerciant autònom, estudià als escolapis del col·legi del carrer Diputació a Barcelona i quan arribà al comissariat general era director de l'escola de formació professional del col·legi dels jesuïtes a Sarrià, centre del qual esdevindria director general el 1985, passant després a dirigir l'Institut Català de Noves Professions el 1990 . Actualment dirigeix la Fundació Planquerna, fundadora de la Universitat Ramon Llull i presideix Pax Romana a Catalunya (Centre d'Estudis Francesc Eiximenis). Carles Camps, economista, era fill d'un treballador de les dependències de l'Abadia de Montserrat. Quan arribà al comissariat general treballava per al Centre d'Estudis de Planificació amb Bricall,

Grifoll, Cullerell, etc. També treballà al servei d'estudis de la Caixa i fou secretari de l'Institut d'Investigacions Econòmiques de la Generalitat. Morí el 1988.

30. Informe de les demarcacions a l'assemblea general de ME de 1974.

31. Alguns li deien humorísticament a aquest equip conjunt de ME-SSJ "el set i mig" per estar format pels quatre comissaris masculins, les tres comissàries femenines i el consiliari comú.

32. A l'assemblea general de 1974 només eren presents el 10 % dels convocats.

33. Salvador Juncà, enginyer, casat i natural de Banyoles, era aleshores cap de producció d'una empresa industrial. Teresa Olivella, biòloga, soltera, era aleshores empleada a uns laboratoris d'una empresa privada.

34. A la mateixa plana en el mateix diari es publicava un article de Josep M. Soria, antic escolta, titulat No podia continuar así. Començava dient: "Se decía en Madrid que el escultismo son unos niños vestidos de gilipuetas, dirigidos por unos gilipuetas vestidos de niños." Reconeixia la importància de l'escoltisme a Catalunya per a dir que havia començat la seva decadència vers 1965, "desde entonces el escultismo ha tenido una vida lánguida. Se hacía necesaria una reconsideración de sus objetivos. Para dejar de ser unos gilipuetas".

35. Al cens de 1971 constava que hi havia 4 seccions unitàries de ninyons amb 55 nois i 11 clans de rovers amb 162 membres. Solc no consta per no haver donat dades els caps d'agrupament en no formar part de fet dels agrupaments.

36. Els 140 agrupaments es repartien, segons el document del cens, de la manera següent: 85 a la demarcació de Barcelona, distribuïts entre els 47 de la capital i els 38 de les comarques, repartits entre el Maresme amb 10, el Vallès amb 13, la comarca del Baix Llobregat-Garraf-Penedès amb 15; 14 a la demarcació de Girona, 11 a la de Tarragona, 6 a la subdemarcació de Vic, 14 a la subdemarcació de Manresa, 20 en total a la demarcació de Vic; i 10 a la resta de Catalunya és a dir a les diòcesis de Lleida - Urgell - Solsona.

37. El secretari general de l'Escoltisme mundial, Laszlo Nagy, va escriure un article que va ser reproduït a la Circular de ME-SSJ de maig - juny de 1974: Un llobatisme mundial? "En les associacions que deploren la disminució constant dels membres a partir dels quinze anys, aquest fenomen va de costat amb una inflació dels efectius a l'edat de llobatós. S'ens informa que, a molts països en que els escoltes grans són escadussers, hom fa llistes d'espera per als llobatons, de tan elevat que és el nombre de nois que, a partir dels vuit anys, volen adherir-se al moviment". "Algunes de les raons d'aquest "rejuveniment" són conegudes i naturals, com és ara el descens general de la pubertat i la maduresa precoç dels nois que, avui dia, són aptes més aviat per apreciar un programa originàriament destinat als més grans. En això no hi ha cap mal. El mal comença quan els adolescents, físicament, psíquicament i mentalment madura més aviat que els seus predecessors, deixen l'escoltisme perquè no hi troben res d'atractiu, res interessant, res que els motivi a quedar-s'hi. En aquest cas, quelcom falla en el programa, i cal fer un gran esforç per tal d'oferir unes activitats que responguin millor a les aspiracions de la joventut actual, atreta per tot arreu." "El nostre moviment risca d'esdevenir una mena de "jardí d'infància" gegantí en què hom aplicaria amb èxit un programa originàriament destinat als pre-adolescents i adolescents, els quals, per la seva part, desil.lusionats, cercarien llur felicitat en un altre lloc".

14. L'ESCOLTISME CATALA DURANT LA TRANSICIÓ VERS LA DEMOCRACIA.

14.1. DE LA FI DE LA DICTADURA A LA RECUPERACIÓ DE L'AUTONOMIA CATALANA.

A les darreries del règim franquista hi hagué encara un últim intent de control de l'escoltisme per mitjà d'un decret que establí l'inspecció de les sortides de grups excursionistes de 25 persones amb la justificació de garantir les condicions sanitàries i el respecte a la naturalesa. Cada grup havia de tenir un monitor posseïdor d'un certificat de capacitat expedit per la Delegación Nacional de Juventudes a partir d'uns cursos organitzats per ella.

En una entrevista publicada al suplement dominical d' "El Correo Catalán" el 23 de març de 1975, Jordi Forta, com a responsable màxim de Minyons Escoltes, anunciava l'oposició a l'aplicació del decret al·legant que les associacions escoltes tenien els seus propis programes de formació de caps i l'escoltisme no podia subjectar-se al control de cap organització política. En la resistència l'escoltisme comptava amb el Servei de Colònies d'Estiu. Jordi Forta anunciava que seguirien realitzant les seves activitats com fins aleshores i mentre no sortís el reglament d'aplicació del decret, facilitarien elements d'informació a tots els nivells per a que es poguessin jutjar els efectes d'un decret, que "nos parece inoportuno y falta de sentido de la realidad".

En aquesta mateixa entrevista Jordi Forta feia notar els serveis prestats per l'escoltisme tant en l'aprenentatge natural de la llengua catalana com en l'identificació d'alguna filla de famílies immigrades amb la llengua i la mentalitat catalanes. També feia notar el desplaçament sociològic de l'escoltisme en els darrers anys vers els sectors més populars.

L'Associació Catalana d'Escoltisme i el Guiatge Català començaren un procés que conduïa a l'unió dins una federació de tots dos organismes. Donat que totes les associacions de l'escoltisme i el guiatge havien adoptat la coeducació i la mixitat, no tenia sentit mantenir separats l'Associació Catalana d'Escoltisme i el Guiatge Català. Una federació catalana d'escoltisme i guiatge podia reforçar la presència escolta en el context polític i social català i alhora refermar la personalitat diferenciada de l'escoltisme català davant l'espanyol, amb el qual estava confederat, donat que aquest darrer no posseïa les característiques que li permetessin constituir una federació d'escoltes i noies guies.

Havien hagut avantprojectes de federació de l'escoltisme i del guiatge a Catalunya a partir de 1964, és a dir quan l'escoltisme i el guiatge estaven assolint el màxim grau de fragmentació associativa. L'assemblea general de la Germanor de Noies Guies aprovà el 1964 un projecte de federació de les associacions escoltes i guies de Catalunya, amb uns esborranys d'estatuts. El novembre de 1966 l'Associació Catalana d'Escoltisme estudià un projecte de federació amb Guiatge Català, però aquest darrer va considerar que encara no havia arribat l'hora i de moment n'hi havia prou amb un "equip coordinador". El 1971 Salvador Soler, president de l'Associació Catalana d'Escoltisme va proposar a Carme Serrallonga, presidenta del Guiatge Català, la formació d'un comitè d'enllaç de les dues federacions catalanes masculina i femenina. Amb l'unificació de gairebé tot l'escoltisme i el guiatge laica dins Escoltes Catalans el panorama quedà simplificat i facilitat el terreny per a una federació globalitzadora. A partir de 1975 ACDE i GC decidiren treballar plegats. Feien una reunió cada dos mesos dels presidents de les dues federacions, als

comissaris generals i els responsables de relacions exteriors de les associacions escoltes i guies.

A Catalunya l'ambient polític havia anat canviant i la fragmentació, el sectarisme i la dispersió esquerranista, havia donat pas gradualment a una dinàmica alhora unitària i pluralista no sols de les forces polítiques i sindicals, sinó també de les associacions de veïns, de comunitats cristianes, col·legis professionals i entitats cíviques al voltant dels quatre punts de l'Assemblea de Catalunya, constituïda el 1971: amnistia general de presos polítics, llibertats democràtiques de tot ordre, coordinació amb la resta dels pobles de l'Estat espanyol en la lluita per la democràcia i restabliment provisional del règim autònom que havia tingut Catalunya per l'Estatut de 1932.

L'Associació Catalana d'Escoltisme i el Guiatge Català compartien aquest programa igual que la majoria dels ciutadans de Catalunya. El 1975 decidiren adherir-s'hi i tenir un observador a l'Assemblea de Catalunya però no passaren d'aquesta condició a la de membres, perquè una cosa era identificar-se amb els grans objectius i un altra participar en la complexa estratègia a seguir i en els debats i discussions de les forces polítiques i sindicals, amb el risc d'assumir opcions concretes a curt termini en les que podia no estar d'acord tothom dins l'escoltisme.

L'Assemblea de Catalunya superà els estrets límits dels partits clandestins i del nucli barceloní en que fins aleshores s'havia mogut l'oposició anti-franquista i, encara que l'afiliació política augmentà considerablement els darrers anys del franquisme, moltes persones no afiliades, que després no militarien en cap partit ni ocuparien càrrecs públics, participaren eficaçment en la mobilització promoguda per l'Assemblea de Catalunya. A nivell local antics caps escoltes i dirigents actuals

prengueren un paper políticament actiu contribuint a crear un ambient que impediria que la dictadura pogués perpetuar-se després de la mort del dictador. La detenció de 113 persones de la permanent de l'Assemblea de Catalunya a la parròquia de Maria Mitjancera de Barcelona l'octubre de 1973 i novament de 67 al col·legi de les Escolàpies de Sabadell el setembre de 1974, obligaren a reduir l'activitat però no es va detindre (1)

A Catalunya s'havia produït una clara anticipació respecte a Espanya en la constitució d'una instància unitària; les mobilitzacions ciutadanes foren més importants; les esquerres eren més fortes i estaven menys dividides que al centre peninsular; el pes de les opcions liberals, socialdemòcrates i demòcratacristianes era també més gran que a la resta d'Espanya. Mentre l'Assemblea de Catalunya s'havia constituït l'any 1971, no fou fins el març de 1974 que a Madrid s'assolí quelcom semblant, Coordinació Democràtica, després de les negociacions del PSOE, el FCE i els demòcratacristians, a la vegada que els comunistes retiraven la seva reivindicació republicana.

Després de la mort del general Franco el 20 de novembre de 1975, Pere Fontabella, en nom de l'Assemblea de Catalunya va convocà a la seu de ME-65J a diverses associacions de joves de cara a fundar una plataforma unitària específica, però amb un paper semblant al de l'Assemblea de Catalunya.

En lloc de la proposta inicial de formar una sola entitat unitària de les associacions de caràcter social i educatiu i les organitzacions juvenils dels partits polítics, es decidí constituir dues instàncies separades. Les joventuts dels partits formaren el Consell de Forces Polítiques Juvenils, paral·lel al Consell de Forces Polítiques de Catalunya, creat el 23 de desembre de 1975, i les associacions de ceire social, s'aglutinaren el 27 de març de

1974 dins la Taula Coordinadora d'Entitats i Moviments de Joventut de Catalunya, coneguda de seguida simplement com a Taula de Joves de Catalunya.

La Taula tingué una cohesió interna molt superior a la del Consell de Forces Polítiques Juvenils i les relacions entre Consell i Taula no resultaren mai fàcils, de manera que les tensions foren freqüents (2). La Taula de Joves decidí no tenir cap lligam formal amb l'Assemblea de Catalunya, tot i compartir els seus objectius generals.

Les primeres associacions de la Taula de Joves foren l'Associació Catalana d'Escoltisme i Guiatge, representats per Raul Adroher d'Escoltes Catalans; Truc, representat per Salvador Jerez; Minyons Escoltes i Guies Sant Jordi, representats per Joaquim Fradera; Escoltes Catalans, representats per Jordi Ballester; l'Associació Democràtica de la Joventut, que molt aviat deixà la Taula per no encaixar-hi a causa del seu caire d'organització política, estava representada inicialment per Pere Ciutat; Agermanament (3), present per mitjà de Jordi Menéndez; Pax Christi, representada per Angel Colom i la Vocalia de Joves de la Federació d'Associacions de Veïns de Barcelona, representada per Manuel Iranzo (4). Fou escollit un secretariat estable compost per Joaquim Fradera, en representació de l'ACDE i GC, Jaume Solé, de Trobades de Joves a Montserrat, incorporada poc després, i Manuel Iranzo, de la Vocalia de Joves.

Els criteris de pertinença a la Taula de Joves exigien que les entitats adherides estiguessin dirigides per joves, que fossin independents i sense vinculació a un partit polític, i que fossin democràtiques en el seu funcionament i estructures internes. La independència política s'exigia a les associacions però no als representants i responsables, ja que, per exemple, Joaquim Fradera

, delegat de MC i GSS i cunyat del seu comissari general Salvador Juncà, pertanyia a la Joventut Comunista del PSUC.

La Taula de Joves prengué en primer lloc tres iniciatives. Una fou la convocatòria d'un Congrés de la Joventut Catalana, a realitzar per barris, localitats i comarques. Havia de tenir com a fruit l'elaboració d'una carta de la joventut de Catalunya, que no estaria llesta fins el novembre de 1977. Des del principi la Taula endegà una campanya per tal que totes les associacions de joves poguessin gaudir de l'ús dels locals, serveis i subvencions monopolitzats fins aleshores per l'Organización Juvenil Española del franquisme. En tercer lloc, la Taula de Joves donà suport a la Marxa de la Llibertat, convocada per Pax Christi per a l'estiu de 1976 i que hagué de lluitar amb la prohibició oficial i els entrebans que li posaren les forces d'ordre públic.

La Taula de Joves establí relació amb les autoritats, començant pel delegat provincial de Joventut de Barcelona, amb els ajuntaments, encara no democràtics, i amb la direcció general de la joventut i promoció socio-cultural del Govern espanyol. Fruit d'aquestes gestions, en les que la Taula de Joves fou reconeguda com a portanveu dels interessos generals de la joventut catalana, fou l'ús del patrimoni en mans de l'organització franquista i la concessió de les primeres subvencions, dedicades inicialment al Congrés de la Joventut. La Taula es consolidà aviat com a interlocutora dels joves davant els poders públics.

Entre tant el Govern havia hagut de decretar l'abril de 1976 una matitzada llei sobre el dret de reunió i el juny hagué de concedir el dret a crear partits polítics. El juliol Arias Navarro, darrer cap de govern de Franco i primer del rei Joan Carles, presentà la dimissió i per a substituir-lo fou nomenat el falangista Adolfo Suárez, una decisió que provocà perplexitat

en els medis opositors democràtics i desconfiança entre els franquistes involucionistes.

El 25 d'abril de 1976 a Montserrat es reuniren 250 persones representatives de les diferents associacions escoltes catalanes per a commemorar el vinté aniversari de la mort d'Antoni Batlle, i aprovar la publicació d'un manifest conjunt. Aquest manifest era un signe de que s'anava ràpidament a la constitució de la Federació Catalana d'Escoltisme i Guiatge, però a la vegada representava un esforç per clarificar l'identitat i el paper de l'escoltisme en les noves circumstàncies davant l'opinió pública (5). Presidiren l'acte el bisbe de la Seu d'Urgell, Joan Martí i Alanís, l'abat Caslà Just, Carme Serrallonga com a presidenta de Guiatge Català, Miquel Rossell com a president de l'Associació Catalana d'Escoltisme, Raul Adroher com a responsable general d'Escoltes Catalans, Vicenç Bon com a dirigent de Noies i Nois Escoltes, Maria Teresa Olivella, que llegí el manifest, i Salvador Juncà com a responsables generals de ME- GSJ. eren presents Manu Lousberg, secretari general de la CICS i els màxims dirigents de Scouts de France.

L'escoltisme constatava la necessitat de retrobar la seva identitat en un context molt diferent d'aquell en que havia tingut la màxima valoració social en una situació més difícil i dins un cercle conscienciat. El desplegament d'altres institucions d'educació en el lleure - els clubs d'esplai i colònies d'estiu - i la difusió de l'escola activa exigien de l'escoltisme una redefinició sobre tot després de l'abús de l'autogestió ja que "moltes vegades - deia el manifest - els nostres Caps han interpretat autogestió per desaparició del paper del pedagog adult i han caigut en formes relaxades d'araquia ". També la coeducació, que el manifest lligava explícitament a "l'alliberació de la

cona",exigia una transformació de l'escoltisme clàssic. L'escoltisme volia evitat la marginació cívico-política i el manifest s'identificava amb els quatre punts de l'Assemblea de Catalunya, sense mencionar-la : "Aquestes instàncies encarnen les aspiracions mínimes del nostre poble en ordre a la progressiva implantació de les llibertats democràtiques ,la concessió d'una àmplia amnistia ,l'establiment d'unes formes autonòmiques que garanteixin a tots els pobles d'Espanya el dret d'autodirigir els seus assumptes,etc."

El manifest posava de relleu l'esforç i la dificultat de l'adaptació de l'escoltisme : " Les tendències pedagògiques han sofert un canvi profund que nosaltres anem assimilant i aplicant progressivament.Es cert que abans era més fàcil l'aplicació d'uns mètodes preconcebuts que tancaven completament el cicle educatiu i asseguraven en tot moment allò que calia fer .I també és cert que això responia a una autèntica necessitat d'un temps difícil en que l'acceptació d'una disciplina exterior era moneda comuna tant a través de l'educació integrador d'una societat autoritària ,com a través de l'educació de resistència que propugnava l'escoltisme enfront d'aquelles estructures socials. L'adaptació però, no és gens fàcil: qualsevol pedagogia no directiva exigirà tant dels nois i noies com dels Caps i responsables actituds més imaginatives i molta més obertura.I això és el que d'una manera general ,la societat que volem bastir exigirà als seus ciutadans lliures".El manifest encarava per tant, l'escoltisme amb un futur tan esperançat com exigent.També donava testimoni del compromís per intensificar i estendre l'escoltisme als ambients socials menys afavorits,tal com ja s'estava fent.

La diversitat de plantejaments de les distintes associacions escoltes era presentada positivament pel manifest. Era la

manera com l'escoltisme contribuïa a la caracterització d'una societat pluralista i el document finalitzava esboçant les peculiaritats d'Escoltes Catalans, NINE i ME-SSJ.

De cara a l'àmbit d'estructura educativa del Congrés de Cultura Catalana, l'Associació Catalana d'Escoltisme, Guiatge Català, l'Escola d'Esplai i el Servei de Colònies de Vacances elaboraren conjuntament un document interessant per les propostes que feia i que en el futur esdevindrien un criteri normatiu des del poder autònom català (6). Resaltava la importància de les activitats educatives en el temps lliure al marge de l'escola i la família, perquè permeten als nens i nois "un grau elevat de protagonisme en la seva creixença". Com que "la trobada entre els nens i els adolescents i entre aquests i els grans és gartuita", es dona un contacte personal i una comunicació més espontània i profunda que en la situació escolar i familiar. "En suprimir-se l'obligatorietat es donen condicions per passar de l'obligació al compromís personalment assumit, possibilitant una base del sentiment de responsabilitat".

De cara a un futur govern autònom català es plantejava el següent programa : " Reconèixer l'atenció al lleure dels nens i adolescents com un servei públic impulsat i subvencionat des de les esferes oficials, i establiment d'alguns sistemes de negociació amb les realitats i els moviments existents, amb la garantia per al futur : 1) El pluralisme d'ofertes educatives ,des dels moviments simplement educatius fins a l'impuls d'una utilització racional dels espais públics. 2) L'homologació ideològica de les institucions de temps lliure en el sentit d'evitar que s'utilitzin com a plataforma d'adoctrinament i de manipulació dels joves. 3) L'homologació tècnica dels responsables d'aquestes institucions a tots els nivells. 4) La creació de centres de formació i

entrenament i el reconeixement dels existents. 5) Llançar nous programes d'experimentació i noves formes de solució a la problemàtica del temps lliure".

L'escoltisme acceptava un control i una reglamentació per part d'un poder democràtic i autonòmic català, que mai havia acceptat de la dictadura franquista i demanava ser subvencionat per a superar la precarietat de mitjans en que fins aleshores s'havia mogut. El seu programa era acceptat pel Congrés de Cultura Catalana que volia dissenyar les línies generals de la futura Generalitat, com a fruit d'un debat de tota la societat civil catalana que havia de fer possible el canvi polític.

Plantegat el restabliment de la Generalitat com una devolució del que Catalunya havia tingut abans del franquisme, l'escoltisme podia haver reivindicat la recuperació del patrocini del govern català, que havia obtingut el 1934 i refermat el 1937. Però el context havia variat massa i l'escoltisme, tot i la seva importància entre 1976 i 1977, només aspirava a ser una associació més entre les legitimades i recolçades pels poders públics.

L'escoltisme, donada la seva extensió a la major part de Catalunya, va posar els seus mitjans al servei de la difusió i mobilització en favor dels objectius formulats per la Taula dels Joves, en el secretariat de la qual tenia una presència rellevant.

A la primera Diada Nacional celebrada amb permís governatiu a Sant Boi de Llobregat l'onze de setembre de 1976, la Taula de Joves va assegurar el servei d'ordre per encàrrec de l'Assemblea de Catalunya i foren sobre tots els escoltes els que asseguraren aquest servei.

La Carta de la Joventut comprenia un seguit de reivindicacions entre les quals la concessió de la majoria d'edat i el dret de vot als divuit anys, fer equipaments per a joves minúsculs, el

dret d'objecció de consciència en front del servei militar,el dret a informació sexual,la despenalització de l'homosexualitat,la gratuïtat de l'ensenyament fins als setze anys,la legalització de totes les entitats de joves i la creació d'un ministeri de la joventut amb la regulació i dotació de subvencions per a les activitats de les associaicons juvenils.El mitin del 23 d'abril de 1977 ,que aplegà cinc mil joves al Palau dels Esports de Barcelona, donà cloenda a l'elaboració de la carta.L'alcalde de Barcelona, J.M. Socias Humbert ,havia concedit una subvenció de 150.000 pessetes per a les activitats del Congrés de la Joventut.

ME-883 va difondre el programa reivindicatiu de la Taula de Joves i, per exemple,el seu butlletí informatiu ,"Canal 0" el 31 de gener de 1977, deia sobre la majoria d'edat als divuit anys en lloc dels vint-i- un : "Per a nosaltres el tema és important.La major part dels caps són menors de 21 anys; cal exigir el reconeixment de la nostra majoria d'edat política.Qui té edat per a servir,té edat per a decidir. O no ?".

Després de l'aprovació en referendun de la llei de reforma política el desembre de 1976, a pesar de la campanya abstencionista de l'oposició democràtica,la situació política no havia deixat de ser ,confusa i indecisa,tot i que resultava ja evident que s'anava a unes eleccions competitives i netes de les quals sortiria un canvi polític real de signe democràtic.El febrer unes cent mil persones es manifestaren a Barcelona exigint l'amnistia, les llibertats i l'autonomia de Catalunya.El mes d'abril era legalitzat el Partit Comunista contra l'opinió de la majoria del generalat.El protagonisme començava a passar de l'Assemblea de Catalunya al Consell de Forces Polítiques de Catalunya i es plantejaren divergències entre les dues.

Una de les reunions conjuntes de l'Associació Catalana d'Escoltisme i Guiatge Català de cara a la unificació en una federació, la del 3 de febrer de 1977, comptà amb la presència de J.M. Batista i Roca, que havia tornat del seu llarg exili i mantenia els seus plantejaments nacionalistes radicals. Batista i Roca recordà en aquella reunió la polèmica sobre el caràcter o la intel·ligència de 1928 en els orígens de l'escoltisme catalanista. L'ancià fundador de la Germanor de Minyons de Muntanya moriria el 27 d'agost de 1978, marcant la desaparició de la generació que havia posat en marxa l'escoltisme amb voluntat nacional catalana.

El 17 de febrer l'ACDE i el GC van tornar a reunir-se i acordaren seguir assistint com a observadors a l'Assemblea de Catalunya i demanar que la permanent de l'Assemblea tronés a convocar-los, encarregant a Raul Adroher que es posés en contacte amb Miquel Sallarés. L'informe sobre la qüestió presentat per Salvador Juncà i Teresa Olivella, que havien assistit a la permanent de l'Assemblea de Catalunya el novembre de 1976, considerava convenient mantenir-hi el lligam però indicava els inconvenients que aconsellaven no passar de la condició d'observadors a la de membres de l'Assemblea. Entrar en aquell moment era un risc perquè la participació de l'escoltisme no podia ser molt activa, es veuria implicat en les discrepàncies existents i podia succeir que l'abandó d'alguns partits col·loqués l'Assemblea de Catalunya en una posició contradictòria.

La Taula de Joves i amb ella l'escoltisme, considerava en els seus escrits que les reivindicacions que plantejaven no tindrien resposta satisfactòria més que en una democràcia autèntica que comportava l'autonomia de Catalunya. Amb la victòria electoral dels partits autonomistes a Catalunya el 15 de juny de 1977, el

procés s'accelerà ,es produí el retorn del President Tarradellas i la recuperació provisional de la Generalitat pel decret del 29 de setembre de 1977, en espera de l'Estatut, que seria promulgat després de ser sotmés a referendun l'octubre de 1979 a Catalunya. El març de 1980, després de les primeres eleccions autonòmiques, Catalunya tingué un Govern sobre base parlamentària i començava el desplegament de les seves competències autonòmiques.

La Taula de Joves proposà el 22 de novembre de 1977 la creació del Consell Nacional de la Joventut de Catalunya i pocs dies després la Taula participava en el procés constituent del Consell de la Joventut d'Espanya, inspiradaa en l'exemple de la Taula de Joves de Catalunya, que havia estat una iniciativa anterior a d'altres sorgides després a la resta del territori espanyol.

De les 11 entitats que havien fundat la Taula de Joves el 1976 s'havia passat a 28 quan començà la tardor de 1977, però el pes de l'escoltisme no havia disminuït (7).

El març de 1978 el President Josep Tarradellas designà Rosa Maria Carrasco com a directora general de joventut dins el Departament d'Ensenyament i Cultura de la Generalitat. L'antiga dirigent de GSOJ, va rebre de seguida una representació de la Taula de Joves .El seu nomenament fou ben acollit a causa del seu coneixement dels moviments de joventut. Finalment el 2 d'abril de 1979 es creà el Consell Nacional de la Joventut, on tindrien representació tant les entitats de la Taula de Joves com les del Consell de Forces Polítiques Juvenils.

Amb el Consell Nacional de la Joventut l'escoltisme entrava en una nova etapa de la seva història. A partir d'aleshores les seves activitats de formació de caps i els seus campaments rebrien una subvenció pública. Els receptors serien els agrupaments i les

escoles de formació de caps en proporció al nombre de nois acompanyats o de caps formats, però no les associacions i els seus aparells centrals. Finalment era reconeguda la importància de la funció social de l'escoltisme i l'ajut públic li anava a permetre consolidar i eixamplar la seva base en direcció a les classes més modestes i més necessitades de l'acció educativa extra-escolar que l'escoltisme sempre havia portat a terme.

16.2. LA FEDERACIÓ CATALANA D'ESCOLTISME I GUIATGE.

En espera del reconeixement internacional de l'Associació Catalana d'Escoltisme per mitjà de la Federació d'Escoltisme a Espanya, com a membre de ple dret de l'Associació Mundial d'Escoltisme, s'anà endarrerint l'unió del Guiatge Català i l'Associació Catalana d'Escoltisme dins la Federació Catalana d'Escoltisme. Després de dos anys de preparació, el 30 de juny de 1977, quinze dies després de les primeres eleccions democràtiques a Espanya i de l'èxit dels partits autonomistes a Catalunya, tingué lloc la constitució de la FCEG.

El Guiatge Català seguiria representant el nucli femení de la FCEG davant el Comitè d'Enllaç del Guiatge a Espanya i per mitjà d'aquest, davant l'Associació Mundial de les Guies i Exploradores a la qual pertanyia, com a membre titular des del juliol de 1969, nou anys abans que la Federació d'Escoltisme a Espanya adquirís el mateix rang dins l'Associació Mundial Escolta. La presidenta del Guiatge Català passà a ser vicepresidenta de la FCEG. Hauria de ser elegida pel consell general de la Federació, però seria necessari que obtingués majoria simple dels vots femenins del consell. Tot el consell i especialment les delegades haurien de garantir que a tots els nivells les responsabilitats fossin autènticament compartides entre els membres femenins i masculins. De fet, des de la constitució d'Escoltes Catalans havien

desaparegut les associacions femenines laiques i en el camp confessional quelcom semblant havia passat amb l'unió de ME i GSJ, si bé en aquest cas la diarquia i el manteniment de la personalitat jurídica de les dues entitats davant l'episcopat - els estatuts generals de Guies Sant Jordi no serien aprovats pels bisbes de Catalunya corporativament fins l'onze de juliol de 1978 - no representaven una fusió tan completa com la que s'havia produït amb la constitució d'Escoltes Catalans. NINE, en una situació atípica, aconseguia ser inclosa en la Federació Catalana d'Escoltisme i Guiatge.

La Federació seria regida per un consell general format per un o una presidenta, dos vicepresidents - un home i una dona -, un o una secretària i un o una tesorera, més quatre delegats - dos homes i dues dones - per cada associació federada. Les associacions que no fossin mixtes tindrien només dos membres, curiosa norma quan cap d'elles era només masculina o femenina. Tots els delegats haurien de formar part dels òrgans de govern de les associacions respectives. Ni el president ni els vicepresidents podien ser alhora presidents o comissaris generals de cap de les associacions membres de la Federació (8). El seu mandat durava tres anys i podrien ser reelegits una sola vegada. A la reunió fundacional el 30 de juny de 1977 assistiren Miquel Rossell, president fins aleshores d'ACDE, Teresa Camins - de ME-GSJ -, presidenta des de feia molt poc de Guiatge Català, Antoni Serra per NINE, Rafael Vidal i Folch, Núria Figueras i Raul Adroher d'Escoltes Catalans i Salvador Juncó, Teresa Olivella i Marta Godall per ME-GSJ. Fou elegit president de la Federació Catalana d'Escoltisme i Guiatge Jordi Porta, antic comissari general de ME, i els vicepresidents foren els mateixos que fins aquell moment havien presidit respectivament ACDE i GC, és a dir Miquel Rossell i Teresa Camins.

Al mateix temps s'estava tramitant al govern civil de Barcelona el reconeixement legal de l'Associació Catalana d'Escoltisme segons reclamava Scouts de España per tal de legalitzar íntegrament la Federació d'Escoltisme a Espanya. Vuit mesos després l'Associació Mundial Escolta reconeixia com a membre de ple dret a la Federació d'Escoltisme a Espanya i el diploma del reconeixement mundial li seria lliurat el 9 de maig en el Ministeri de Cultura. Per mitjà de la Federació d'Escoltisme a Espanya també l'antiga Associació Catalana d'Escoltisme rebia el reconeixement mundial igual que nou anys abans l'havia obtingut el Guiatge Català. Ara, però l'existència de la Federació Catalana d'Escoltisme i Guiatge reforçava la posició de les dues antigues federacions catalanes davant respectivament de les dues confederacions espanyoles d'escoltisme i de guiatge. També des del punt de vista internacional l'escoltisme català, ara mixt en la seva totalitat, entrava en una nova etapa que en aquest llibre no ens hem proposat analitzar.

16. 3. PASSAT ESCOLTA I PERSONAL POLÍTIC ACTUAL.

Un estudi en vies d'elaboració que realitza el sociòleg Joan Costa sobre la relació entre el persona polític actual i el pas en la seva joventut per moviments cristians, permet una aproximació al passat escolta de parlamentaris i regidors municipals de la Catalunya actual. Gràcies a l'amabilitat de l'autor d'aquest estudi podem aquí anticipar algunes dades referents a la possible contribució de l'escoltisme a la formació del persona polític del present. L'enquesta va ser enviada a tots els diputats del Parlament de Catalunya i als batlles i regidors municipals de 26 municipis. Al costat de Barcelona es troben cinc de la seva àrea immediata d'influència com l'Hospitalet de Llobregat, Sant Boi,

Sant Feliu de Llobregat ,Montcada, Santa Coloma de Gramanet i Badalona.Els altres van des de Puigcerdà a Amposta i des de Girona a Lleida.

Sobre la base de la resposta de 102 parlamentaris i 302 regidors municipals i batlles - 404 en total -, s'ha pogut constatar que més del 60 % passaren per moviments catòlics en la seva adolescència i joventut.Dels que formaren part d'associacions catòliques ,els que passaren per l'escoltisme representen el 42 %,constituïnt la proporció més nombrosa,seguits en segon lloc per les associacions especialitzades de l'Acció Catòlica, en tercer lloc la JOC i en quart lloc les Congregacions Marianes.

La proporció d'antic escoltes dins el conjunt que va pertanyer a un moviment catòlic, varia molt segons els lloc.Així a les comarques gironines -municipis de Girona, Olot i Ripoll -la proporció és altíssima : un 80 %.Vé a continuació el bloc Manresa-Igualada- Vic amb un 68 %.En el conjunt dels tres grans municipis del Vallès - Sabadell , Terrassa i Granollers -assoleixen el 40 %,al Barcelonès i el seu radi representen un 37 %, als municipis tarragonins presenten una mitjana del 33 %,al bloc de LLeida-Tàrrrega - Balguer ,un 25 %, i als municipis septentrionals escollits - la Seu d'Urgell i Puigcerdà - només un 15 %.Aquestes proporcions guarden clarament relació amb les àrees on l'escoltisme catòlic conegué una expansió més gran en termes relatius.

Per temps de permanència a l'escoltisme ,un 29 % va ser-hi de dos a cinc anys,un 42 % de cinc a deu anys i un 29 % més de deu anys.La resta no respon a aquest punt del qüestionari de l'enquesta.Bona part del segon grup i la gran majoria del tercer cal suposar que exerciren responsabilitats directives a diversos

nivells dins l'escoltisme encara que aquest és un aspecte no recollit a l'enquesta.

El període comprès entre mitjans del decenni dels cinquanta i mitjans del decenni dels seixanta és aquell durant el qual formaren part de l'escoltisme la immensa majoria dels polítics catalans actuals que foren escoltes. Coincideix aquest període amb el de màxima valoració social de l'escoltisme a Catalunya, però aquesta dada guarda relació també amb l'edat de la gran majoria dels enquestats que oscila entre els quaranta i els cinquanta anys.

Una qüestió pràcticament impossible d'esbrinar és fins a quin punt l'escoltisme va actuar com a element educador i seleccionador de la futura èlite política i fins a quin punt aquesta s'ha format partint sobre tot de les èlites locals professionals, intel·lectuals i empresarials, en altres paraules a partir de les relacions que la posició familiar oferia, encara que no hi ha dubte que els fills d'aquestes èlites utilitzaren de forma rellevant l'escoltisme en una època determinada de l'evolució històrica de Catalunya sota el franquisme. No hi ha dubte de que per alguns, l'escoltisme fou un medi on es promocionaren socialment a partir d'uns orígens familiars humils. En qualsevol cas resta evident que l'escoltisme contribuï a interioritzar uns valors i desenvolupà uns hàbits de disciplina associativa que facilitaren un aprenentatge útil per al futur personal polític representatiu tant el parlamentari com el municipal.

Resulta molt interessant conèixer l'afiliació actual dels parlamentaris, batllas i regidors que van passar per l'escoltisme. Ressalta el predomini dels que militen al Partit dels Socialistes de Catalunya ja que representen un 40 %, un altre 37 % pertanyen als dos partits de la coalició de Convergència

Democràtica de Catalunya i Unió Democràtica de Catalunya, un 6 % a Esquerra Republicana de Catalunya, un 4 % a Iniciativa per Catalunya i la resta han estat elegits dins una coalició però no estan afiliats a cap partit polític, cas sobre tot de regidors municipals. Aquestes dades evidencien la varietat d'orientacions polítiques dels antics afiliats a l'escoltisme catòlic que avui formen part del personal polític electe i també el predomini de la seva inclinació vers partits denominats d'esquerra (9).

1. El darrer llibre sobre el tema és el d'Antoni Batista i J. Playà Maset : La gran conspiració. Crònica de l'Assemblea de Catalunya. Empúries, Barcelona, 1991.
2. 2000 Jove (Josep Viñeta, Laura Valls, Manuel de las Heras i Eduard Jiménez) : La Taula de Joves de Catalunya, 1976 - 1980, Direcció General de Joventut de la Generalitat de Catalunya, Barcelona, 1989, 182 p.
3. Agermanament, associació catòlica creada a finals dels anys cinquanta, promovia la cooperació missionera amb les diòcesis d'Amèrica Llatina i Àfrica, acollia totes les preocupacions del Tercer Món amb una intencionalitat cada vegada més revolucionària. Fou l'origen del CODES - Cooperació i Desenvolupament -, del CIDOB - Centre d'Informació i Documentació Internacionals de Barcelona - , de l'Associació Catalana de Solidaritat i Ajuda als Refugiats i també actuà com a "paraigües" de partits, comunitats de base i moviments polítics com la pròpia Assemblea de Catalunya.
4. La Taula de Joves de Catalunya, p. 17.
5. El Manifest conjunt de l'escoltisme i guiatge, està reproduït íntegrament a Qui som Minyons Escoltes - Guies Sant Jordi, p. 62-68.
6. Reproduït a Activitats extraescolars, dins Congrés de Cultura Catalana. Resolucions, I, Barcelona, abril de 1978, p. 118 - 121.
7. Els membres de la Taula de Joves eren aleshores Agermanament, Federació Catalana d'Escoltisme, Branca Joves d'Escoltes Catalans, Minyons Escoltes i Guies Sant Jordi, Truc, Noies i Nois Escoltes, Coordinadora d'Experiències de Menors i Inadaptats, Centre d'Estudis Juvenils, Col·lectiu d'Acció No Violenta, Vocàlies de Joves de la Federació d'Associacions de Veïns de Barcelona, Llicisos de Gràcia, Servei de Colònies de Vacances, Servei d'Informació i Promoció d'Activitats Juvenils, Trobades de Joves de Montserrat, Moviment d'Universitaris Cristians, Centre d'Estudis Cristians, les coordinadores de joves de Cornellà, el Frat de Llobregat, Sant Sadurní d'Anoia, Maresme, Osona, Baix Camp, Terrassa, Sabadell, Tàrrrega i Girona, i l'Escola d'Esplai depenent de Caritas Diocesana. Fins i tot la OJE ingressà a la

Taula de Joves el gener de 1970 amb el vot en contra d'Escoltes Catalans i de la seva Branca Joves.

8. Amb la intenció d'evitar la hegemonia de l'associació més nombrosa sobre l'altra, es corria el risc de que aquests càrrecs anessin a parar a persones no vinculades a l'escoltisme. Altra opció possible era la presidència rotativa, com havia tingut la FIDE i com tenia la Federació d'Escoltisme a Espanya.

7. Antoni Rodríguez i Pujol a un article - Escoltisme : la escuela de dirigentes - aparegut a "La Vanguardia" del 3 de maig de 1967 com a epítol cinquè del suplement La sociedad civil catalana, menciona entre els polítics que passaren per l'escoltisme, a més de Narcís Serra, a Lluís Armet, Pascual Maragall, Raimon Obiols, Antoni Dalmau, Rafael Ribó, Joaquim Ferrer, Josep M. Cullerell, Joan Vallbé i Joan Miró i Ardèvol, aquest darrer antic membre de l'agrupament dels BSC Roland Phillips i avui a UDC.